

IV

KADENCJA

SAMORZĄDU MIASTA POZNANIA

POZNAŃ

W LATACH 2002–2006

Poznań
2006

**Poznań.
Tu warto żyć.**

URZĄD MIASTA POZNANIA

**Materiał opracował zespół pracowników Wydziału Rozwoju Miasta
kierowany przez Zastępcę Dyrektora Janusza Meissnera**

**w składzie: Agnieszka Borejko, Małgorzata Felczak, Leszek Łodyga, Ewa Majewska,
Jerzy Skrzypczak, Andrzej Stachowiak, Anna Wawdysz, Grażyna Sworek, Halina Żabierek**

pod patronatem decernenckim:
Zastępcy Prezydenta Miasta Poznania Tomasza J. Kaysera

Przy opracowaniu informacji korzystano z materiałów:
**wydziałów i jednostek Urzędu Miasta Poznania,
Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Statystycznego w Poznaniu
oraz jednostek pozasamorządowych**

Opracowanie redakcyjne
Janusz Meissner

Korekta i skład komputerowy:
**Wydawnictwo Miejskie
ul. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań**

Projekt graficzny opracowania:
Ewa Hejnowicz

Autorzy zdjęć:
**Biuro Kształtowania Relacji Społecznych
Miejski Informator Multimedialny
Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
Wydział Rozwoju Miasta
Zarząd Zieleni Miejskiej
Archiwum Orkiestry „Arte dei Suonatori”
Kazimierz Fryś
Jerzy Gurawski
Sławomir Michalak
Krzysztof Przybyła – Makieta Dawnego Poznania
Pracownia Ewy i Stanisława Sipińskich
Studio ADS**

Poznań.
Tu warto żyć.

Szanowni Państwo

Cztery lata temu, w listopadzie, poznaniacy wybrali swoich przedstawicieli do władz lokalnych. Obdarzyli zaufaniem 37 radnych oraz – po raz pierwszy w wyborach bezpośrednich – wybrali Prezydenta Miasta Poznania. Dane było nam pracować dla dobra Miasta w okresie ważnych dla Polski i Poznania wydarzeń. Ratyfikacja traktatu akcesyjnego, w efekcie czego Polska z dniem 1 maja 2004 roku została członkiem Unii Europejskiej, oraz pierwsze wybory do Parlamentu Europejskiego zakończyły starania o pełne uczestnictwo w strukturach europejskich. Poznań podkreślił swoją europejskość już wcześniej, przy organizacji XXII Zgromadzenia Ogólnego Rady Gmin i Regionów Europy CEMR, oraz otrzymując kolejne prestiżowe wyróżnienie Rady Europy – Honorową Plakietę. Poznaniacy udowodnili ponownie, jak ważne dla nich jest ich miasto i jego historia, poprzez uczestnictwo w uroczystych obchodach 750-lecia lokacji Poznania oraz 50. Rocznicy Poznańskiego Czerwca. Jedną wielką rodziną staliśmy się rok temu, podczas dni, w których odchodził nasz Wielki Rodak Jan Paweł II. Poznaniacy godnie pożegnali Ojca Świętego, z wdzięcznością wspominając Jego dwie wizyty w naszym mieście, które już na zawsze zapisały się w historii Poznania. Pragnę raz jeszcze podziękować wszystkim uczestnikom tych wielkich wydarzeń za ich obecność, wsparcie i pomoc.

Kończąca się IV kadencja samorządu Miasta Poznania to okres rozwoju miasta, szczególnie w tych dziedzinach, które – jak wynika z sondaży – są najważniejsze dla mieszkańców: komunikacji miejskiej i drogownictwie, mieszkalnictwie, ochronie środowiska, bezpieczeństwie i sprawach społecznych. Mam świadomość, że jeszcze nie wszystko udało się nam zrobić. Uważam jednak, że – uwzględniając krajowe uwarunkowania rozwoju społeczno-ekonomicznego, na które nie mamy żadnego wpływu, oraz możliwości budżetu Miasta – osiągnęliśmy bardzo wiele, zachowując dyscyplinę finansową i bezpieczny poziom zadłużenia. Powstały i są wdrażane ważne dla poznaniaków programy: zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego, ochrony środowiska, gospodarki odpadami, ochrony zdrowia, pomocy społecznej czy budowy dróg lokalnych. Po raz pierwszy Miasto Poznań skorzystało z nowych możliwości pozyskania środków finansowych na realizację tych programów. W celu realizacji inwestycji miejskich, Miasto Poznań uruchomiło największy w Polsce program emisji publicznej obligacji komunalnych, a od maja 2004 r. coraz szerzej korzysta z funduszy unijnych. Między innymi dzięki nim po długiej przerwie budowane są mieszkania komunalne i socjalne, trwa rewitalizacja kamienic komunalnych, poznaniacy mogą korzystać z oferty towarzystw budownictwa społecznego, powstają nowe i systematycznie modernizowane są istniejące ulice i obiekty inżynierskie. Poprawie uległ stan środowiska; zmniejszyło się zanieczyszczenie powietrza i wód, wdrożony został miejski system selektywnej zbiórki surowców wtórnych oraz rozwiązano – tak uciążliwy dla mieszkańców –

problem usuwania odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych. Trwa rozbudowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego i oczyszczania ścieków. Pięknieją nasze ulice, parki i zieleńce. W mieście realizowane są programy rewaloryzacji zieleni w centrum miasta oraz zieleni w pasach drogowych. Warto także wspomnieć o osiągnięciach Miasta w poprawie stanu bezpieczeństwa publicznego. Sprawdziły się realizowane od kilku lat projekty monitoringu wizyjnego czy programu Bezpieczne Miasto. Z pozytywnym odzewem spotkał się wdrożony w ubiegłym roku program patroli szkolnych. Miasto wspiera także działania policji i straży pożarnej. Dzięki ich pracy oraz działalności Straży Miejskiej Poznań staje się miastem coraz bardziej bezpiecznym. W ramach szeroko rozumianych działań prozdrowotnych znaczące kwoty z budżetu miasta corocznie są przeznaczane na profilaktykę zdrowotną oraz sport i rekreację. Coraz bogatszą bazą obiektów sportowych mogą pochwalić się poznańskie placówki oświatowe. Nie zapominamy także o poznańskiej kulturze, starając się wspierać nie tylko jednostki miejskie. Poznań to drugie miasto w Polsce – po Warszawie – w którym jest realizowany projekt utworzenia Traktu Królewsko-Cesarskiego. Będzie to unikatowa nowa oferta turystyczna, która – jestem tego pewien – zainteresuje zarówno mieszkańców naszego miasta, jak i turystów coraz liczniej odwiedzających Poznań.

Poznań stawia na sport. To promocyjne hasło stało się w ostatnich latach znane nie tylko w Polsce. Sukcesem zakończył się ważny etap naszych starań o możliwość organizacji w Poznaniu meczy finałowych podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 – Poznań z najwyższą oceną znalazł się w finałowej szóstce spośród trzynastu polskich miast. W naszym mieście odbędą się także Mistrzostwa Europy (2007), Puchar Świata (2008), Mistrzostwa Świata (2009) w Wioślarstwie oraz Mistrzostwa Świata w Kajakarstwie (2010). Do zwiększenia szans w rywalizacji o zorganizowanie międzynarodowych imprez sportowych o wysokiej randze przyczynia się niewątpliwie zaawansowana rozbudowa stadionu miejskiego przy ul. Bułgarskiej oraz planowana budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego Termy Maltańskie.

Niezwykle ważne, zarówno dla jakości życia mieszkańców, jak i perspektyw rozwoju miasta, jest zagospodarowanie przestrzeni miejskiej. Mamy zakończone prace nad uaktualnieniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, powstają plany miejscowe. Miasto Poznań posiada także jeden z najlepszych w kraju Miejski Program Rewitalizacji, który w ramach etapu pilotażowego jest realizowany na Śródcie.

Zrobiliśmy wiele, aby Urząd Miasta stał się jeszcze bardziej przyjazny dla mieszkańców. Wdrożenie systemu zarządzania jakością w wydziałach i jednostkach miejskich oraz coraz szersze wykorzystywanie technik informatycznych w pracy urzędu to główne cele, jakie postawiliśmy sobie cztery lata temu. Dzisiaj poznaniacy mogą korzystać z coraz szerszego wachlarza e-usług dostępnych przez Internet (a warto tutaj wspomnieć, że Poznań był prekursorem rejestracji działalności gospodarczej przez Internet, elektronicznego systemu naboru do szkół czy internetowej giełdy podręczników szkolnych). Mieszkańcy mają do dyspozycji dwadzieścia bezpłatnych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu, a wszyscy użytkownicy Internetu mają możliwość poznania naszego miasta, jego historii, teraźniejszości i planów na przyszłość, działalności władz i administracji miejskiej, zapoznając się z zawartością jednego z najlepszych nie tylko w Polsce portalu o nazwie Miejski Informator Multimedialny.

Już od kilku lat wdrażamy program obywatelskiego Poznania. Pragniemy, aby w życie Miasta włączały się różne środowiska. Miasto aktywnie współpracuje z licznymi organizacjami pozarządowymi, wspierając finansowo ich działania na rzecz mieszkań-

ców. Nie można także nie wspomnieć o działalności samorządów pomocniczych, które – wybierane z inicjatywy samych mieszkańców – najlepiej znają potrzeby swoich społeczności lokalnych. Dzięki ich inicjatywom i pracy powstało wiele nowych osiedlowych obiektów rekreacyjnych, edukacyjnych czy drogowych. Rady osiedli uczestniczą także w realizacji programów na rzecz bezpieczeństwa publicznego.

Nasze działania, służące polepszaniu warunków i jakości życia w Poznaniu, są doceniane nie tylko przez samych mieszkańców. W ostatnich czterech latach Miasto Poznań uzyskało liczne krajowe i międzynarodowe nagrody i wyróżnienia za realizację przedsięwzięć służących poprawie stanu środowiska naturalnego, bezpieczeństwa publicznego czy informatyzacji. Miasto zostało także przyjęte w poczet członków sieci Zdrowych Miast i europejskiej organizacji EuroCities, oraz zostało liderem europejskiej sieci Hous-Es.

Wszyscy wiemy, jak ważna dla rozwoju miasta jest dostępność komunikacyjna. Staraliśmy się zarówno poprawić jakość komunikacji wewnątrzmięskiej, jak i wspierać działania celem rozwoju infrastruktury i siatki połączeń lotniczych, kolejowych i drogowych. Sukcesem zakończyły się nasze starania o pozyskanie środków unijnych na tak ważne dla Poznania inwestycje, jak modernizacja i przebudowa ulicy Głogowskiej, mostu Przemysła, wiaduktów: Franowo, Górczyńskiego i Dolna Wilda czy budowa nowej trasy tramwajowej na Rataje. Czekamy na decyzje o przyznaniu dofinansowania na realizację kolejnych przedsięwzięć. W systemie partnerstwa publiczno-prywatnego powstał pierwszy w mieście wielopoziomowy parking podziemny pod pl. Wolności. Dla Poznania bardzo ważne było otwarcie odcinka autostrady A2 z Nowego Tomyśla do Strykowa wraz z obwodnicą autostradową Poznania, rozbudowa i modernizacja obydwóch lotnisk: na Ławicy i w Krzesinach oraz rozpoczęta wiosną tego roku modernizacja Poznańskiego Węzła Kolejowego.

Poznań to jeden z największych ośrodków akademickich w Polsce. Studiuje u nas ponad 130 tys. studentów, dzięki którym przez większą część roku w mieście przeważają ludzie młodzi, dla których rozwijają się poznańskie uczelnie. W ostatnich czterech latach powstało 5 nowych prywatnych szkół wyższych. O duże nowe obiekty dydaktyczne wzbogaciły się wszystkie największe uczelnie państwowe. Poznańskie środowisko naukowe odnosi liczne sukcesy tak w kraju, jak i za granicą. Szczególnie godne podkreślenia są ostatnie osiągnięcia poznańskich informatyków, biotechnologów i kardiologów. Z inicjatywy Miasta Poznania powstała we współpracy z poznańskim środowiskiem naukowo-akademickim strategia akademicka i naukowa, w której podkreślono jego miastotwórczą rolę.

Jednym z największych atutów Poznania jest stan gospodarki. Już od lat Poznań należy do grupy najlepiej rozwiniętych gospodarczo polskich miast, z drugą – po Warszawie – wielkością wypracowanego produktu krajowego brutto. Wysoka jest także aktywność gospodarcza samych poznanianów, którzy coraz częściej uruchamiają własną działalność gospodarczą. Miasto Poznań silnie wspiera rozwój lokalnej przedsiębiorczości, nie tylko poprzez ułatwienia w rejestracji nowych firm, ale także dostęp do niskooprocentowanych kredytów i bezpłatnych szkoleń. Uruchomiono internetową Wielkopolską Platformę Innowacyjną, trwają prace nad projektem miejskiego parku naukowo-technologicznego. Dzięki silnej i zróżnicowanej gałęziowo gospodarce Poznań – w odróżnieniu od wielu innych polskich dużych ośrodków miejskich – nie odczuł aż tak dotkliwie skutków spowolnienia gospodarki krajowej, które miało miejsce na początku obecnej kadencji. Obronił się także lokalny rynek pracy. Stopa bezrobocia utrzymała się na najniższym w Polsce – po Warszawie – poziomie, powstawały nowe

miejsca pracy – także dzięki obecności szkół wyższych, kształcących wysoko kwalifikowanych pracowników. Dało to podstawę do tym silniejszego wzrostu gospodarczego w obecnym okresie przyspieszenia.

Dobry stan gospodarki, finansów i sposób zarządzania Miastem zostały docenione przez niezależną renomowaną agencję ratingową Moody's Investors Service, która w kwietniu tego roku podwyższyła ocenę wiarygodności kredytowej Miasta Poznania do najwyższego w Polsce poziomu A3 z prognozą stabilną. Tak wysoka ocena ratingowa jest dodatkowym atutem dla inwestorów pragnących lokować w Poznaniu swoje przedsięwzięcia. W ostatnich czterech latach Miasto Poznań podejmowało liczne działania w celu promowania możliwości inwestowania w mieście oraz zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej. Działania te zostały trzykrotnie nagrodzone w konkursie „Profesjonalna Gmina Przyjazna Inwestorom”, a o ich skuteczności świadczy także obecność w Poznaniu tak znanych światowych firm jak: Volkswagen, Bridgestone, GlaxoSmithKline, Exide, SABMiller, Wrigley, Pernod Ricard, Beiersdorf, Metro, Allied Irish Bank, Unilever czy Kimball Electronics. Poznań staje się także coraz bardziej atrakcyjnym miejscem lokalizacji centrów usług. Tylko w tym roku swoje ośrodki otwierają tak znane koncerny, jak Microsoft, MAN i Carlsberg. Zmienia się także rynek powierzchni biurowych i handlowych. Powstaje coraz więcej nowoczesnych biurowców najwyższej klasy A (przykładem może być już istniejące Poznańskie Centrum Finansowe i budowana Andersia Tower) oraz dużych wielofunkcyjnych centrów handlowych. Jedno z nich, Centrum Handlu, Biznesu i Sztuki Stary Browar, nie tylko uzyskało tytuły najlepszego centrum handlowego na świecie i w Europie, ale dzięki swojej unikatowej architekturze stało się jedną z największych atrakcji turystycznych Poznania.

Realizując obecne programy i projekty, mamy świadomość szans i wyzwań dla rozwoju Poznania w kontekście procesów globalizacji i rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na wiedzy. Poznań ma stać się miastem europejskim, o zrównoważonym rozwoju, ośrodkiem nowoczesnej gospodarki, centrum akademicko-naukowym, miastem zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańcom. Te wszystkie cele znalazły swój wyraz w uchwalonym przez Radę Miasta Poznania Planie Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005–2010, wytyczającym działania władz i różnych środowisk miasta na rzecz jego rozwoju.

Szanowni Państwo, otrzymaliście dokument podsumowujący rozwój Poznania w ostatnich czterech latach. Ten czas nie został stracony. Zostawiamy Poznań w dobrej kondycji, z planem gwarantującym jego dalszy dynamiczny rozwój. Myślę, że mogę z pełnym przekonaniem stwierdzić raz jeszcze, że „w Poznaniu warto żyć”.

Ryszard Grobelny
Prezydent Miasta Poznania

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

3

1. ZARZĄDZANIE MIASTEM I OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW

13

1. Rada Miasta Poznania 13
2. Wybory Prezydenta Miasta Poznania 18
3. Struktura organizacyjna i stan zatrudnienia urzędu miasta 20
4. Stan i struktura miejskich jednostek organizacyjnych 22
5. Obsługa mieszkańców 23
6. Orzecznictwo administracyjne, skargi, wnioski i listy 26
7. Zamówienia publiczne 28

2. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

31

1. Jednostki pomocnicze – osiedla 31
2. Wybory krajowe i unijne 33
- 2.1. Referendum unijne 33
- 2.2. Wybory do Parlamentu Europejskiego 33
- 2.3. Wybory parlamentarne 33
- 2.4. Wybory prezydenckie 33

3. POZNAŃ W KRAJU I NA ŚWIECIE

35

1. Promocja miasta 35
2. Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu 38
3. Informacja o mieście 40
4. Komunikacja społeczna 42
5. Obchody 750-lecia lokacji Poznania 43
6. Obchody Poznańskiego Czerwca 1956. 45
7. Współpraca międzynarodowa 48
8. Zgromadzenie Ogólne Rady Gmin i Regionów Europy w Poznaniu 53
9. Oceny zewnętrzne Miasta 54
- 9.1. Rating Poznania 54
- 9.2. Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez Miasto Poznań 55

4. MAJĄTEK I FINANSE MIASTA

59

1. Majątek Miasta Poznania 59
2. Gospodarka nieruchomościami miejskimi 61
- 2.1. Geodezja i Kartografia 61
- 2.2. System informacji przestrzennej i kataster miejski 62
3. Spółki z udziałem Miasta 63
4. Finanse Miasta 67
- 4.1. Budżet Miasta 67
- 4.2. Dochody i wydatki Miasta 68
- 4.3. Podatki lokalne 69
- 4.4. Kredyty i emisja obligacji komunalnych 69

73 5. PLANOWANIE ROZWOJU MIASTA

- 73 1. Planowanie zagospodarowania przestrzennego
- 74 2. Plan Rozwoju Miasta na lata 2005–2010
- 77 3. Miejski Program Rewitalizacji
- 79 4. Wieloletni Program Inwestycyjny

81 6. TRANSPORT I KOMUNIKACJA MIEJSKA

- 81 1. Rynek usług transportowych
- 82 1.1. Transport kolejowy
- 83 1.2. Transport drogowy
- 83 1.3. Transport lotniczy
- 84 1.4. Autostrada A2
- 85 2. Komunikacja miejska
- 87 3. Motoryzacja
- 87 4. Drogownictwo
- 87 4.1. Drogi
- 88 4.2. Oświetlenie ulic
- 89 4.3. Parkowanie

91 7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- 91 1. Wodociągi i kanalizacja
- 91 1.1. Zaopatrzenie w wodę
- 93 1.2. Kanalizacja miejska i oczyszczanie ścieków
- 94 2. Energia
- 94 2.1. Elektroenergetyka
- 95 2.2. Gazownictwo
- 95 2.3. Ciepłownictwo
- 97 3. Usługi informacyjne
- 97 3.1. Telekomunikacja
- 97 3.2. Usługi informatyczne
- 98 3.3. Usługi pocztowe

101 8. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

- 101 1. Badanie warunków życia mieszkańców
- 101 1.1. Dochody gospodarstw domowych
- 102 1.2. Wydatki gospodarstw domowych
- 102 1.3. Oszczędności i zadłużenia gospodarstw domowych
- 103 1.4. Wyposażenie gospodarstw domowych
- 103 2. Wskaźniki jakości życia mieszkańców Poznania
- 104 2.1. Własna sytuacja życiowa
- 105 2.2. Mieszkanie, dom, sąsiedztwo
- 106 2.3. Miasto, komunikacja
- 109 2.4. Zaangażowanie obywatelskie i poinformowanie mieszkańców
- 111 2.5. Zdrowie i instytucje ochrony zdrowia
- 112 2.6. Bezpieczeństwo socjalne, obszary biedy
- 114 2.7. Bezpieczeństwo publiczne, zagrożenie przestępczością
- 116 2.8. Czas wolny
- 116 2.9. Stan i zasoby środowiska
- 118 2.10. Praca i dochody
- 118 2.11. Edukacja

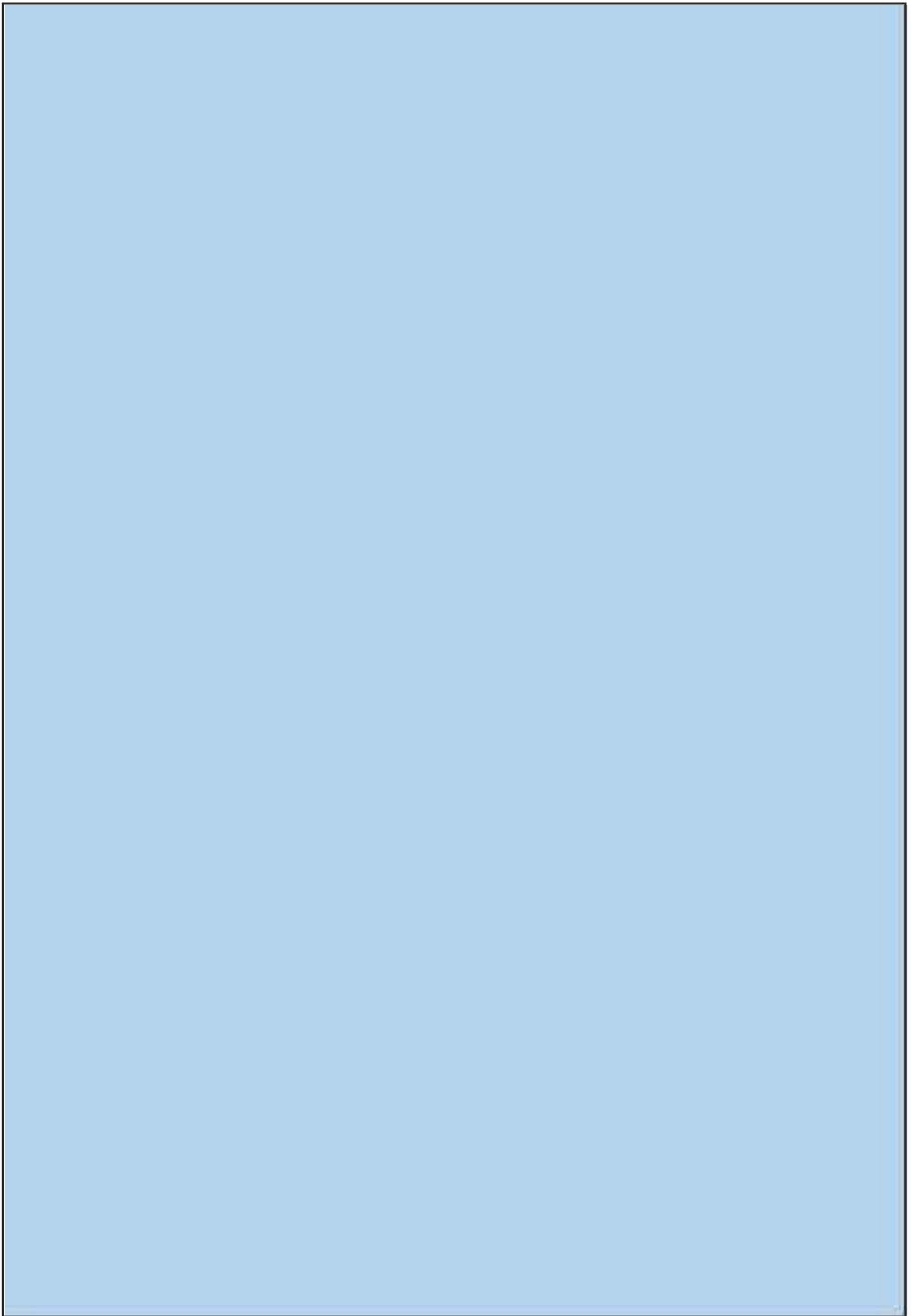
3. Dochody ludności z tytułu pracy i świadczeń społecznych	119
3.1. Dochody ludności z tytułu pracy	119
3.2. Dochody ludności z tytułu świadczeń społecznych	120
3.3. Dochody osób fizycznych według deklaracji podatkowych PIT	121
3.4. Ubóstwo	122
4. Mieszkalnictwo	122
4.1. Budownictwo mieszkaniowe	123
4.2. Gospodarka zasobami mieszkaniowymi	125
4.2.1. Gospodarka komunalnymi lokalami mieszkaniowymi	125
4.2.2. Zarządzanie budynkami pozostającymi we współwłasności	127
4.2.3. Mieszkania do readaptacji społecznej, osób niepełnosprawnych oraz lokale socjalne	128
4.2.4. Administracja komunalnymi zasobami mieszkaniowymi	128
4.3. Czynsz regulowany i dodatki mieszkaniowe	129
4.3.1. Czynsz za najem lokali komunalnych	129
4.3.2. Dodatki mieszkaniowe	130
4.3.3. Specjalne dodatki mieszkaniowe	130
5. Ochrona zdrowia	131
5.1. Żłobki	131
5.2. Lecznictwo ambulatoryjne	132
5.3. Lecznictwo zamknięte	133
5.4. Apteki	135
5.5. Profilaktyka i promocja zdrowia	135
5.6. Stan sanitarno-epidemiologiczny miasta	137
5.7. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	139
6. Pomoc społeczna	139
6.1. Świadczenia środowiskowej pomocy społecznej	140
6.2. Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia	141
6.3. Placówki opiekuńczo-wychowawcze	143
6.4. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	145
6.5. Działania dla poprawy jakości i rozszerzenia zakresu świadczonych usług dla mieszkańców	146
6.5.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	146
6.5.2. Działania na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych	147
6.5.3. Program pomocy osobom bezdomnym	147
6.5.4. Program pomocy środowiskowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	148
6.5.5. Kampania wolontaryjna	149
7. Kultura i sztuka	149
7.1. Miejskie instytucje kultury – teatry	149
7.2. Instytucje upowszechniania kultury	152
7.3. Upowszechnianie kultury i edukacji kulturalnej realizowane przez stowarzyszenia, organizacje, związki twórcze i inne podmioty nie należące do sektora finansów publicznych	155
7.4. Muzea	156
7.5. Kina	156
7.6. Inwestycje i remonty finansowane z budżetu Miasta	156
7.7. Ochrona zabytków	157
8. Kultura fizyczna i turystyka	157
8.1. Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej i turystycznej	157

158	8.2. Działania upowszechniające kulturę fizyczną, sport i turystykę
160	9. Środowisko naturalne
160	9.1. Tereny zielone
163	9.2. Powietrze
166	9.3. Wody powierzchniowe i podziemne
166	9.3.1. Wody powierzchniowe
168	9.3.2. Wody podziemne
169	9.4. Klimat akustyczny
170	9.5. Odpady i oczyszczanie miasta
170	9.5.1. Oczyszczanie miasta
171	9.5.2. Odzyskiwanie surowców wtórnych
171	9.5.3. Eksploatacja składowiska miejskiego
172	9.6. Program Ochrony Środowiska
174	dla miasta Poznania na lata 2004-2007
174	10. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
174	10.1. Stan bezpieczeństwa publicznego
175	10.1.1. Przestępczość
176	10.1.2. Wypadki drogowe
177	10.2. Współpraca Samorządu z Policją
177	10.3. Straż Miejska oraz
179	10.4. Miejski Program Zapobiegania Przestępczości
179	Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli
181	i Porządku Publicznego
182	10.4.1. Program „Bezpieczne Miasto”
183	10.4.2. Monitoring wizyjny miasta
183	10.5. Centrum Zarządzania Kryzysowego
184	10.5.1. System Służb Ratowniczych (CPR)
184	10.5.2. Centrum Powiadamiania Ratunkowego
184	10.6. Jednostki ochrony przeciwpożarowej

189 9. EDUKACJA

189	1. Oświata i wychowanie
189	1.1. Wychowanie przedszkolne
190	1.2. Szkolnictwo podstawowe
191	1.3. Szkolnictwo gimnazjalne
192	1.4. Podstawowe i gimnazjalne szkolnictwo specjalne
193	1.5. Szkolnictwo ponadgimnazjalne
194	1.6. Licea ogólnokształcące
196	1.7. Szkoły zawodowe
197	1.8. Pozostała działalność
198	1.9. Ważniejsze inwestycje i remonty
198	w szkołach i placówkach oświatowych
199	1.10. Ogólnopolski Ranking Szkół Średnich
200	2. Szkolnictwo wyższe i nauka
206	2.1. Szkolnictwo wyższe
206	2.2. Placówki naukowo-badawcze

10. DEMOGRAFIA	211
1. Sytuacja demograficzna m. Poznania	211
2. Prognozy demograficzne	213
11. RYNEK PRACY	219
1. Pracujący	219
2. Bezrobocie	220
12. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	225
1. Podmioty gospodarcze	225
1.1. Struktura podmiotów gospodarczych	225
1.2. Dochody uzyskane przez osoby prawne i rozliczające się z dochodu wg deklaracji podatkowej CIT	226
2. Organizacja promocji i wspierania przedsiębiorczości przez Miasto Poznań	227
3. Przemysł	229
4. Budownictwo	231
5. Handel	233
5.1. Rozwój bazy materialnej handlu	233
5.2. Targowiska	235
5.3. Międzynarodowe Targi Poznańskie	236
6. Rolnictwo	239
13. INWESTYCJE	245
1. Ruch budowlany	245
1.1. Lokalizacja inwestycji	246
1.2. Nadzór budowlany	248
2. Inwestycje	249
2.1. Inwestycje zagraniczne	250
2.2. Inwestycje i ważniejsze remonty samorządowe	252
2.2.1. Inwestycje lokalne z udziałem ludności	254
2.2.2. Poziom i struktura wydatków remontowych	254
14. WYKORZYSTANIE UNIJNYCH PROGRAMÓW POMOCOWYCH	257
1. Miasto Poznań i miejskie jednostki organizacyjne	257
1.1. Fundusze przedakcesyjne	257
1.2. Fundusze uzyskane po akcesji do UE	259
2. Jednostki i organizacje pozasamorządowe	263
3. Producenci rolni	265
15. WYNIKI NARODOWEGO SPISU Powszechnego LUDNOŚCI I MIESZKAŃ 2002 ORAZ Powszechnego SPISU Rolnego 2002	267
1. Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002	267
2. Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002	270
ZAŁĄCZNIKI	273

Zarządzanie Miastem i obsługa mieszkańców

ROZDZIAŁ

1

1. Rada Miasta Poznania

W dniu 27 października 2002 r. odbyły się wybory do poznańskiego samorządu na kadencję 2002–2006. W celu ich przeprowadzenia utworzono 7 okręgów wyborczych, obejmujących 292 obwody głosowania. Liczba osób uprawnionych do głosowania w Poznaniu wynosiła 445.382. Frekwencja wyniosła 34,66%.

UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW W WYBORACH DO RADY MIASTA POZNANIA				
Okręg	Liczba obwodów okręgu	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba wydanych kart do głosowania	Frekwencja wyborcza w %
Ogółem Poznań	292	445.382	154.413	34,66
I	55	80.330	25.616	31,88
II	45	57.547	18.272	31,75
III	38	61.393	22.908	37,31
IV	39	59.512	21.093	35,44
V	37	60.117	20.875	34,72
VI	41	63.850	23.429	36,69
VII	37	62.633	22.220	35,47

Źródło: Wydział Organizacyjny

W wyborach do Rady Miasta Poznania o 37 mandatów ubiegało się 698 kandydatów, reprezentujących 17 komitetów wyborczych.

WYNIKI WYBORÓW DO RADY MIASTA POZNANIA					
Nazwa komitetu wyborczego	Liczba zarejestrowanych kandydatów		Liczba otrzymanych głosów		Uzyskane mandaty
	ogółem	udział %	ogółem	udział %	
Ogółem Poznań	698	100,0	142.199	100,00	37
Sojusz Lewicy Demokratycznej – Unia Pracy	71	10,2	31.674	22,27	12
Platforma Obywatelska	72	10,3	28.987	20,38	10

1. Rada Miasta Poznania

WYNIKI WYBORÓW DO RADY MIASTA POZNANIA					
Nazwa komitetu wyborczego	Liczba zarejestrowanych kandydatów		Liczba otrzymanych głosów		Uzyskane mandaty
	ogółem	udział %	ogółem	udział %	
Prawo i Sprawiedliwość	64	9,2	25.047	17,61	9
OKWW Wojciecha Szczęsnego Kaczmarka	63	9,0	17.685	12,44	4
Liga Polskich Rodzin	63	9,0	11.966	8,41	1
KWW Aldony Kameli-Sowińskiej	68	9,7	11.238	7,90	1
Samobrona RP	61	8,7	6.987	4,91	—
Wielki Poznań	39	5,6	2.765	1,94	—
KWW M. Poznań	39	5,6	2.099	1,48	—
Polskie Stronnictwo Ludowe	48	6,9	1.690	1,19	—
KWW „Nasze Miasto”	20	2,9	594	0,42	—
KWW „Optymalni”	42	6,0	591	0,42	—
KWW Antyklerykalna Polska	5	0,7	332	0,23	—
KW Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	13	1,9	218	0,15	—
KWW Obywateli Za-Radnych	20	2,9	182	0,13	—
KWW „Przeciw Biurokracji”	5	0,7	73	0,05	—
KWW „Sława dla Poznania”	5	0,7	71	0,05	—

Źródło: Biuro Rady Miasta, obliczenia własne

Do Rady Miasta Poznania zostało wybranych 37 radnych z list 6 komitetów wyborczych:

- ▣ Sojusz Lewicy Demokratycznej – 12 radnych
- ▣ Platforma Obywatelska – 10 radnych
- ▣ Prawo i Sprawiedliwość – 9 radnych
- ▣ OKWW Wojciecha Szczęsnego Kaczmarka – 4 radnych
- ▣ Liga Polskich Rodzin – 1 radny
- ▣ KWW Aldony Kameli-Sowińskiej – 1 radny.

W skład Rady Miasta Poznania na kadencję 2002–2006 weszli:

- ▣ Przemysław Alexandrowicz ^{2 3}
- ▣ Stefan Antkowiak³
- ▣ Andrzej Bielerzewski ^{1 2 3}
- ▣ Alina Bittner³
- ▣ Lidia Dudziak³
- ▣ Grzegorz Ganowicz³
- ▣ Edward Głuszyński
- ▣ Tomasz Górski
- ▣ Ryszard Grobelny
- ▣ Michał Grześ ^{2 3}
- ▣ Andrzej Grzybowski³

- ▣ Tymoteusz Jacyna-Onyszkiewicz
- ▣ Tadeusz Jarmołowicz-Chwiedorowicz ^{2 3}
- ▣ Sławomir Jezierski³
- ▣ Zbigniew Kopka
- ▣ Katarzyna Kretkowska ^{2 3}
- ▣ Wojciech Kręglewski ^{1 2 3}
- ▣ Jan Filip Libicki³
- ▣ Dariusz Lipiński³
- ▣ Krzysztof Mączkowski³
- ▣ Janina Nowowiejska
- ▣ Halina Olszewska³
- ▣ Agnieszka Pałac
- ▣ Janina Paprzycka³
- ▣ Magdalena Pauszek
- ▣ Miron Perliński ^{2 3}
- ▣ Andrzej Porawski^{1 2}
- ▣ Jadwiga Rotnicka ^{1 2 3}
- ▣ Ewa Skała-Piękoś
- ▣ Maria Jolanta Syp
- ▣ Antoni Szczuciński ^{2 3}
- ▣ Hubert Świątkowski
- ▣ Jacek Tomczak³
- ▣ Michał Tomczak³
- ▣ Elżbieta Urbańczyk
- ▣ Wojciech Woškowiak
- ▣ Mariusz Woźniak.

¹ radni kadencji 1990–1994

² radni kadencji 1994–1998

³ radni kadencji 1998–2002

Wybór Ryszarda Grobelnego na Prezydenta Miasta Poznania spowodował, że w jego miejsce do Rady Miasta wszedł kolejny na liście pod względem liczby zdobytych głosów – Andrzej Porawski. Macieja Frankiewicza, powołanego na Zastępcę Prezydenta, zastąpił Mariusz Woźniak, a Tomasza Kaysera zastąpiła Janina Nowowiejska. Kolejne zmiany personalne w składzie Rady Miasta nastąpiły po wyborach parlamentarnych z dnia 25 września 2005 r. Senatora Przemysław Aleksandrowicz zastąpiła Anna Borucka-Cieślewicz. Pośła Jana Filipa Libickiego zastąpił Paweł Wośicki, Dariusza Lipińskiego – Adam Gaździak, Tomasza Górskiego – Przemysław Foligowski, Jacka Tomczaka – Hanna Iwona Derdowska-Zimpel.

RADA MIASTA POZNANIA. RADNI WG WIEKU				
Wyszczególnienie	Kadencja Rady			
	1998–2002		2002–2006	
	radni	udział %	radni	udział %
Radni ogółem z tego:	65	100,0	37	100,0

1. Rada Miasta Poznania

RADA MIASTA POZNANIA. RADNI WG WIEKU				
Wyszczególnienie	Kadencja Rady			
	1998–2002		2002–2006	
	radni	udział %	radni	udział %
kobiety	12	18,5	12	32,4
mężczyźni	53	81,5	25	67,6
Radni wg wieku				
18-29 lat	5	7,7	6	16,2
30 – 39 lat	15	23,1	9	24,3
40 – 59 lat	38	58,5	17	46,0
60 lat i więcej	7	10,7	5	13,5

Źródło: Biuro Rady Miasta Poznania, obliczenia własne

Prawie połowa radnych to osoby w wieku od 40 do 59 lat (46%). Większość radnych to osoby z wyższym wykształceniem (83,8%).

RADA MIASTA POZNANIA. RADNI WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA				
Wyszczególnienie	Kadencja Rady			
	1998–2002		2002–2006	
	radni	udział %	radni	udział %
Radni ogółem z tego z wykształceniem:	65	100,0	37	100,0
wyższym	51	78,5	31	83,8
średnim i zawodowym	14	21,5	6	16,2

Źródło: Biuro Rady Miasta Poznania, obliczenia własne

Funkcję Przewodniczącego Rady Miasta Poznania sprawował Przemysław Alexandrowicz, a funkcje Wiceprzewodniczących pełnili Dariusz Lipiński, Janina Paprzyc-ka i Grzegorz Ganowicz. W dniu 13 grudnia 2005 r. w miejsce Przemysława J. Alexandrowicza, który został wybrany senatorem w wyborach w dn. 25.09. 2005 r. do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, powołano Grzegorza Ganowicza (PO). Na miejsce dwóch Wiceprzewodniczących Rady Miasta Poznania: Dariusza Lipińskiego, który został posłem RP i Grzegorza Ganowicza, który został Przewodniczącym Rady Miasta Poznania powołano dwoje wiceprze-wodniczących: Krzysztofa Mączkowskiego (PiS) oraz Lidię Dudziak (PiS). Radni wybrali sześciu sekretarzy Rady, którymi zostali: Tomasz Górski¹, Janina Nowowiejska, Agnieszka Pałac, Magdalena Pauszek, Wojciech Wośkowiak oraz Mariusz Woźniak. Radni działali w 13 stałych komisjach Rady oraz 2 komisjach do-różnych: Doraźnej Komisji Statutowo-Regulaminowej oraz Komisji ds. Rewitalizacji.

KOMISJE RADY MIASTA POZNANIA	
Nazwa komisji	Przewodniczący
Komisja Budżetu i Finansów	Sławomir Jezierski
Komisja Polityki Przestrzennej i Ochrony Środowiska	Wojciech Kręglewski
Komisja Gospodarki Komunalnej i Polityki Mieszkaniowej	Michał Grześ
Komisja Polityki Gospodarczej i Promocji Miasta	Tadeusz Jarmołowicz
Komisja Oświaty i Wychowania	Michał Tomczak
Komisja Rodziny, Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego	Andrzej Grzybowski
Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego	Jacek Tomczak ²
Komisja Kultury i Nauki	Antoni Szczuciński
Komisja Kultury Fizycznej i Turystyki	Stefan Antkowiak
Komisja Samorządowa	Lidia Dudziak ³
Komisja Rewizyjna	Alina Bittner
Komisja Inwentaryzacyjna	Katarzyna Kretkowska
Miejska Komisja ds. Wyborów Osiedlowych	Przemysław Alexandrowicz ⁴
Doraźna Komisja Statutowo-Regulaminowa	Andrzej Porawski
Komisja ds. Rewitalizacji	Jadwiga Rotnicka

Źródło: Biuro Rady Miasta Poznania

W końcu 2005 r. w Radzie działały następujące kluby: Platformy Obywatelskiej zrzeszający 9 radnych, Prawa i Sprawiedliwości – 9 radnych, Sojuszu Lewicy Demokratycznej – 10 radnych. Dziewięciu radnych nie należało do żadnego klubu⁵.

Podczas IV kadencji⁶ odbyło się 101 sesji RMP, w tym 4 uroczyste i 5 nadzwyczajnych oraz 4 uchwalające budżet i 4 udzielające absolutorium dla Prezydenta. Podczas 101 sesji podjęto łącznie 1.177 uchwał. Do ważniejszych uchwał i zagadnień podejmowanych przez Radę Miasta Poznania należały:

- ▣ Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005–2010
- ▣ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania
- ▣ Miejski Program Rewitalizacji dla Miasta Poznania
- ▣ Wieloletnie Programy Inwestycyjne Miasta Poznania
- ▣ finanse miasta (uchwalanie budżetów)
- ▣ gospodarka nieruchomościami miejskimi
- ▣ ochrona środowiska
- ▣ organizacja ruchu drogowego i utrzymanie dróg
- ▣ zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych i zaopatrzenie mieszkańców w media komunalne
- ▣ oświata, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, kultura i sztuka oraz kultura fizyczna.

Rada Miasta Poznania, mając na celu uhonorowanie obywateli i instytucji za zasługi położone dla Miasta, nadaje „Honorowe Obywatelstwo Miasta Poznania” oraz tytuł „Zasłużony dla Miasta Poznania”. W okresie IV kadencji Honorowe

2. Wybory Prezydenta Miasta Poznania

Obywatelstwo Miasta otrzymali: Przemysław Bystrzycki, prof. dr hab. Gerard Labuda, ojciec Marian Żelazek, prof. dr hab. Karol Marian Pospieszalski, kardynał Zenon Grocholewski. Odznaczeniem „Zasłużony dla Miasta Poznania” wyróżniono: Wojciecha Kandulskiego, Małgorzatę Musierowicz, prof. dr hab. Bohdana Gruchmana, Liceum Ogólnokształcące św. Marii Magdaleny w Poznaniu, prof. dr hab. Wacława Wilczyńskiego, Bibliotekę Raczyńskich, Akademię Medyczną im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Politechnikę Poznańską, Zenona Laskowika, Akademię Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Marię Margaretę Kępińską Jakobsen oraz Wielkopolskie Zrzeszenie Handlu i Usług w Poznaniu. Rada Miasta Poznania przyznaje również „Nagrodę Artystyczną Miasta Poznania”, „Nagrodę Naukową Miasta Poznania” i „Nagrodę Sportową Miasta Poznania”, a także stypendia dla młodych, wyróżniających się artystów, sportowców oraz naukowców związanych z Poznaniem.

LAUREACI NAGRÓD W LATACH 2003–2006				
Wyszczególnienie	Rok			
	2003	2004	2005	2006
Laureaci nagrody artystycznej	prof. Jarosław Maszewski	Sława Kwaśniewska	prof. Andrzej Kurzawski	Arte dei Suonatori – nagroda zespołowa
Liczba osób otrzymujących stypendia artystyczne	8	8	8	8
Laureaci nagrody naukowej	prof. dr hab. Roman Słowiński	prof. dr hab. Julian Musielak	prof. dr hab. Alfred Kaniecki	prof. dr hab. Jacek Błazewicz
Liczba osób korzystających ze stypendiów naukowych	6	7	7	9
Laureaci nagrody sportowej	Aneta Pastuszka Olgierd Świątowski	Paweł Baraszkiewicz Daniel Jędraszko Zdzisław Nowak	Iwona Jabłońska Anna Szymul	Paweł Baraszkiewicz Marcin Witkowski
Liczba stypendystów	22	33	41	47

Źródło: WKFiT, WKiS

2. Wybory Prezydenta Miasta Poznania

Zmiany w ordynacji wyborczej wprowadzone w 2002 r. przez Sejm RP dotyczyły m.in. bezpośredniego wyboru wójta, burmistrza, prezydenta miasta. Mieszkańcy Poznania wybierali Prezydenta Miasta w dwóch turach: 27 października i 10 listopada 2002 r. Na stanowisko Prezydenta Miasta zgłoszono 12 kandydatów.

2. Wybory Prezydenta Miasta Poznania

KANDYDACI NA STANOWISKO PREZYDENTA MIASTA POZNANIA		
Imię i nazwisko kandydata	Nazwa komitetu wyborczego	Otrzymane głosy
Wojciech Bogajewski	Komitet Wyborczy Wyborców Wielki Poznań	1.086
Jan Deręgowski	Komitet Wyborczy Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej	2.468
Ryszard Grobelny	Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej	57.645
Zbigniew Jacyna- Onyszkiewicz	Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin	8.805
Ryszard Jaworski	Komitet Wyborczy Polskiego Stronnictwa Ludowego	696
Wojciech Szczęsny Kaczmarek	Obywatelski Komitet Wyborczy Wyborców Wojciecha Szczęsnego Kaczmarka	30.633
Ryszard Kaden	Komitet Wyborczy Wyborców „Optymalni”	399
Aldona Kamela-Sowińska	Komitet Wyborczy Wyborców Aldony Kameli-Sowińskiej	19.184
Marcin Libicki	Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość	12.764
Paweł Oleszak	Komitet Wyborczy Wyborców Obywateli Za-Radnych	331
Sławomir Pietras	Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej – Unia Pracy	17.302
Ryszard Stoga	Komitet Wyborczy Wyborców m. Poznań	720

Źródło: Wydział Organizacyjny

W I turze wyborów frekwencja wyniosła 34,7%. Ponieważ w I turze żaden z kandydatów nie uzyskał wymaganej liczby głosów, czyli ponad połowy oddanych ważnych głosów, konieczne było przeprowadzenie II tury wyborów 10 listopada. W II turze frekwencja wyniosła około 24%. Pierwszym Prezydentem Miasta wybranym w wyborach bezpośrednich został Ryszard Grobelny, uzyskując 65,8% głosów. Na stanowisko Zastępcy Prezydenta Miasta Poznania powołani zostali: Maciej Frankiewicz, Tomasz Kayser, Mirosław Kruszyński i Jerzy Stępień. Funkcję Skarbnika objęła Barbara Sajnaj, a funkcję Sekretarza Miasta – Dariusz Jędraszak. W dniu 3 lutego 2004 r. w miejsce Dariusza Jędraszaka został powołany Piotr Kołodziejczyk, pełniący dotychczas funkcję dyrektora Wydziału Działalności Gospodarczej.

WŁADZE MIASTA POZNANIA W LATACH 2002–2004	
Funkcja we władzach Miasta Poznania	
Lata 2002–2006	Lata poprzednie
Ryszard Grobelny Prezydent Miasta Poznania	Radny kadencji 1990–1994, 1994–1998, 1998–2002, 2002–2006 Prezydent od 1998
Maciej Frankiewicz Zastępca Prezydenta Miasta Poznania od 2002 r.	Radny kadencji 1998–2002, 2002–2006 Wiceprezydent od 1998

WŁADZE MIASTA POZNANIA W LATACH 2002–2004	
Funkcja we władzach Miasta Poznania	
Lata 2002–2006	Lata poprzednie
Tomasz Kayser Zastępca Prezydenta Miasta Poznania	Radny kadencji 1990–1994, 1994–1998, 1998–2002, 2002–2006 Wiceprezydent od 1990
Mirosław Kruszyński Zastępca Prezydenta Miasta Poznania od 2002 r.	
Jerzy Stępień Zastępca Prezydenta Miasta Poznania od 2002 r.	

Źródło: Biuro Rady Miasta

3. Struktura organizacyjna i stan zatrudnienia Urzędu Miasta

Organizacja i zasady funkcjonowania Urzędu Miasta Poznania sformułowane zostały w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, uchwalonym przez Radę Miasta Poznania 19 listopada 2004 r. (Zarządzenie Nr 52/2004/K Prezydenta Miasta Poznania). Regulamin określił m.in.: zasady kierowania Urzędem, organizację wewnętrzną Urzędu, zakres działania wydziałów, tryb wykonywania obowiązków Urzędu wobec Rady Miasta, zasady obsługi interesantów, tryb załatwiania skarg i wniosków, działalność kontrolną w Urzędzie, system ocen kwalifikacyjnych pracowników mianowanych, zasady planowania pracy. Według stanu na koniec 2005 r. obsługę administracyjną obywateli prowadziło 28 wydziałów oraz 5 jednostek na prawach oddziałów: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów, Biuro Promocji Inwestycji, Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Poradnia Zakładowa. W latach 2002–2006 przeprowadzono reorganizację struktury organizacyjnej Urzędu w celu dostosowania struktury Urzędu Miasta Poznania do nowych zadań administracji samorządowej. W okresie tym:

- ▣ powołano nowe wydziały i jednostki równorzędne:
 - ▣ Biuro Audytora Wewnętrznego i Kontroli⁷
 - ▣ Biuro Kształtowania Relacji Społecznych
 - ▣ Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów⁸
 - ▣ Gabinet Prezydenta
 - ▣ Biuro Nadzoru Właścicielskiego
 - ▣ Biuro Promocji Inwestycji
 - ▣ Miejski Zespół do Spraw Orzekania Niepełnosprawności
 - ▣ Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
 - ▣ Wydział Gospodarowania Mieniem Miasta⁹
 - ▣ Wydział Rozwoju Miasta
 - ▣ Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta
 - ▣ Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa
- ▣ zlikwidowano:
 - ▣ Biuro Funduszy Europejskich (zadania przejął Wydział Rozwoju Miasta)
 - ▣ Biuro Komunikacji Społecznej (zadania przejęło Biuro Kształtowania Relacji Społecznych)

- ▣ Biuro Promocji Gospodarczej Miasta (zadania przejął Wydział Rozwoju Miasta i Biuro Promocji Inwestycji)
- ▣ Biuro Rzecznika Prasowego (zadania przejęło Biuro Kształtowania Relacji Społecznych)
- ▣ Miejski Inspektorat Ochrony Cywilnej (zadania przejął Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa)
- ▣ Wydział Koordynacji Rozwoju (zadania przejął Wydział Rozwoju Miasta)
- ▣ Wydział Inżyniera Miasta (zadania przejął Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej)
- ▣ Wydział Mienia Komunalnego (zadania przejęły: Biuro Nadzoru Właścielskiego oraz Wydział Gospodarowania Mieniem Miasta).

Ponadto z dniem 11.10.2005 r. Straż Miejska została przekształcona z wydziału Urzędu Miasta Poznania w jednostkę budżetową¹⁰.

ZATRUDNIENIE W URZĘDZIE MIASTA POZNANIA									
Wyszczególnienie	Liczba pracowników według stanu na 31 grudnia				2005%	Udział %			
	2002	2003	2004	2005	2002	2002	2003	2004	2005
Zatrudnienie ogółem z tego:	1.357	1.343	1.318	1.420	104,6	100,0	100,0	100,0	100,0
pracownicy administracji	1.344	1.329	1.310	1.412	105,0	99,1	98,9	99,4	99,4
pracownicy obsługi	13	14	8	8	61,5	0,9	0,1	0,6	0,6

Źródło: Wydział Organizacyjny, obliczenia własne

Na koniec 2005 r. w Urzędzie zatrudnionych było 1.420 pracowników administracyjnych wobec 1.357 w 2002 r. Wzrost zatrudnienia (o 63 osoby) był spowodowany powołaniem nowych wydziałów oraz poszerzeniem kompetencji i zakresu realizowanych zadań przez: Straż Miejską, Wydział Oświaty, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej oraz Wydział Finansowy.

PRACOWNICY ADMINISTRACYJNI URZĘDU MIASTA POZNANIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY									
Wyszczególnienie	Liczba pracowników według stanu na 31 grudnia				2005%	Udział%			
	2002	2003	2004	2005	2002	2002	2003	2004	2005
Pracownicy ogółem z tego z wykształceniem:	1.344	1.329	1.310	1.412	105,0	100,0	100,0	100,0	100,0
wyższym	625	674	722	840	134,4	46,5	50,7	55,1	59,5
średnim ogólnokształcącym	185	152	132	126	68,1	13,8	11,4	10,1	8,9

4. Stan i struktura miejskich jednostek [...]

PRACOWNICY ADMINISTRACYJNI URZĘDU MIASTA POZNANIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY

Wyszczególnienie	Liczba pracowników według stanu na 31 grudnia				2005%	Udział%			
	2002	2003	2004	2005	2002	2002	2003	2004	2005
<i>policealnym i średnim zawodowym</i>	529	496	456	446	84,3	39,4	37,3	34,8	31,6
<i>zasadniczym zawodowym i poniżej</i>	5	7	—	—	—	0,4	0,3	—	—
z tego ze stażem pracy:									
<i>do 5 lat</i>	262	268	468	309	117,9	19,5	20,2	35,7	21,9
<i>od 6-10 lat</i>	171	186	392	243	142,1	12,7	14,0	29,9	17,2
<i>od 11-20 lat</i>	353	344	390	348	98,6	26,3	25,9	29,8	24,6
<i>od 21-30 lat</i>	348	321	39	332	95,4	25,9	24,1	3,0	23,5
<i>30 i więcej lat</i>	210	210	21	180	85,7	15,6	15,8	1,6	12,7

Źródło: Wydział Organizacyjny, obliczenia własne

Urząd Miasta Poznania od 20 października 2003 r. wprowadził nowe metody rekrutacji, polegające na otwartym konkursie ofert pracy oraz na kilkustopniowym procesie kwalifikacyjnym. Autorskim programem Urzędu Miasta Poznania, jedynym w kraju, jest program pn. „staże studenckie”, polegający na możliwości odbywania przez studentów IV i V roku (studiów magisterskich dziennych, zaocznych, wieczorowych bądź eksternistycznych wyższych szkół państwowych lub wyższych szkół niepublicznych), co najmniej 3-miesięcznych staży w wybranym wydziale Urzędu Miasta Poznania¹¹. Program umożliwia studentom zdobycie praktycznego doświadczenia w Urzędzie Miasta, niezbędnego do podjęcia przyszłej pracy zawodowej. Dotąd przeprowadzono 9 edycji staży studenckich, w których wzięło udział 490 studentów¹². Od 1 września do 30 listopada 2006 r. odbywa się X edycja staży studenckich.

4. Stan i struktura miejskich jednostek organizacyjnych

Na koniec 2005 r. łączna liczba jednostek wynosiła 413 i zmniejszyła się o 42 w stosunku do 2002 r.¹³ Zmiany dotyczyły głównie jednostek budżetowych – ich liczba zmniejszyła się o 33.

MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE W LATACH 2002–2005

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.		Struktura %		2002 = 100
	2002	2005	2002	2005	
Ogółem z tego:	455	413	100,0	100,0	90,8
<i>jednostki budżetowe</i>	249	216	54,7	52,3	86,7
<i>zakłady budżetowe¹⁴</i>	145	131	31,9	31,7	90,3

MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE W LATACH 2002–2005					
Wyszczególnienie	Stan na 31.12.		Struktura %		2002 = 100
	2002	2005	2002	2005	
instytucje kultury ¹⁵	12	13	2,6	3,1	108,3
zakłady opieki zdrowotnej (w tym żłobki) ¹⁶	9	9	2,0	2,2	100,0
gospodarstwa pomocnicze	5	12	1,1	2,9	240,0
spółki	31	29*	6,8	7,0	93,5
jednostki administracji zespolonej	4	3	0,9	0,7	75,0

* w liczbie ujęto zlikwidowaną spółkę Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „Geodrog” Sp. z o.o.

Źródło: Wydział Organizacyjny, obliczenia własne

Największą grupę stanowiły miejskie jednostki budżetowe (w 2005 r. 216, czyli 52,3%).

W latach 2002–2005 zmniejszyła się liczba: jednostek budżetowych (o 33), zakładów budżetowych (o 14) oraz spółek prawa handlowego (o 2). Jednocześnie powstał nowy zakład budżetowy o nazwie Poznańskie Centrum Edukacji Ustawicznej i Praktycznej (PCEUiP)¹⁷ oraz nowa instytucja kultury – Poznański Chór Chłopięcy. Zmianie nie uległa jedynie liczba zakładów opieki zdrowotnej (9).

5. Obsługa mieszkańców

Realizując zadania z zakresu administracji publicznej, Prezydent Miasta Poznania podejmował wielokierunkowe działania, mające na celu usprawnienie zarządzania Miastem, w szczególności w zakresie: organizacji przyjmowania i obsługi mieszkańców, rozpatrywania ich skarg i wniosków, ułatwiania i udzielania pomocy w załatwianiu indywidualnych spraw obywateli, pomocy w organizacji inicjatyw lokalnych, podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników oraz poprawy warunków pracy w Urzędzie Miasta. W ramach tych działań:

- wdrożono system zarządzania jakością, zgodny z normą PN-EN ISO 9001: 2001, certyfikowany przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji. Został on wdrożony we wszystkich wydziałach Urzędu Miasta Poznania oraz w dwunastu miejskich jednostkach organizacyjnych: Biblioteka Raczyńskich, Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji, Gospodarstwo Pomocnicze POZSERWIS, Straż Miejska, Wysypisko Odpadów Komunalnych¹⁸, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych oraz Zarząd Zieleni Miejskiej. Wdrożone i zatwierdzone procesy¹⁹ wspomagają przeprowadzane audyty wewnętrzne i kontrole, zgodnie ze standardami audytu wewnętrznego i kontroli finansowej Ministerstwa Finansów. W czterech jednostkach organizacyjnych: Wydział Gospodarki Komunalnej i Miesz-

kaniowej, Wydział Ochrony Środowiska, Zarząd Dróg Miejskich, Zakład Zagospodarowania Odpadów, wdrożono System Zarządzania Środowiskowego zgodnie z normą PN-EN ISO 14001: 2005, który zintegrowano z Systemem Zarządzania zgodnym z normą PN-EN ISO 9001: 2001

- ▣ skoncentrowano obsługę spraw obywateli w jednym miejscu, m.in.:
 - ▣ Wydział Spraw Obywatelskich został przeniesiony do budynku przy ul. Libelta 16/20. Po translokacji Wydziału, mieszkańcy mogą załatwić w jednym miejscu sprawy meldunkowe, wymianę dowodu osobistego, uzyskać informację o danych osobowych, zaświadczenie z akt ewidencji ludności i dowodów osobistych, jak również dokonać zmian osobowych w trybie administracyjnym. Ponadto do budynku przy ul. Libelta 16/20 został przeniesiony Urząd Stanu Cywilnego
 - ▣ Wydział Działalności Gospodarczej został przeniesiony do budynku przy ul. Matejki 50. Usprawniono obsługę ewidencji gospodarczej i skrócono czas wydawania zaświadczeń o wpisie do ewidencji (średnio z 3 dni do około 20 minut). Uruchomiono Punkt Informacji Gospodarczej, w którym można uzyskać informacje o obowiązujących przepisach prawnych, kursach i szkoleniach oraz wszystkich formach pomocy dla przedsiębiorców (m.in. oferty Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych)
- ▣ uruchomiono elektroniczne systemy kolejkowe usprawniające obsługę mieszkańców w Wydziale Spraw Obywatelskich, Wydziale Komunikacji oraz Urzędzie Stanu Cywilnego
- ▣ dostosowano godziny pracy Wydziału Spraw Obywatelskich i Wydziału Komunikacji do potrzeb mieszkańców²⁰
- ▣ w ramach obsługi osób niepełnosprawnych²¹ (niedosłyszących lub głuchych) kontynuowano dyżury tłumaczy języka migowego
- ▣ wprowadzono instrument pieniądza elektronicznego służący do wypłaty świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej²²
- ▣ zmieniono zasady wysyłania i doręczania korespondencji Urzędu Miasta Poznania. Pisma urzędowe wysyłane jako miejscowe listy polecone są doręczane za pośrednictwem gońców, zatrudnionych w POZSERWIS-ie Gospodarstwie Pomocniczym Urzędu Miasta Poznania
- ▣ wykonano:
 - ▣ remont pomieszczeń reprezentacyjnych w gmachu przy pl. Kolegiackim (sala sesyjna nr 3, Sala Błękitna, Sala Malinowa, Sala Biała oraz część korytarza I piętra)
 - ▣ modernizację wentylacji i oświetlenia w pomieszczeniach Wydziału Spraw Obywatelskich (w budynku przy ul. Libelta 16/20)
 - ▣ prace adaptacyjne i remontowo-modernizacyjne w budynkach Urzędu (np. remont dachów w budynku Delegatury Stare Miasto, remont II i IV piętra budynku przy ul. 28 Czerwca 56), wykonano oświetlenie budynku przy pl. Kolegiackim 17 od strony Parku Chopina
- ▣ rozpoczęto realizację projektu budowy elektronicznej administracji publicznej (e-Poznań):
 - ▣ uruchomiono 20 Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP)
 - ▣ wdrożono e-usługi dostępne przez Internet: rejestrację działalności gospodarczej on-line (pierwsza usługa w Polsce), system naboru do szkół ponadgimnazjalnych, sprawdzanie on-line stopnia zaawansowania załatwiania spraw przez wydziały Urzędu, przeszukiwanie ewi-

dencji działalności gospodarczej oraz interaktywnego słownika PKD, miejsc pochówku na cmentarzach komunalnych (pierwsza usługa w Polsce), zamawianie odpisów aktów z Urzędu Stanu Cywilnego, internetową giełdę podręczników szkolnych i Wielkopolską Platformę Innowacyjną. Umożliwiono także śledzenie on-line transmisji z obrad sesji Rady Miasta Poznania

- ▣ rozbudowano funkcjonalność Miejskiego Informatora Publicznego (MIM) oraz Biuletynu Informacji Publicznej (BIP): uruchomiono stałe wortale tematyczne: „Fakty i Liczby”, „Firma”, „Oświata”, „Poznaj Poznań”, „Środowisko” oraz strony czasowe, związane z konkretnymi projektami lub wydarzeniami (np. „Poznański Czerwiec 1956”). Miesięcznie strony MIM notowały ponad 4 mln wyświetleń, a internauci pobierali ok. 100 GB danych
- ▣ w ramach udostępniania informacji o pracach Urzędu oraz o mieście Poznaniu:
 - ▣ rozpoczęto wdrażanie koncepcji wizualizacji obowiązujących procedur, polegającej na wywieszaniu tablic ilustrujących w formie graficznej tryb załatwiania różnego rodzaju spraw (tablice takie pojawiły się już m.in. w Wydziale Urbanistyki i Architektury, Wydziale Finansowym, Biurze Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych)
 - ▣ w Biuletynie Informacji Publicznej (na stronie www.bip.city.poznan.pl) udostępniono m.in. wykaz danych teleadresowych jednostek organizacyjnych Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych, informacje o sposobie załatwiania konkretnych spraw w Urzędzie, terminarz sesji Rady Miasta, terminy i miejsca dyżurów radnych, uchwały Rady Miasta Poznania, oferty pracy w Urzędzie, komunikaty i ogłoszenia. Ponadto na stronach internetowych udostępniono dokumenty dot. budżetu Miasta Poznania, planów rozwoju, raportu o stanie miasta, majątku miasta
 - ▣ za pośrednictwem „Głosu Wielkopolskiego” rozpowszechniono oficjalny Informator Urzędu Miasta Poznania zawierający szczegółowe informacje dotyczące: siedziby i godzin urzędowania, rodzaju spraw załatwianych przez określone jednostki organizacyjne Urzędu, wymaganych dokumentów, miejsca złożenia dokumentów, opłat, terminu i sposobu załatwienia²³
 - ▣ Prezydent, zastępcy Prezydenta oraz dyrektorzy wydziałów Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych (np. ZKZL, ZDM) wielokrotnie dyżurowali w redakcjach poznańskich gazet („Gazety Poznańskiej”, „Głosu Wielkopolskiego”) oraz redakcjach radiowych i telewizyjnych, informując o pracach i planach władz samorządowych oraz udzielając odpowiedzi na zapytania i problemy zgłaszane przez mieszkańców
 - ▣ wydano i rozpowszechniono różnego rodzaju broszury i informatory, np. coroczną broszurę „Budżet Miasta Poznania. Na co wydamy nasze pieniądze”, „Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych. Zaliczki alimentacyjne”
 - ▣ w Bibliotece Urzędu umożliwiono osobom zainteresowanym korzystanie ze zbiorów dzienników promulgacyjnych, przepisów, uchwał Rady Miasta, wydawnictw prawniczych, w tym komentarzy, prasy prawniczej i gazet lokalnych

- ▣ prowadzono prace nad dalszą komputeryzacją Urzędu i wyposażeniem stanowisk pracy w programy użytkowe (na koniec 2005 r. w Urzędzie Miasta Poznania było 1.406 stanowisk komputerowych, tj. o 1/3 więcej niż w 2002 r.):
 - ▣ wdrażano Zintegrowany System Informatyczny Wspomagający Zarządzanie Miastem (ZSIWZM). Wdrożone zostały następujące moduły: „Środki trwałe”, „Gospodarka Mieniem Komunalnym”, „Administracja Urzędu”, „Projektowanie Budżetu”, „Działalność Gospodarcza”, „Informacja Katastralna”, „Świadczenia rodzinne”, „Świadczenia rodzinne – Zaliczka Alimentacyjna”, „Pomoc materialna dla uczniów” oraz „CEPIK-import”, pozwalający na przekazywanie danych z Wydziału Komunikacji do Wydziału Finansowego
 - ▣ prowadzono prace nad Systemem Informacji Przestrzennej
 - ▣ kontynuowano proces rozwoju i szkolenia kadr w Urzędzie Miasta Poznania. Pracownicy Urzędu podejmowali różnorodne formy dalszej edukacji, w tym szkolenia (obsługa klienta, umiejętności kierownicze, zarządzanie projektami UE) oraz kursy (komputerowe i języków obcych). Działania Urzędu na tym polu zostały doceniono przez niezależną firmę audytor-ską, która 2 lutego 2005 r. w Londynie przyznała Urzędowi Miasta Poznania certyfikat Investors in People (IIP), jako pierwszej w Polsce jednostce samorządowej – spełniającej przewidziane standardem wymagania w zakresie działań na rzecz rozwoju zawodowego pracowników, zapewniających lepszą realizację celów przyjętych przez Urząd i Miasto.

6. Orzecznictwo administracyjne, skargi, wnioski i listy

W latach 2002–2005 Wydziały UMP, posiadające upoważnienie Rady Miasta Poznania do prowadzenia indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej oraz miejskie jednostki organizacyjne²⁴ załatwiły w formie decyzji administracyjnych prawie 1,8 mln spraw. Najwięcej decyzji administracyjnych wydały: Wydział Komunikacji (670,8 tys.) oraz Wydział Spraw Obywatelskich (288,1 tys.), z których większość dotyczyła rejestracji pojazdów i wydania praw jazdy oraz dowodów osobistych. Miejskie jednostki organizacyjne wydały łącznie 454 tys. decyzji.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE W LATACH 2002–2005									
Wyszczególnienie	Liczba decyzji				Udział %				2005% 2002
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	
Decyzje administracyjne wydane przez Urząd Miasta Poznania ogółem, w tym:	297.004	354.551	345.191	322.567	100,0	100,0	100,0	100,0	108,6
Wydział Komunikacji ²⁵	133.907	177.778	182.646	176.593	45,1	50,1	53,0	54,7	131,9
Wydział Finansowy	75.239	38.718	23.052	13.907	25,3	10,9	6,7	4,3	18,5
Wydział Spraw Obywatelskich ²⁶	40.991	83.503	89.109	74.548	13,8	23,5	25,8	23,1	181,9
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	22.394	24.674	24.415	26.516	7,5	6,9	7,1	8,2	118,4

6. Orzecznictwo administracyjne, skargi [...]

DECYZJE ADMINISTRACYJNE W LATACH 2002–2005									
Wyszczególnienie	Liczba decyzji				Udział %				2005% 2002
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	
Miejskie jednostki organizacyjne w tym:	106.502	110.956	121.777	114.768	100,0	100,0	100,0	100,0	107,8
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	101.303	105.342	115.252	107.847	95,1	94,9	94,6	94,0	106,4

Źródło: Wydział Organizacyjny, obliczenia własne

W okresie tym w trybie odwoławczym uchylono lub zmieniono 1.549 decyzji wydanych przez wydziały UMP oraz 3.035 decyzji wydanych przez miejskie jednostki organizacyjne. Najwięcej decyzji uchylonych lub zmienionych w toku postępowania odwoławczego odnotował Wydział Urbanistyki i Architektury (946). Podstawowymi przyczynami zmiany lub uchYLENIA decyzji administracyjnych były: wadliwa ocena stanu faktycznego sprawy, wynikająca z braku wyjaśnienia w toku postępowania administracyjnego istotnych okoliczności sprawy, niewystarczająca znajomość lub niewłaściwa interpretacja przepisów prawnych, a także naruszanie uprawnień strony w postępowaniu administracyjnym.

ODWOŁANIA (ZAŻALENIA) OD DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH (POSTANOWIEŃ) W WYDZIAŁACH UMP							
a – 2002 b – 2003 c – 2004 d – 2005	Odwołania od decyzji (zażalenia od postanowień)		Rozpatrzone odwołania		Decyzje uchylone i zmienione		
	liczba odwołań, zażeń	% w sto- sunku do wydanych decyzji, postano- wień	liczba rozpa- trzonych odwołań, zażeń	% w sto- sunku do liczby odwołań, zażeń	liczba uchylonych lub zmie- nionych decyzji	% w sto- sunku do liczby rozpo- znanych odwołań, zażeń	
Wydziały Urzędu Miasta Poznania ogółem w tym:	a	1.359	0,4	1.055	77,6	413	39,1
	b	1.408	0,4	1.121	79,6	384	34,2
	c	1.810	0,5	1.214	67,1	488	40,2
	d	1.435	0,4	962	67,0	264	27,4
Wydział Urbanistyki i Architektury	a	480	5,4	351	73,1	227	64,7
	b	456	4,9	404	88,6	226	55,9
	c	702	9,7	556	79,2	353	63,5
	d	599	8,1	385	64,3	140	36,4
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	a	322	1,4	255	79,2	72	28,2
	b	281	1,1	239	85,0	40	16,7
	c	249	1,0	249	100,0	33	13,2
	d	327	1,2	218	66,7	29	13,3
Wydział Spraw Obywatelskich	a	208	0,5	176	84,6	6	3,4
	b	186	0,2	174	93,5	5	2,9
	c	477	0,5	130	27,2	12	9,2
	d	136	0,2	120	88,2	11	9,2
Miejskie jednostki organizacyjne W tym:	a	463	0,4	317	68,4	122	38,5
	b	675	0,6	543	80,4	222	40,9
	c	1.159	0,9	551	47,5	237	43,0
	d	738	0,6	556	75,3	156	28,1

ODWOŁANIA (ZAŻALENIA) OD DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH (POSTANOWIEŃ) W WYDZIAŁACH UMP

a – 2002 b – 2003 c – 2004 d – 2005	Odwołania od decyzji (zażalenia od postanowień)		Rozpatrzone odwołania		Decyzje uchylone i zmienione		
	liczba odwołań, zażeń	% w sto- sunku do wydanych decyzji, postano- wień	liczba rozpa- trzonych odwołań, zażeń	% w sto- sunku do liczby odwołań, zażeń	liczba uchylonych lub zmie- nionych decyzji	% w sto- sunku do liczby rozpoz- nanych odwołań, zażeń	
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	a	367	0,4	263	71,7	91	34,6
	b	549	0,5	439	80,0	198	45,1
	c	936	0,8	397	42,4	184	46,3
	d	555	0,5	365	65,8	85	22,3

* uwzględniono odwołania z 2004 r., w których rozstrzygnięcia organu odwoławczego zapadły w 2005 r.

Źródło: Wydział Organizacyjny

Do Urzędu i miejskich jednostek wpływały również skargi, wnioski i listy²⁷. Dotyczyły one najczęściej zarzutów związanych z nieprawidłowościami w funkcjonowaniu Urzędu, w szczególności braku odpowiedzi na pisma, naruszenia terminów, uchybień formalno-prawnych, trudności w uzyskiwaniu świadczeń, utrudnień w zamianie mieszkań. Znaczną część skarg wnieśli najemcy mieszkań, którzy uważali, że stan techniczny i wyposażenie ich lokali nie są adekwatne do poziomu wnoszonych przez nich opłat. Duża liczba skarg dotyczyła wykupu mieszkań komunalnych. Pojawiały się skargi dotyczące funkcjonowania Strefy Parkowania, złego stanu technicznego nawierzchni dróg, ulic i chodników oraz niedrożności układu komunikacyjnego. Zarzuty dotyczyły także barier architektonicznych (np. wysokich krawężników, braku podjazdów, zjazdów lub wykonanie ich w sposób niezgodny z przepisami). Krytykowano załatwianie wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów oraz brak dla wielu rejonów miasta m.p.z.p.

7. Zamówienia publiczne

Realizacja zamówień publicznych dla wydziałów Urzędu Miasta oraz dla miejskich jednostek organizacyjnych prowadzona była od 2.03.2004 r. w oparciu o nową ustawę z dn. 29.01.2004 r. „Prawo zamówień publicznych”, która wprowadziła wiele zmian dotyczących trybów udzielania zamówienia, wartości granicznej stosowania ustawy oraz procedury pełnej. W Urzędzie Miasta Poznania²⁸, Biuro Zamówień Publicznych realizuje zamówienia publiczne bez względu na wartość szacunkową zamówienia oraz przyjęty tryb zamówienia (w 2003 r. postępowania, których wartość szacunkowa zawierała się w przedziale 15–30 tys. euro wydziały realizowały w ramach własnych kompetencji, a pracownicy Biura Zamówień Publicznych uczestniczyli w tych postępowaniach, w charakterze członków komisji przetargowych). Od 5.04.2004 r. Biuro Zamówień Publicznych nie prowadzi postępowań dla gospodarstw pomocniczych, a jedynie udziela pomocy merytorycznej. W latach 2002–2005 prowadzono 629 zamówień (średnio 150 rocznie).

Największą liczbę postępowań zrealizowano w trybie przetargu nieograniczonego, będącego trybem podstawowym, który zapewnia powszechny dostęp do

zamówień oraz konkurencyjność. Przetargi tego typu dotyczyły m.in.: badania ruchu turystycznego, wykonania i dostarczenia materiałów promujących Poznań jako gospodarza Uniwersjady w 2009 r., remontu pomnika Armii Poznań, zaprojektowania i wdrożenia ISO 9001: 2000 w wydziałach UMP i miejskich jednostkach organizacyjnych. Kryteria wyboru ofert ustalane były indywidualnie do każdego zamówienia i każdorazowo proponowane były przez dyrektora wydziału zlecającego przeprowadzenie postępowania. Propozycje powyższe, w uzasadnionych przypadkach, podlegały konsultacjom w celu dokonania zmian korzystnych dla Urzędu. Podstawową zasadą, którą zamawiający kierował się, ustalając przedmiotowe kryteria była ekonomika działania skutkująca znaczącą wagą kryterium ceny. W ramach innych kryteriów uwzględniane były: najkorzystniejszy okres gwarancji, jakość wykonanego zamówienia, a w uzasadnionych przypadkach termin wykonania zamówienia.

W strukturze branżowej dominowały dostawy (246 postępowań). Dotyczyły one m.in.: dostawy, montażu i uruchomienia urządzeń oraz oprogramowania dla monitoringu wizyjnego Miasta Poznania w rejonie ul. Św. Marcin, Półwiejskiej oraz Nowego Miasta i Jeżyc. Przeprowadzono 229 postępowań na świadczenie usług. Dotyczyły one m.in.: opracowania polityki oświatowej Miasta Poznania na lata 2005–2015, obsługi bankowej budżetu Miasta Poznania. Z zadań budowlanych przeprowadzono przetargi na: budowę pływalni z zagospodarowaniem terenu – Gimnazjum nr 12 na os. Batorego, wykonanie monitoringu wizyjnego w rejonie Wildy.

STRUKTURA BRANŻOWA DOKONANYCH ZAMÓWIEŃ W LATACH 2002–2005						
Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2002=100	Razem 2002–2005
usługi	39	47	66	77	197,4	229
dostawy	80	35	49	82	102,5	246
roboty budowlane	46	58	25	25	54,3	154
Razem	165	140	140	184	111,5	629

Źródło: Biuro Zamówień Publicznych, obliczenia własne

Biuro Zamówień Publicznych zajmowało się ponadto rozstrzyganiem protestów, w przypadku gdy oferent uznał, że w toku postępowania o zamówienia publiczne zamawiający naruszył ustawę o zamówieniach publicznych. W latach 2002–2005 wniesione zostały 83 protesty. Z wniesionych 83 protestów tylko 11 rozpatrywano w trybie odwoławczym przez Zespół Arbitrów przy Urzędzie Zamówień Publicznych. Wyrokiem Zespołu Arbitrów 4 odwołania oddalono oraz 7 odwołań uwzględniono, co skutkowało powtórzeniem czynności Komisji przetargowej od momentu wyboru wykonawcy oraz w 3 przypadkach unieważnieniem postępowania.

PRZYPISY:

- ¹ Tomasza Górskiego na stanowisku sekretarza Rady zastąpiła Elżbieta Urbańczyk-Baumann.
- ² Jacka Tomczaka zastąpił Miron Perliński.
- ³ Od 2.01.2006 r. Przewodniczącym Komisji Samorządowej jest Wojciech Wośkowiak.
- ⁴ Przemysław Alexandrowicz zastąpił Krzysztof Mączkowski.
- ⁵ Od 19.04.2005 r. do 24.06.2006 r. w Radzie działał klub „Demokracy.pl.”, który zrzeszał 5 radnych.
- ⁶ Od 19 listopada 2002 r. do 11 września 2006 r.
- ⁷ Przedtem: Biuro Audytu Wewnętrznego.
- ⁸ Z dn. 1.01.2003 r. Miejski Rzecznik Konsumentów funkcjonuje na prawach samodzielnego oddziału
- ⁹ Z dn. 1.06. 2006 r. zadania Wydziału Gospodarowania Mieniem Miasta oraz część zadań ZGiKM GEOPOZ-u, związanych z gospodarowaniem nieruchomościami Miasta Poznania i Skarbu Państwa, przejął Wydział Gospodarki Nieruchomościami.
- ¹⁰ Straż Miejska funkcjonuje poza Urzędem formalnie od 1.01.2006 r.
- ¹¹ Urząd Miasta podpisuje indywidualne umowy zlecenia na okres trzymiesięcznego stażu, podczas którego studenci za wykonanie czynności (18 godzin tygodniowo) otrzymują wynagrodzenie.
- ¹² Program cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem studentów (ponad 6,5 tys. zgłoszeń).
- ¹³ Stan wg Obwieszczenia Prezydenta Miasta Poznania z dnia 30.04.2003 r. oraz Obwieszczenia Prezydenta Miasta Poznania z dnia 16.03.2006 r.
- ¹⁴ Przedszkola, Zakład Zagospodarowania Odpadów, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych, Izba Wytrzeźwień oraz Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji.
- ¹⁵ Teatr Animacji, Teatr Muzyczny, Teatr Ósmego Dnia, Teatr Polski, Estrada Poznańska, Biblioteka Raczyńskich, Centrum Kultury „Zamek”, Centrum Sztuki Dziecka, Osiedlowy Dom Kultury „Stokrotka”, Galeria Miejska „Arsenał”, Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Wielkopolskie Muzeum Walk Niepodległościowych, Poznański Chór Chłopięcy.
- ¹⁶ Poznański Ośrodek Specjalistyczny Usług Medycznych, Zakład Opieki Zdrowotnej Poznań-Jeżyce, Zakład Opieki Zdrowotnej Poznań-Nowe Miasto, Zakład Opieki Zdrowotnej Poznań-Stare Miasto, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Rehabilitacji Medycznej.
- ¹⁷ W skład PCEUIP weszło Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego i baza po zlikwidowanych warsztatach Zespołu Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej.
- ¹⁸ Obecnie Zakład Zagospodarowania Odpadów.
- ¹⁹ W Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych, w ramach Systemu Zarządzania, funkcjonują zatwierdzone 172 procesy i 809 podprocesów.
- ²⁰ Wydłużono godziny pracy w dni powszednie oraz przyjmowano interesantów w soboty.
- ²¹ Osobom niepełnosprawnym, nie mogącym poruszać się o własnych siłach, stworzono możliwość załatwienia wymiany dowodu osobistego bez potrzeby przybycia do Wydziału Spraw Obywatelskich. Powyższe sprawy załatwiane są przez pracowników WSO w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej.
- ²² Karta bankomatowo-płatnicza umożliwia wypłatę świadczeń bez kolejek, zakupy bezgotówkowe w sklepach obsługujących standard Maestro oraz wygodną wypłatę gotówki w bankomatach PKO BP na terenie całego kraju. Docelowo karta ma służyć także do wypłaty innych świadczeń. Projekt ten realizowany jest wspólnie przez Urząd Miasta Poznania, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i PKO BP SA.
- ²³ Ponadto w „Głosie Wielkopolskim” ukazały się informatory: „Jak wykupić mieszkanie komunalne” („Głos Wlkp.” z dn. 22.04.2004 r.), „Mieszkania. Prawa i obowiązki” („Głos Wlkp.” z dn.19.10. 2004 r.) oraz „O czynszach” („Głos Wlkp.” z dn. 29.12.2004 r.).
- ²⁴ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych, Miejska Pracownia Urbanistyczna.
- ²⁵ W tym w 2002 r. 43.056 praw jazdy, w 2003 r. 51.037, w 2004 r. 46.815, w 2005 r. 41.483.
- ²⁶ W tym w 2002 r. 38.092 dowodów osobistych, w 2003 r. 80.511, w 2004 r. 85.489, w 2005 r. 70.838.
- ²⁷ Od 3 stycznia 2005 r. obowiązuje zarządzenie Nr 64/2004/K Prezydenta Miasta Poznania z dn. 29 grudnia 2004 r. w sprawie ewidencjonowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez wydziały i miejskie jednostki organizacyjne.
- ²⁸ Zarządzenie Nr 13/2004/K Prezydenta Miasta Poznania.

1. Jednostki pomocnicze – osiedla

Na koniec 2005 r. w Poznaniu działało 68 jednostek pomocniczych – osiedli. W latach 2002–2005 powołano 3 nowe osiedla: Rybaki – Piaski, Piątkowo – Zachód i Antoninek Dolny. Poszerzono granice 2 osiedli: Górczynek i Kopernika – Raszyn oraz zmniejszono obszar osiedla Antoninek – Zieliniec – Kobylepole.

ROZWÓJ SAMORZĄDÓW OSIEDLOWYCH W POZNANIU W LATACH 2002–2005

Stan na 31.12.	Osiedla			Miasto = 100	
	liczba	powierzchnia km ²	ludność tys. osób	powierzchnia	ludność
2002	65	222,2	490,2	85,0	86,8
2003	65	222,2	483,5	85,0	84,0
2004	67	224,3	507,3	85,8	88,6
2005	68	225,8	511,1	86,4	89,7

Źródło: Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych

Na obszarze jednostek pomocniczych-osiedli zamieszkuje ponad 511 tys. osób, co stanowi blisko 90% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Łączna powierzchnia utworzonych osiedli wynosi prawie 226 km², co stanowi ponad 86% obszaru miasta. Największym pod względem powierzchni jest Osiedle Szczepankowo – Spławie – Krzesinki i Głuszyna liczące po 15,0 km², najmniejszym – Osiedle Zagroda i Dębina liczące zaledwie po 0,1 km². Najwięcej mieszkańców liczy Osiedle św. Łazarza 32 010 osób, najmniejsze jest Osiedle Zagroda, w którym zamieszkuje 489 osób.

W latach 2002–2005, w związku z upływem czteroletniej kadencji zarządzono wybory w 20 jednostkach pomocniczych – osiedlach samorządowych¹. Frekwencja w wyborach była stosunkowo niska i wyniosła od 3% do 23%. Na dzień

1. Jednostki pomocnicze – osiedla

31.12.2005 r. we wszystkich samorządach pomocniczych działały organy osiedlowe².

Osiedla funkcjonują na podstawie uchwalonego przez Radę Miasta Poznania statutu, określającego zadania i kompetencje oraz strukturę i zasady działania organów osiedlowych. Podstawowym zadaniem jednostek pomocniczych – osiedli jest zaspokajanie potrzeb społeczności osiedlowej, szczególnie dbałość o: ład przestrzenny, dbałość o bezpieczeństwo, lokalne drogi, chodniki i parkingi, lokalną infrastrukturę techniczną, mienie miasta znajdujące się na terenie osiedla, stan środowiska naturalnego, zakres usług świadczonych na terenie osiedla.

Osiedla prowadzą gospodarkę finansową w ramach budżetu Miasta. Na podstawie uregulowań odrębnej uchwały Rady Miasta do dyspozycji osiedli wydzielone są w budżecie środki finansowe. Organy osiedla decydują o sposobie wydatkowania tych środków w przygotowanych przez siebie planach rzeczowo-finansowych. Zadania przyjęte w planie realizują we własnym zakresie lub we współdziałaniu z Wydziałami Urzędu i jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz różnego typu instytucjami i organizacjami. Organy osiedla mogą również składać wnioski o ujęcie w budżecie Miasta środków na zadania dotyczące terenu i mieszkańców osiedla. Na podstawie uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie zasad finansowania samorządów pomocniczych Miasto przeznacza do dyspozycji osiedli środki z budżetu Miasta. Obejmują one środki na obsługę organów osiedla oraz na wspieranie inicjatyw lokalnych. Wysokość środków na obsługę organów osiedla ustalana jest w oparciu o zasadę określoną w Uchwale Rady Miasta Poznania.

WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW Z BUDŻETU MIASTA					
Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2002=100
wspieranie inicjatyw lokalnych	6,00 zł/mieszk	7,50 zł/mieszk	7,50 zł/mieszk	7,50 zł/mieszk	125,0
wydatki administracyjne	8652 zł/os.	8581 zł/os.	8844 zł/os.	824zł*	X
wydatki jednostek pomocniczych	2,3 mln zł	2,3 mln zł	2,6 mln zł	6,0 mln zł	280,9

* przyjęto jako podstawę kwotę najniższego wynagrodzenia miesięcznego i naliczano procentowo w zależności od liczby mieszkańców

W latach 2002–2005 jednostki pomocnicze – osiedla wydatkowały łącznie 13,2 mln zł. Wydatki te przeznaczono w szczególności na zadania z zakresu oświaty, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, kultury fizycznej i sportu, transportu i łączności, administracji publicznej, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz edukacyjnej opieki wychowawczej.

2. Wybory krajowe i unijne

2.1. Referendum unijne

W dniach 7 i 8 czerwca 2003 r. przeprowadzono w Polsce referendum unijne, w którym obywatele Polski zdecydowali o wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Frekwencja w całym kraju wyniosła prawie 59%: na „tak” zagłosowało 77%, na „nie” 23%. Dzięki temu, że ponad 3/4 głosujących opowiedziało się za wejściem Polski do Unii Europejskiej, wynik referendum był wiążący. Podczas głosowania frekwencja w Poznaniu była wyższa niż w całym kraju – wyniosła prawie 61%. Na „tak” głosowało 85% uprawnionych, na „nie” 15%. W Poznaniu liczba uprawnionych do głosowania wyniosła 454 tys., w tym 312,5 tys. osobom wydano karty do głosowania. Poznaniacy oddali 312,3 tys. ważnych głosów, które zdecydowały o wysokim poziomie poparcia mieszkańców stolicy Wielkopolski dla integracji z UE.

2.2. Wybory do Parlamentu Europejskiego

Wybory do Parlamentu Europejskiego zostały przeprowadzone 13 czerwca 2004 r. W Poznaniu do urn poszło ponad 30% uprawnionych – znacznie przewyższając średnią w kraju, która wynosiła 20,90%. Polskę reprezentuje w Brukseli 54 parlamentarzystów, w tym 6 z Wielkopolski: Filip Kaczmarek (PO), Jan Kułakowski (UW), Marcin Libicki (PiS), Jan Masiel (Samoobrona), Marek Siwiec (SLD-UP), Witold Tomczak (LPR).

2.3. Wybory parlamentarne

W dniu 25 września 2005 r. odbyły się wybory parlamentarne. W głosowaniu do Sejmu i Senatu wzięła udział prawie połowa uprawnionych mieszkańców stolicy Wielkopolski (49,6%)³. Z okręgu poznańskiego, obejmującego miasto Poznań i powiat poznański, do Sejmu weszło 10 posłów, a do Senatu 2 senatorów. Mandaty poselskie zdobyli: Waldy Dzikowski (PO), Arkady Fiedler (PO), Tomasz Górski (PiS), Jan Filip Libicki (PiS), Dariusz Lipiński (PO), Krystyna Łybacka (SLD), Maria Paśło-Wiśniewska (PO), Małgorzata Stryjska (PiS), Michał Stuligrosz (PO) oraz Jacek Tomczak (PiS). Do Senatu weszli: Przemysław Alexandrowicz (PiS) oraz Marek Ziółkowski (PO).

2.4. Wybory prezydenckie

Wybory prezydenckie w Polsce odbyły się w dwóch turach. Pierwsza tura wyborów miała miejsce 9 października 2005 r., druga 2 tygodnie później – 23 października 2005 r. PKW zarejestrowała oficjalnie 16 kandydatów, z których dwóch skreślono i na kartach do głosowania znalazło się 14 kandydatów. Po drugiej turze wyborów, przy frekwencji wynoszącej 50,6% prezydentem został Lech Kaczyński, który zdobył prawie 54% głosów. W Poznaniu w drugiej turze wyborów najwięcej głosów zdobył Donald Tusk, który uzyskał poparcie 66,73% wyborców, co było drugim najlepszym wynikiem tego kandydata w największych miastach (po Opolu – 66,8%). Frekwencja w wyborach na Prezydenta RP wynosiła w Poznaniu około 60% (pierwsza tura 59,4%, druga tura – 61,9%).

PRZYPISY:

¹ Wybory nie odbyły się na Osiedlu Głuszyna w związku z niezgłoszeniem się wymaganej liczby kandydatów do rady osiedla.

² Organami uchwałodawczymi są rada osiedla lub ogólne zebranie mieszkańców. Organem wykonawczym jest zarząd osiedla wybierany w liczbie 3-7 osób poprzez organ uchwałodawczy tj. radę osiedla lub ogólne zebranie mieszkańców.

³ Poznaniacy pod względem frekwencji zajęli trzecie miejsce w kraju, gdzie była ona najniższa od 1989 r. i wynosiła około 38%.

1. Promocja miasta

W celu wzbogacenia wizerunku Poznania podejmowano liczne działania promocyjne, które sformułowano w „Programie Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania”¹. Jednym z priorytetowych celów było stworzenie „miasta otwartego na inwestorów, partnerów gospodarczych i turystów”. Cele te potwierdziła również opracowana w 1999 r. „Strategia rozwoju ruchu turystycznego w Poznaniu”, w której wyznaczono dwa główne kierunki rozwoju turystyki w Poznaniu: turystykę miejską i kulturową oraz turystykę biznesową i konferencyjną. Podejmowano przedsięwzięcia służące pozyskaniu zagranicznych i krajowych inwestorów, promocji ofert inwestycyjnych czy rozpowszechnianiu informacji o możliwościach inwestowania w Poznaniu.

Miasto Poznań podejmowało szereg działań mających na celu promocję walorów gospodarczych, turystycznych i kulturalnych miasta. Przedsięwzięcia te były organizowane bądź samodzielnie przez Urząd Miasta Poznania, bądź też we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim, Starostwem Powiatu Poznańskiego, lokalnym środowiskiem gospodarczym, organizacjami turystycznymi, sportowymi i instytucjami kultury.

Promocji gospodarczej służyły:

- ▣ udział w międzynarodowych i krajowych targach inwestycyjnych: Międzynarodowych Targach Nieruchomości MIPIM w Cannes, Międzynarodowych Targach Inwestycyjnych ExpoReal w Monachium, Międzynarodowych Targach Reallocation w Lipsku, Międzynarodowych Targach Inwestycyjnych PROVADA w Amsterdamie, Międzynarodowych Targach Inwestycyjnych CEPIF w Warszawie oraz Międzynarodowych Targach INVESTCITY w Poznaniu oraz innych imprezach o charakterze promocyjnym jak: Grüne Woche, prezentacje Poznania w Berlinie z cyklu „Posen kommt”
- ▣ promocja ofert inwestycyjnych Poznania prowadzona w formie bezpośrednich kontaktów roboczych. Średnio każdego roku odbywało się około 250-300 spotkań z firmami developerskimi, inwestorami, instytucjami finansowymi i firmami trudniącymi się obrotem nieruchomości z 24 krajów (głównie z Niemiec, Holandii, Hiszpanii, Francji i Wielkiej Brytanii), zainteresowanymi możliwością inwestowania w działalność gospodarczą, budowę mieszkań i obiektów wielofunkcyjnych (hotelowo-hadlowo-rozrywkowo-usługowych) oraz inwestycjami kapitałowymi. Nowym zjawiskiem na rynku są firmy pragnące utworzyć w Poznaniu tzw. call centers² i shared services³. Współpraca Miasta z inwestorami została doceniona przez Fun-

1. Promocja miasta

dację Rozwoju Demokracji Lokalnej, która 3-krotnie nagrodziła Miasto Poznań w rankingu „Profesjonalna gmina, przyjazna inwestorom”. W I edycji konkursu – w 2002 r. Poznań zajął 2 miejsce, a w 2003 i 2004 r. 1 miejsce w kategorii „Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców”⁴

- ▣ Wielkopolska Misja Gospodarcza do Wiednia w ramach obchodów Roku Polskiego 2002 w Austrii
- ▣ wspólne stoisko Miasta Poznania z Urzędem Marszałkowskim i Starostwem Powiatowym na targach ExpoReal w Monachium i INVESTCITY w Poznaniu, promujące tereny przy autostradzie A2 pod aktywizację gospodarczą⁵
- ▣ udział i organizacja forum inwestycyjno-biznesowych⁶
- ▣ wydawnictwa promocyjne ukazujące się w 2 wersjach językowych: polskiej i angielskiej, informujące o możliwościach inwestowania w Poznaniu, takie jak m.in.: „Oferty Poznania 2005 – nieruchomości miejskie przeznaczone pod przetarg” (folder i CD), „Poznań w liczbach” (folder), „Poznań” – album Wydawnictwa UNITEX, „Poznań jako dobre miejsce pod inwestycje call center” (CD), raport „Rynek mieszkaniowy w Poznaniu” (CD)
- ▣ szeroka bezpośrednia dystrybucja materiałów o Poznaniu, mająca m.in. na celu pozyskanie zagranicznych i krajowych inwestorów. Materiały o mieście rozpowszechniane były również poprzez krajowe i zagraniczne izby przemysłowo-handlowe, wydziały handlowe ambasad i konsulaty w Polsce, polskie placówki dyplomatyczne za granicą, firmy developerskie i consultingowe, banki, biura World Trade Center itp. Informacje, artykuły i ogłoszenia o Poznaniu zamieszczane były także w różnych publikacjach.

W ramach szeroko pojmowanej promocji poznańskiej kultury:

- ▣ systematycznie wydawano publikacje o tematyce kulturalnej publikowane przez:
 - ▣ Urząd Miasta Poznania lub miejskie jednostki organizacyjne: Poznański Informator Kulturalny, Sportowy i Turystyczny IKS (Wydawnictwo Miejskie), „Kalendarium wydarzeń kulturalnych w Poznaniu” (Urząd Miasta Poznania, miesięcznik „Gazeta Zamkowa” (Centrum Kultury „Zamek”), kwartalnik „Gazeta Malarzy i Poetów” (Galeria Miejska „Arsenał”), pismo pt. „Winieta” (Biblioteka Raczyńskich)
 - ▣ podmioty niepubliczne, dofinansowane z budżetu Miasta (publikacje związane osobą twórcy lub tematem z Poznaniem, jego historią i kulturą np. „Nazewnictwo geograficzne Poznania”, monografia ulicy Św. Marcin oraz „Katalog zabytków sztuki w Polsce – m. Poznań”; cykl wydawnictw „Nostalgie”, album „Ulicami Poznania” oraz biografia Cyryla Ratajskiego; „E.T.A. Hoffmann w Poznaniu 1800–1802”, „Poznań II RP – 1918–1919”, „Majątki Wielkopolskie t. VIII Miasto Poznań”, album fotograficzny „Dekada – czas nadziei i oporu”, wydany przez Fundację Wielkopolskie Archiwum Solidarności z okazji 25-lecia powstania „Solidarności”⁷
- ▣ prowadzono serwis informacyjny o imprezach kulturalnych w ramach Miejskiego Informatora Multimedialnego
- ▣ organizowano i współorganizowano, m.in. poprzez udzielanie dotacji z budżetu Miasta, imprezy o charakterze międzynarodowym i ogólnopolskim (Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale Kino!, Międzynarodowy Festiwal Teatralny MALTA, Festiwal „Muzyka Dawna – Persona Grata”, Festiwal Barokowych Smyczków i Strun”, Międzynarodowy Festiwal Chórów Uniwersyteckich, Międzynarodowy Listopad Poetycki

- ▣ organizowano cykliczne przedsięwzięcia artystyczne wpływające na podnoszenie atrakcyjności kulturalnej Poznania, np. „Imprezy warte Poznania” – realizowano projekty promujące miasto i jego artystyczny potencjał na arenie międzynarodowej, np. prezentacje artystyczne w Berlinie („Posen kommt” – 2005 r., „Posen kommt wieder” – 2006 r.), a także projekty powstające w ramach współpracy miast
- ▣ organizowano corocznie imprezy masowe, takie jak: Jarmark Świętojański, liczne festyny („Kaziuki”, „Warkocz Magdaleny”, „Dni Pyrlandii”, „Dni Chleba”, „Betlejem Poznańskie”)
- ▣ przyznawano doroczne Nagrody Artystyczne i Naukowe, a także stypendia dla młodych twórców i naukowców
- ▣ zorganizowano dwie edycje „Poznańskiego Forum Kultury”. Pierwsze forum miało miejsce 5 listopada 2004 r. w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa. Zorganizowane zostało przy okazji dyskusji nad projektem „Planu rozwoju miasta w latach 2005–2010”, którego częścią składową jest spójna strategia polityki kulturalnej dla Poznania pod hasłem „Kultura bez granic”. II Poznańskie Forum Kultury odbyło się 10 czerwca 2005 r. w Centrum Kultury Zamek. Tematem przewodnim spotkania było omówienie idei przygotowania produktu turystyki kulturowej, zatytułowanego „Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu”.

W latach 2002–2005 podejmowano liczne działania mające na celu promocję Poznania jako miejsca atrakcyjnego turystycznie, a także umacnianie roli miasta jako miejsca kongresów i zjazdów oraz organizatora licznych imprez sportowych, m.in.:

- ▣ Miasto Poznań uczestniczyło w imprezach targowych: Targach Turystycznych GO & REGIONTOUR w Brnie (Czechy), Międzynarodowej Giełdzie Turystycznej ITB w Berlinie (Niemcy), Międzynarodowym Salonie Turystycznym SMT w Paryżu (Francja), Targach Turystycznych TUR w Goeteborgu (Szwecja), Targach Turystycznych VAKANTIEBEURS w Utrechcie (Holandia), Targach „Na Styku Kultur” w Łodzi, Międzynarodowych Targach Turystycznych GLOB w Katowicach, Gdańskich Targach Turystycznych TT Warsaw w Warszawie, Targach Turystyki Biznesowej i Spotkań Motywacyjnych IMEX⁸ we Frankfurcie (Niemcy), Międzynarodowych Targach Turystycznych Tour Salon w Poznaniu, Targach Turistik & Caravaning w Lipsku, Targach Turystyki Biznesowej EIBTM w Barcelonie (Hiszpania), Brandenburskiej Giełdzie Turystycznej w Berlinie, Targach Turystyki Biznesowej EMIF w Brukseli, Targach Turystyki Biznesowej BTF w Warszawie
- ▣ w 2003 r. powstała Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT)⁹, która promuje Poznań i aglomerację poznańską jako miejsca atrakcyjne turystycznie oraz służy integracji samorządów lokalnych i branży turystycznej
- ▣ od stycznia 2005 r. w ramach struktur Urzędu Miasta działa Biuro Kongresów i Konferencji (Poznań Convention Bureau Poznań CB), mające na celu wypromowanie Poznania jako miasta idealnego do organizacji wszelkiego rodzaju spotkań – kongresów, konferencji i szkoleń¹⁰. W ramach realizowanego projektu „Wypracowanie i promocja produktów turystyki biznesowej Poznania i Wielkopolski w latach 2006–2007”, Poznań Convention Bureau otrzymało dofinansowanie (305,3 tys. zł; całkowity koszt projektu – 449,5 tys. zł) ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego działanie 1.4. Rozwój turystyki i kultury, na wypracowanie koncepcji i na-

2. Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu

rzędzi promocyjnych markowych produktów turystyki biznesowej Poznania i Wielkopolski¹¹

- ▣ w 2004 r. rozpoczęto budowę Systemu Informacji Miejskiej. Celem projektu jest zintegrowanie wszystkich informacji o mieście poprzez wprowadzenie czytelnej informacji adresowej, turystycznej, kierującej i komercyjnej oraz tzw. „kół ratunkowych” (map z niezbędnymi informacjami o najbliższej okolicy i schematem komunikacji miejskiej), ułatwiających orientację w przestrzeni miasta¹²
- ▣ w 2004 r. przebudowano i przeorganizowano turystyczny portal miejski¹³
- ▣ Urząd Miasta Poznania wydawał materiały i wydawnictwa promocyjne – wydano m.in. foldery „Poznań warto zobaczyć” (wersja polska, angielska, niemiecka, francuska), „Poznań miasto warte poznania” (wersja polska, angielska, niemiecka, francuska, czeska, rosyjska, niderlandzka, hiszpańska), „Poznaj Poznań w dwie godziny” (wersja polska, angielska, niemiecka), „Wizytówki Atrakcji Turystycznych” (50 obiektów, wersja polska i angielska), oraz 3 mapy: „Mapa Poznania” (mapa w bloczkach po 100 szt. do wydzierania), folder „Muzea w Poznaniu” (wersja polska, angielska, niemiecka, francuska) oraz mapa do wizytówek
- ▣ w 2003 r. wdrożono Poznańską Kartę Miejską (PKM)¹⁴, specjalną kartę rabatową, dającą turystyce możliwość skorzystania z wolnych wstępów do muzeów, rabatów w wybranych restauracjach i instytucjach. Do przedsięwzięcia przyłączyło się 20 podmiotów, m.in.: muzea, Art-Film, Palmiarnia Poznańska, Ogród Zoologiczny, POSiR, Dynamix, Malta Ski, z którymi Miasto Poznań podpisało porozumienia o współpracy. Podmioty te udostępniły użytkownikowi karty łącznie 40 atrakcji. Karta jest dostępna w wersji jedno-, dwu- i trzydniowej, służy również jako bilet sieciowy MPK. W 2005 r. poszerzono kartę o dodatkowych 12 obiektów (8 podmiotów), głównie z obszaru aglomeracji poznańskiej.
- ▣ Miasto czyniło starania zmierzające do organizacji znaczących dla Poznania imprez sportowych, m.in.: Mistrzostw Europy Weteranów (odbyły się w Poznaniu w 2006 r.), Mistrzostw Świata w Wioślarstwie w 2009 r., Pucharu Świata w Wioślarstwie w 2008 r., Mistrzostw Europy w Wioślarstwie (2007), Akademickich Mistrzostw Europy w Grach Zespołowych w 2009 r., Letniej Uniwersjady w 2009 r. (Komisja Wykonawcza FISU na organizatora Letniej Uniwersjady wybrała Belgrad), Mistrzostw Świata w Kajakarstwie w 2010 r., Olimpiady Szachowej w 2010 r., Letniej Uniwersjady w 2011 r., Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 (w 2005 r. Poznań jako jedno z 13 polskich miast, które wyraziły chęć organizacji meczów finałowych, znalazł się wśród 6 wybranych miast, uzyskując najwyższą ocenę¹⁵).

2. Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu

Jednym z celów Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004–2013 jest tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych (*city & culture*) w najważniejszych miastach Polski. Do realizacji celów tego dokumentu w części dotyczącej ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego służy Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego na lata 2004–2013”. Celem strategicznym Programu jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych. Program wskazuje, że gwarancją

skutecznej ochrony dziedzictwa kulturowego w systemie wolnorynkowym jest powiązanie dziedzictwa ze sferą gospodarczą. Takim łącznikiem jest właśnie turystyka, szczególnie turystyka kulturowa.

Poznań jako drugie miasto w Polsce, po Warszawie, przystąpił do realizacji założeń Narodowego Programu Kultury na lata 2004–2013 „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” i podjął się stworzenia narodowego produktu turystycznego pod nazwą „Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu”. Programem „Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu” objęty został obszar miasta od kościoła św. Jana Jerozolimskiego na Komandorii, przez Śródkę, Ostrów Tumski, Chwaliszewo, Stary Rynek, plac Wolności, ulice: 27. Grudnia, Fredry, Dąbrowskiego do kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Floriana na ulicy Kościelnej. Przebieg osi „Traktu...” – to historia rozwoju urbanistyki i architektury Poznania: od miejsca początków Państwa Polskiego poprzez miasto średniowieczne, nowożytne, aż do współczesności. Trakt Królewsko-Cesarski to unikatowy produkt uwzględniający historię miasta, które było w swoich dziejach zarówno miastem królewskim (stolica księcia Mieszka I, królów Bolesława Chrobrego i Przemysła II), jak i cesarskim (przejazd cesarza Ottona III na Zjazd Gnieźnieński, pobyt Napoleona w 1806 r., który uczynił z Poznania na kilka tygodni stolicę ówczesnej Europy, miasto-rezydencja (Residenzstadt) Cesarza Wilhelma II)¹⁶. Trakt Królewsko-Cesarski to punkt odniesienia dla licznych szlaków tematycznych, w tym także tych sięgających w głąb regionu (np. Szlak Piastowski i Szlak Cysterski), zachęcający do zapoznania się z kulturą i tradycjami Wielkopolski.

Rada Miasta Poznania w dniu 7 lutego 2006 r., a następnie Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 marca 2006 r. zaakceptowały dokument „Strategii Rozwoju Narodowego Produktu Turystycznego Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu” i tym samym rozpoczął się etap wdrażania Programu. Strategia Rozwoju Narodowego Produktu Turystycznego „Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu” to pierwsze w Poznaniu przedsięwzięcie na tak dużą skalę, realizowane wspólnymi siłami wszystkich zainteresowanych stron. To efekt współpracy instytucji kultury, nauki, przedstawicieli środowiska akademickiego i artystycznego, ludzi związanych z turystyką oraz Urzędu Miasta. Dokumenty programu to rezultat kilkudziesięciu spotkań zespołów eksperckich, Partnerów Projektu¹⁷, urzędników miejskich – razem prawie 200 osób. Program Traktu jest ściśle powiązany z ofertą i możliwościami rozwoju turystyki kulturowej w Wielkopolsce. Jego tematyka łączy się bezpośrednio z istniejącymi i projektowanymi szlakami turystycznymi w regionie. Sytuacja ta stwarza pole do współpracy w dziedzinie promocji walorów turystycznych oraz inicjatyw w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, a tym samym w tworzeniu zintegrowanego produktu turystycznego dla całego regionu. Program Traktu wspiera realizację celów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, a także Strategię Rozwoju Powiatu Poznańskiego.

W dokumencie „Strategii...” zostały określone cztery wątki tematyczne produktu turystycznego – pierwszy wątek: Trakt historii określa zdanie wypowiedziane przez Papieża Jana Pawła II: „Tu zaczęła się Polska...”¹⁸

- ▣ tu na Ostrowie Tumskim powstała potężna warownia państwa pierwszych Piastów z najstarszą siedzibą książęcą – palatium Mieszka I i kaplicą jego żony Dobrawy
- ▣ poznańska katedra jako najstarsza nekropolia władców polskich ze szczątkami Mieszka I i Bolesława Chrobrego

3. Informacja o mieście

- ▣ w Poznaniu za sprawą Przemysła II pojawiła się inicjatywa zjednoczeniowa ziem polskich
- ▣ powstała najstarsza ufortyfikowana rezydencja królewska w Polsce – zamek Przemysła II, z którym związane są najważniejsze wydarzenia z historii Polski, jak powstanie godła państwa polskiego. Poznań wymieniony został w tekście hymnu narodowego.

Hasło „Tu zaczęła się Polska” ma szersze znaczenie – dzięki pracy organicznej w Poznaniu i Wielkopolsce – tu przetrwała Polska. Tu też zaczęła się niepodległa Polska, o czym świadczy zwycięskie Powstanie Wielkopolskie, czy wydarzenia Czerwca 1956 r.

Specyficzna historia Poznania pozwoliła, by Trakt obok swojej „królewskości” być również „cesarski”, co pozwala odkrywać historię, poznawać jej ciekawe, dla wielu nawet samych mieszkańców mało znane fakty:

- ▣ postać cesarza Ottona III – pragnącego zrealizować wizję uniwersalistycznej Europy, który podążał w 1000 r. przez Poznań (prawdopodobnie śladem dzisiejszej ulicy Dąbrowskiego) na Zjazd Gnieźnieński. To wydarzenie umocniło pozycję Polski w łacińskim kręgu kulturowym
- ▣ Napoleon Bonaparte i jego cztery wizyty w Poznaniu w latach 1806–1812. Zwłaszcza istotny jest pobyt cesarza w 1806 r., kiedy to na kilka tygodni Poznań stał się stolicą ówczesnej Europy¹⁹
- ▣ cesarskość Poznania przejawia się też w zachowanych, monumentalnych zabytkach architektury, wzniesionych na początku XX wieku na rozkaz cesarza Wilhelma II, tworzących tzw. Dzielnicę Zamkową z górującym nad pozostałymi budowlami Zamkiem Cesarskim – ostatnią tego typu rezydencją cesarską w Europie.

Budowle te wraz z innymi zabytkami należą do drugiego wątku tematycznego, jakim jest Trakt zabytków architektury. Poznań jest doskonałym przykładem nakładania się na architektoniczny kształt miasta różnych uwarunkowań ideologicznych i wpływów zewnętrznych. Przede wszystkim charakterystyczna dla Poznania jest czytelność poszczególnych etapów rozwoju przestrzennego i architektonicznego miasta.

Trzecim wyróżnionym wątkiem tematycznym produktu turystycznego jest Trakt artystyczny – trakt tętniący życiem kulturalnym, w który wpisują się działające obecnie instytucje kultury i nauki, wyróżniające się dużym dorobkiem artystycznym, cenione w kraju i za granicą.

Wyróżniony został również czwarty wątek tematyczny – Trakt tradycji wielkopolskich, który będzie wykorzystywał i promował wszystkie specyficzne walory regionalne, jak: kuchnię, gwarę, obrzędy, wielkopolskie tradycje, typ osobowościowy poznaniaka itp.

3. Informacja o mieście

Informacje o Mieście umieszczane były w: Miejskim Informatorze Multimedialnym (MIM) oraz lokalnych telegazetach.

Miejski Informator Multimedialny (www.city.poznan.pl) to jedno z najobszerniejszych źródeł informacji o Poznaniu, a także jeden z największych serwerów samorządowych w Polsce o objętości prawie 4 GB. Dostępne są w nim informacje dotyczące wszystkich dziedzin życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego oraz aktualne wydarzenia. Oficjalnym publikatorem MIM-u w Internecie jest Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe, natomiast

za treść merytoryczną odpowiada Wydział Organizacyjny, realizujący i nadzorujący prace redakcyjne i projektowe. W pracach nad Miejskim Informatorem Multimedialnym uczestniczy aktywnie kilkadziesiąt osób, wypełniających samodzielnie dedykowane bazy danych (w tym redakcja „IKS-a”). W latach 2002–2005 trwały prace nad udoskonaleniem funkcjonowania i sposobem zarządzania internetowymi bazami danych, znacząco rozszerzono liczbę operatorów i administratorów baz danych portalu miejskiego, wortalu oraz Biuletynu Informacji Publicznej. Całkowita liczba „wejść” na wszystkie strony i serwisy MIM-u regularnie rośnie – w 2005 r. osiągnęła rekordową liczbę ponad 4 miliony miesięcznie, a internauci pobrali ok. 100 gigabajtów danych. Struktura MIM-u składa się z 5 stałych wortalu tematycznych: „Turystyka”, „Firma”, „Oświata”, „Środowisko”, „Fakty i liczby”. Informacje w MIM-ie przeznaczone są również dla odbiorców z zagranicy – 2 wortalu, takie jak „Poznaj Poznań” oraz „Fakty i liczby” mają wersje obcojęzyczne (obydwa anglojęzyczne, a wortal dotyczący turystyki również niemieckojęzyczną). Wszystkie wortalu otrzymały własne kanały XML umożliwiające natychmiastowe, automatyczne wysyłanie informacji z baz danych do użytkowników. Od 2003 r. systematycznie wdrażane są e-usługi dostępne przez Internet: rejestracja działalności gospodarczej on-line (pierwsza usługa w Polsce), system naboru do szkół ponadgimnazjalnych, sprawdzanie on-line stopnia zaawansowania załatwiania spraw przez wydziały Urzędu, przeszukiwanie ewidencji działalności gospodarczej oraz interaktywnego słownika PKD, miejsc pochówku na cmentarzach komunalnych (pierwsza usługa w Polsce), zamawianie odpisów aktów z Urzędu Stanu Cywilnego, internetowa giełda podręczników szkolnych i Wielkopolska Platforma Innowacyjna. Umożliwiono także śledzenie on-line transmisji z obrad sesji Rady Miasta Poznania. W 2004 r. uruchomiono Biuletyn YouAreIn.poznan.pl – specjalny biuletyn dla obcokrajowców mieszkających w Poznaniu i za granicą, który zawiera informacje nt. wydarzeń kulturalnych i miejskich w Poznaniu. Biuletyn posiada 3 wersje językowe: angielską, niemiecką i polską. Kontynuowano współpracę z redakcją telegazety poznańskiego oddziału TVP (Telegazeta PTV), a wiadomości z Urzędu Miasta były regularnie publikowane na stronach telegazety PTV (strony od 249 do 258). Urząd Miasta Poznania współpracuje również z telewizją WTK, w której realizowany jest stały program – „Temat dla Prezydenta” oraz transmisje z sesji Rady Miasta Poznania.

Mieszkańcy oraz goście odwiedzający Poznań mogą uzyskać obszerną informację o mieście w Centrum Informacji Miejskiej (CIM-ie), zlokalizowanym w budynku Arkadii na placu Wolności. Oprócz udzielania informacji, rezerwacji noclegów w hotelach i miejsc w restauracjach, największą popularnością – zwłaszcza wśród mieszkańców Poznania – cieszyła się możliwość zakupu biletów na większość imprez kulturalnych. CIM prowadził również sprzedaż wysyłkową oraz przez Internet. Centrum oferuje także wydawnictwa promocyjne o Poznaniu wydawane przez Urząd Miasta Poznania. Integralną częścią CIM-u jest Salon Poznania, w którym można zakupić pamiątkę lub upominek ze stolicy Wielkopolski. Salon jest także miejscem prezentacji osiągnięć artystycznych poznańskich twórców. W czasie wszystkich imprez targowych na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich działała filia CIM-u.

4. Komunikacja społeczna

4. Komunikacja społeczna

W latach 2002–2005 Miasto Poznań przygotowywało i koordynowało liczne imprezy i akcje własne oraz prowadzone przez mieszkańców Poznania. Pośród różnorodnych przedsięwzięć warto wymienić:

- ▣ organizację spotkań Prezydenta Miasta Poznania z:
 - ▣ losowo wybranymi mieszkańcami – w ramach kampanii „Prezydent bliżej mieszkańców”
 - ▣ młodzieżą – cykl lekcji samorządowych w szkołach średnich z udziałem Prezydenta
 - ▣ środowiskami kulturalnymi, politycznymi i gospodarczymi Poznania (spotkania noworoczne)
- ▣ kampanie informacyjne:
 - ▣ kampanię „Poznań czystych doznań” – proekologiczną akcję informacyjną na nośnikach wielkoformatowych, połączoną z cyklem spotkań dla dziennikarzy
 - ▣ kampanię mającą na celu zwiększenie frekwencji w wyborach do Rad Osiedli
 - ▣ kampanie związane z modernizacją ulicy Półwiejskiej: informacyjną skierowaną do mieszkańców ulicy Półwiejskiej oraz akcję dla wszystkich poznaniaków promującą odnowioną ulicę pt. „Dzień Muzyki”
 - ▣ promocję obligacji Miasta Poznania – w ramach akcji przygotowano projekt trzypoziomowej kampanii: „Obligacje” – promocja obligacji jako papierów wartościowych skierowana do potencjalnych kupujących, „Co dały nam obligacje?” – zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie korzyści, jakie przyniosła transza obligacji z 2003 r.
 - ▣ kampanię „Wymień swoje stare prawo jazdy”
 - ▣ kampanię „Matura to dla was pestka” – skierowaną do maturzystów na terenie całego kraju, zapraszającą do studiowania w Poznaniu
 - ▣ kampanię „Miasto jako ogród” – organizowaną we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska, mającą na celu zwrócenie uwagi mieszkańców na nowe sposoby zagospodarowania przestrzeni zielonych w pasach ruchu drogowego
- ▣ konkursy:
 - ▣ „Poznański Konkurs Samorządowy” pod patronatem Prezydenta Miasta
 - ▣ „Belfer Roku” – konkurs na najlepszego nauczyciela, organizowany wspólnie z Wydziałem Oświaty i „Głosem Wielkopolskim”
 - ▣ konkurs na „Najbardziej Efektowne Oświetlenie Bożonarodzeniowe”, skierowany do wszystkich firm i instytucji mających lokale na Starym Rynku w Poznaniu
- ▣ kampanie promocyjne:
 - ▣ kampanię promującą Poznań wśród mieszkańców Berlina. Miasto Poznań otrzymało od firmy outdoorowej Ströer możliwość bezpłatnego zareklamowania Poznania na 160 nośnikach wielkoformatowych, przez okres 2 tygodni w terminie od 19 sierpnia 2005 r. Wraz z kampanią ruszyła strona internetowa www.Poznan-GanzNah.pl, która zawierała informacje o mieście i sposobach spędzania czasu w Poznaniu
 - ▣ „Poznań ma wiele twarzy” – promocję Poznania akcentującą europejskość miasta

- ▣ kampanię pt. „Rogal Świętomarciński”, której głównym celem jest wykreowanie marki „Poznański Tradycyjny Rogal Świętomarciński”²⁰. W ramach działań promocyjnych zorganizowano wysyłkę rogali do urzędów: prezydenta RP i premiera, urzędów centralnych w Warszawie, prezydentów miast wojewódzkich, placówek i przedstawicielstw dyplomatycznych, prasy, radia i telewizji
- ▣ kampanię promocyjną Poznania jako kandydata na organizatora Letniej Uniwersjady w 2009 r. – przygotowanie materiałów promocyjnych, wizyty delegatów FISU w Poznaniu we wrześniu 2004 r., stworzenie poznańskiego stoiska uniwersjadowego na posiedzenie Komisji Wykonawczej FISU w Innsbrucku, przygotowanie spotu radiowego „Trzymajcie Kciuki”, informującego mieszkańców o terminie wyboru organizatora i pozytywnych aspektach posiadania prawa do organizacji Uniwersjady
- ▣ program promocji konkursu na najlepsze prace magisterskie i doktorskie, organizowanego przez Wydział Rozwoju Miasta. Konkurs reklamowano na poznańskich uczelniach oraz w radiu Afera
- ▣ organizację obchodów 50-lecia Czerwca 56
- ▣ „Poznań stawia na sport” – promocję kandydatury Poznania do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 r.
- ▣ imprezy i akcje masowe:
 - ▣ akcję „Poznańskie Drzewko”
 - ▣ Imieniny Miasta Poznania
 - ▣ Imieniny Marcinów – promocję Imienin Ulicy w całej Polsce i organizację Imienin Marcinów w trakcie obchodów
 - ▣ Święto Pyry
 - ▣ Betlejem Poznańskie
 - ▣ Anielski Poznań – akcję artystyczną polegającą na tworzeniu zdjęć mieszkańców Poznania w anielskiej charakteryzacji
 - ▣ Dzień Sąsiada – imprezę mającą na celu zwiększenie integracji mieszkańców, organizowaną wspólnie z Radą Osiedla Śródka, Wydziałem Rozwoju Miasta oraz instytucjami, mającymi swoją siedzibę na terenie Śródki i Ostrowa Tumskiego
 - ▣ w ramach Europejskiego Dnia bez Samochodu, zorganizowano m.in. akcje: „Udowodnij, że jesteś kierowcą”, „Zaświeć przykładem” oraz „Rowerowy przejazd przez Poznań”, współorganizowany przez Sekcję Rowerzystów Miejskich
- ▣ działania informacyjne:
 - ▣ „Wszystko co chcielibyście wiedzieć o... studiach w Poznaniu – praktyczny informator dla studentów pierwszego roku” – informator przygotowywany w ramach programu Akademicki Poznań, przy współpracy z Wydziałem Rozwoju Miasta i uczelniami mającymi siedzibę na terenie Poznania.

5. Obchody 750-lecia lokacji Poznania

Obchody 750-lecia lokacji Poznania zorganizowano przy współpracy wielu organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Miasta. Koordynatorem obchodów została, powołana przez Radę Miasta Poznania 6 czerwca 2000 r., Fundacja 750-lecia lokacji Poznania. Na imprezy jubileuszowe wyasygnowano kwotę 9,8 mln zł. Prezesem Zarządu był Andrzej Jegliczka, a organem nadzorczym

Fundacji była Rada Fundacji, w skład której wchodził: prezydent Ryszard Grobelny (przewodniczący), Przemysław Alexandrowicz, Tomasz Witkowski, Filip Kaczmarek oraz Rafał Grupiński. Honorowy patronat nad jubileuszem objął prezydent RP Aleksander Kwaśniewski. Patronem medialnym obchodów wśród dzienników krajowych i lokalnych została na wyłączność „Gazeta Wyborcza”. Działalność promocyjną Fundacja prowadziła już od grudnia 2000 r. – jej znakiem rozpoznawczym było hasło „Poznań – miasto warte Poznania”. Celem Fundacji było wspieranie wartościowych inicjatyw, które służyłyby wzbogaceniu życia kulturalnego i sportowego Poznania oraz prezentacja stolicy Wielkopolski jako wyrazistego ośrodka polskiej kultury. W dniu 26 kwietnia 2003 r. – uznanego umownie za rocznicę lokacji miasta odbyła się „Wielka Parada Lokacyjna” – przemarsz historycznych postaci związanych z historią Poznania, zakończony odnowieniem aktu lokacyjnego na rynku Starego Miasta. Podczas parady wykorzystano platformy, na których przedstawiono kluczowe sceny z historii miasta. Również na Starym Rynku miało miejsce wykonanie przez prawie 2 tys. chórzystów pod dyr. Stefana Stuligrosza „Pieśni o Poznaniu”. Hymn ten został skomponowany specjalnie na tę okazję przez Krzesimira Dębskiego, do słów Juliusza Kubla. W kwietniu na placu Wolności poznańscy cukiernicy częstowali mieszkańców tortem o wadze 1050 kg, ustanawiając tym samym rekord Guinnessa. W maju we współpracy z „Polfryzem” odbyła się na Starym Rynku impreza pt. „Postrzyżyny Poznania”, nawiązująca do postrzyżyn Ziemowita, a w lipcu Fundacja we współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej zorganizowała masowy piknik wojskowo-lotniczy na Ławicy – Air&Military Show. Ważnym elementem obchodów Poznania była kampania wizerunkowa, którą zainaugurowano na początku roku. Na 7 billboardach w centralnych punktach miasta przedstawiono historyczne zdjęcia, ukazujące te miejsca w przeszłości. Akcja ta miała na celu nie tylko promocję obchodów, ale także wzmocnienie więzi emocjonalnych poznaniaków i zainteresowanie historią poprzez ukazanie zmiany struktury architektonicznej Poznania na przestrzeni wieków. Ważnym akcentem jubileuszu był cykl artykułów w Gazecie Wyborczej pt. „Poznań od kuchni” – prezentujący miejscowe firmy i przedsiębiorstwa takie, jak: Grupa Energetyczna ENEA SA, Aquanet Sp. z o.o., Zakłady H. Cegielskiego, oraz „Poznaniacy – dekady”, w którym zamieszczano zdjęcia poznaniaków. Ponadto cyklicznie publikowano „Stare Plany Poznania” (od XIX w. do współczesności) oraz „Zdjęcia lotnicze Poznania”. Kolejnym działaniem promocyjnym było stworzenie otwartej galerii w mieście, poprzez umieszczenie od Teatru Nowego do Starego Rynku artystycznych ławek. Akcja rozpoczęła się w maju i trwała do końca września. Jej inicjatorem był Piotr Voelkel, prezes firmy VOX ARTIS. W projekcie wzięło udział 46 artystów, około 30 firm i 14 instytucji kulturalnych.

Otwarto także pierwszą w Polsce plenerową realizację w przestrzeni miejskiej Leona Tarasewicza, prezentowaną na kolumnach gmachu Opery Poznańskiej²¹. Spośród wielu wystaw finansowanych przez Fundację 750-lecia Lokacji Poznania z dużym odzewem spotkała się pierwsza w historii monograficzna wystawa „Bunt. Ekspresjonizm poznański 1917–1925” w Muzeum Narodowym, prezentująca dorobek twórczy działającej w dwudziestolecie międzywojennym grupy artystycznej. Najważniejszym wydarzeniem muzycznym związanym z jubileuszem był multimedialny koncert Petera Gabriela – pierwszy i jedyny plenerowy koncert artysty na europejskiej trasie „Growing Up Live”, który odbył się 30 maja na stadionie Lecha. Do innych znaczących projektów

muzycznych należały: koncert Andreasa Vollenweidera na dziedzińcu Urzędu Miasta Poznania, koncert Ibrahima Ferrera, legendy zespołu Buena Vista Social Club w Arenie, który uświetnił zakończenie 13. Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego MALTA 2003, koncert The Lost Chords – Carla Bley Quartet w ramach projektu ERA JAZZU, oraz jedyny w Polsce koncert Mercedes Sosa – światowej sławy artystki, w auli UAM w grudniu 2003 r. We wrześniu odbyło się Europejskie Spotkanie Młodzieży z udziałem ponad tysięcy młodych ludzi z 21 krajów Europy oraz jubileuszowy X Festiwal „Zaczarowany Świat Harmonijki Ustnej”, w trakcie którego ustanowiono rekord Guinnessa w kategorii największa harmonijkowa orkiestra świata (około 900 osób). Zorganizowano także Święto „Pyrlandii” – trzydniowy cykl imprez o charakterze festynowym na Łęgach Dębińskich, na którym promowano lokalną kuchnię, szczególnie potrawy z ziemniaków. „Dni Pyrlandii”, podobnie jak i zorganizowany w październiku tygodniowy festiwal „Poznań poetów” na stałe zagościły w kalendarzu poznańskich imprez. Ponadto dzięki jubileuszowym obchodom miasto uzyskało 4 nowe atrakcje turystyczne, warte odwiedzenia: 19 października 2002 r. na Cytadeli odbyło się otwarcie największej na świecie ekspozycji 112 żeliwnych rzeźb Magdaleny Abakanowicz pt. „Nierozpoznani” (praca artystki powstała dzięki współpracy Fundacji 750-lecia Lokacji Miasta Poznania, Fundacji VOX ARTIS Promocja Polskiej Sztuki Współczesnej i ZPAP). Do innych atrakcji należał „Ogród Czasu”¹⁹, Muzeum Bambrów przy ul. Mostowej, a także „Makieta Miasta Poznania”, która została udostępniona zwiedzającym 30 marca 2004 r. w podziemiach klasztoru Franciszkanów na Górze Przemysła. Łącznie pod patronatem Fundacji zostało przeprowadzonych 130 przedsięwzięć. Fundusze, które pozostały Fundacji z obchodów roku jubileuszowego, przeznaczono na realizację pomnika Karola Marcinkowskiego. Postument, autorstwa Stanisława Radwańskiego, odsłonięto z okazji Imienin Miasta – 29 czerwca 2005 r., na skrzyżowaniu Al. Marcinkowskiego i ul. 23 Lutego.

6. Obchody Poznańskiego Czerwca 1956

Uroczystości 50. rocznicy wydarzeń czerwcowych miały charakter ogólnopolski i międzynarodowy. Sejm RP ogłosił 28 czerwca Narodowym Dniem Pamięci Poznańskiego Czerwca 1956, a podczas drugiej plenarnej sesji Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy przyjęto Deklarację parlamentarzystów europejskich w sprawie Poznańskiego Czerwca '56. Władze miasta Poznania, chcąc przywrócić należną rolę wypadkom czerwcowym przychyliły się do prośby kombatantów, aby w oficjalnych dokumentach towarzyszących obchodom, używać określenie „powstanie”. Ponadto 27 czerwca na mocy uchwały Rady Miasta Poznania, nadano imię Stanisława Hejmowskiego (najśłynniejszego obrońcy poznańskich robotników sądzonych za udział w wypadkach czerwcowych) ulicy położonej pomiędzy ul. Solną a ul. Kościuszki. Obchody miały swoje logo oraz oficjalny plakat z hasłem: „Pierwszy krzyk. Poznań '56. 50 rocznica powstania Poznańskiego Czerwca” (na białym tle rozkrzyczany niemowlak z białą-czerwoną obrączką). Pomimo, że główne uroczystości miały miejsce 28 czerwca, to od maja tematyka poświęcona poznańskiemu Czerwcowi była obecna zarówno na sesjach naukowych, konferencjach, wystawach, jak i w audycjach radiowych i telewizyjnych. Dla uczczenia wydarzeń czerwcowych w Poznaniu zorganizowano Konferencję Episkopatu Polski. 23 czerwca jej uczestnicy pod przewodnictwem kard. Stanisława Dziwisza wzięli udział w procesji z Jezyc na pl. Adama Mickiewicza, gdzie o godz. 19.00

rozpoczęła się uroczysta msza koncelebrowana przez prymasa kard. Józefa Glempa w intencji ofiar Poznańskiego Czerwca. Tego samego dnia ok. 16 tys. uczniów z ponad 100 poznańskich szkół utworzyło łańcuch Wolności, tworząc szpaler na trasach, którymi pół wieku temu maszerowali robotnicy. Tematyka pierwszego w powojennej Polsce zrywu przeciw władzy totalitarnej widoczna była także na poznańskich uczelniach – w maju zorganizowano na UAM otwartą konferencję dla mieszkańców pt. „Poznański Czerwiec '56. Sens pamięci”, w czerwcu – dwudniową konferencję pn. „Poznański Czerwiec 1956. Uwarunkowania, przebieg, konsekwencje” na UAM (I część) i w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa (II część) oraz debatę w Instytucie Zachodnim pn. „Poznański Czerwiec 1956 r. w międzynarodowej perspektywie”. Do najciekawszych wystaw, związanych z obchodami 50. rocznicy Poznańskiego Czerwca należała zainaugurowana 13 czerwca w Sali Marmurowej Zamku prezentacja dzieł najwybitniejszych polskich artystów pt. „Piętno historii”, będąca refleksją na temat uwikłania jednostki w ideologię. W holu poznańskiego zamku zrealizowano również wystawę pt. „Zbuntowane Miasto. Poznański Czerwiec 1956”, której jednym z elementów był przetransportowany przed wejściem do Zamku czołg T-34. W ramach obchodów zrealizowano także projekt plastyczny, przygotowany przez CK Zamek pt. „Krajobraz w czerwieni”. Od 20 czerwca do 10 lipca na poznańskich ulicach i skwerach można było zobaczyć kilkanaście rocznicowych billboardów, w których wykorzystano niepublikowane zdjęcia znalezione w warszawskim IPN-ie. Wielkoformatową pracę – alegorię poświęconą zrywowi poznańskich robotników, wykonał w ramach „Teatru rysowania” w CK Zamek Franciszek Starowieyski (praca została przekazana Zakładom Hipolita Cegielskiego). Spośród koncertów bardzo dobre recenzje zarówno wśród krytyków, jak i publiczności zdobył koncert katalońskiego pieśniarza Lluisa Llach – legendarnego barda wolności (jedną z jego pieśni „Mury” spopularyzował Jacek Kaczmarski) na terenie starej zajezdni przy ul. Gajowej. Jednakże kulminacyjnym punktem obchodów 50. Rocznicy Poznańskiego Czerwca były uroczystości w dniu 28 czerwca na pl. Adama Mickiewicza z udziałem prezydentów Polski, Czech, Słowacji, Niemiec oraz Węgier. Zapoczątkowane zostały o godz. 10.00 mszą św. na pl. Adama Mickiewicza, celebrowaną przez abp. Tadeusza Gocłowskiego, metropolitę gdańskiego. Jako pierwszy okolicznościowe przemówienie wygłosił Lech Wałęsa, były prezydent RP, następnie Ryszard Grobelny prezydent Poznania, Lech Kaczyński prezydent RP, prezydent Czech Václav Klaus, Słowacji Ivan Gašparovič, Niemiec Horst Köhler i Węgier László Sólyom oraz przedstawiciel kombatanów Poznańskiego Czerwca Ryszard Biniak. Na obchodach obecni byli również premier Kazimierz Marcinkiewicz, marszałek Sejmu Marek Jurek, marszałek Senatu Bogdan Borusewicz oraz były prezydent RP na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski. Podczas uroczystości odczytano również przesłanie papieża Benedykta XVI. W przemówieniach podkreślano znaczenie poznańskiego powstania '56 dla wolnościowych ruchów obywatelskich w tej części Europy. Po apelu poległych złożono wieńce pod pomnikiem Ofiar Czerwca, a prezydent Lech Kaczyński wręczył 25 kombatanom Poznańskiego Czerwca odznaczenia państwowe. Na uroczystość przyszło kilka tysięcy mieszkańców miasta. Władze miasta i województwa, przedstawiciele „Solidarności” oraz związków kombatanów złożyli także kwiaty i oddali hołd poległym przed zakładami pracami: pod bramą HCP przy ul. 28 Czerwca 1956 r., przed starą zajezdnią MPK przy ul. Gajowej, przed ZNTK przy ul. Roboczej, przed tabli-

camiami upamiętniającymi Romka Strzałkowskiego i Petera Mansfelda oraz pod Pomnikiem Poległych Powstańców z 1956 r. przy ul. Kochanowskiego. Wieczorem pod Poznańskimi Krzyżami zaprezentowano widowisko plenerowe „o charakterze słowno-muzycznym” w reż. Izabeli Cywińskiej i Jerzego Kaliny pt. „Czerwiec 1956”, podczas którego po raz pierwszy zabrzmiały utwory: „Missa 1956” Jacka Sykulskiego oraz „Oratorium 1956” Jana A.P. Kaczmarka. W przedstawieniu wzięli udział aktorzy poznańskich teatrów: Polskiego Teatru Tańca, Teatru Polskiego, Teatru Nowego oraz Teatru Biuro Podróży. O godz. 23.00 Teatr Strefa Ciszy zaprosił poznaniaków na premierowy spektakl pt. „Nauka latania” na terenie zakładów odzieżowych Modena, a o północy Teatr Ósmego Dnia na multimedialne przedstawienie pt. „Czas matek” w przestrzeni torowiska między dworcem PKP a PKS. Poznańskie uroczystości rejestrowała TVP, w której można było obejrzeć nie tylko bezpośrednie relacje spod Poznańskich Krzyży, ale i ogólnopolską premierę filmu dokumentalnego o wydarzeniach czerwcowych pt. „W dzień targowy” w reż. Roberta Kaczmarka (w Poznaniu premiera miała miejsce w Teatrze Nowym). Również TVP3 Poznań przez cały dzień (28 czerwca) nadawała filmy dokumentalne, felietony, poświęcone „czarnemu czwartkowi” oraz jego tegorocznym obchodom. Zwieńczeniem niedzielnej relacji była wieczorna debata z udziałem poznańskich historyków i kombatanów. Ponadto TVP1 zaprezentowała spektakl „Czerwiec '56” w reż. Izabeli Cywińskiej, a TVP Kultura relację z premiery spektaklu Teatru Ósmego Dnia. Jednym z najbardziej spektakularnych wydarzeń obchodów 50. Rocznicy Poznańskiego Czerwca, o charakterze międzynarodowym, był koncert o hip-hopowej formule na parkingu zakładowym HCP (obok bramy głównej) pn. „Szacunek dla Poznańskiego Czerwca”. Podczas koncertu, który miał miejsce 29 czerwca, wystąpiła czeska formacja Indy & Witch, niemiecka wokalistka Pyranja i węgierska grupa Ire Mafia & DJ Suhaid. Jako ostatni wystąpili poznańscy raperzy Mezo i Owai, którzy w finale koncertu zaśpiewali piosenkę pt. „Czerwiec”, inspirowaną poznańskimi wydarzeniami z 1956 r. Również z myślą o młodzieży przy CK Zamek zawisły powiększone czarno-białe kadry z komiksu („1956: Poznański Czerwiec” rys. J. Michalski, scen. M. Jasiński, W. Tkaczyk, W. Żwikiewicz), które zostały pokolorowane w ramach happeningu. O rocznicy poznańskich wydarzeń informowała również ogólnopolska prasa, w tym „Gazeta Wyborcza”, w której od 26.06 do 1.07 na terenie Poznania dołączano bogato ilustrowane zeszyty poświęcone przebiegowi wydarzeń poznańskiego Czerwca. „Gazeta Wyborcza” dołączyła również płytę, na której umieszczono zdjęcia, przysyłane przez czytelników w ramach akcji „Poznań 1956”, film „Pamiętam Czerwiec” w reż. Agaty Ławniczak, animację przebiegu wydarzeń z 28 czerwca 1956 r., słynne przemówienie radiowe premiera Józefa Cyrankiewicza oraz film „Szczuny” w reż. Filipa Bajona. Ostatnim wydarzeniem zamykającym obchody Poznańskiego Czerwca była światowa prapremiera opery Rogera Watersa – byłego basisty i lidera legendarnej grupy Pink Floyd – pt. „Ça Ira”, która odbyła się 25 sierpnia 2006 r. na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Widowisko w reżyserii i choreografii Janusza Józefowicza i z librettem autorstwa Etienne Roda-Gil inspirowane było wydarzeniami Wielkiej Rewolucji Francuskiej. W projekcie wzięły udział m.in.: 4 chóry (Chór Akademicki UAM, Poznański Chór Chłopięcy, Chór Teatru Wielkiego w Poznaniu oraz London Community Gospel Choir), dwudziestu solistów oraz orkiestra Teatru Wielkiego – łącznie kilkuset artystów. Megaprodukcja połączyła w sobie elementy musicalu, opery, cyrku, gospel

oraz muzyki rockowej. Na terenach MTP widowisko obejrzało 12 tys. widzów, spektakl transmitowała także telewizyjna Jedynka. Stałym elementem, który pozostanie po obchodach 50. rocznicy Czerwca będzie nowe, powiększone Muzeum Poznańskiego Czerwca (380m²), które zostanie ulokowane bezpośrednio pod holem kina Pałacowego.

7. Współpraca międzynarodowa

W oparciu o umowę partnerskie miasto Poznań współpracowało z 10 miastami: Brno (Czechy), Jyväskylä (Finlandia), Hanower (Niemcy), Toledo (USA), Pozuelo de Alarcon (Hiszpania), Assen (Holandia), Shenzhen (Chiny), Nablus (Palestyna), Rennes (Francja), Charków (Ukraina) oraz hrabstwem Nottinghamshire (Wielka Brytania). Wzajemne kontakty służą wymianie doświadczeń między pracownikami samorządowymi, mieszkańcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz samorządami zawodowymi w zakresie poprawy funkcjonowania Miasta, usprawnieniu działania służb komunalnych, zbliżeniu społeczności miast, a także promocji Poznania. Podejmowane działania obejmowały wymianę grup młodzieży i wspólne imprezy kulturalne i sportowe oraz związane były z działalnością z zakresu gospodarki komunalnej, ochrony środowiska, ochrony zdrowia, rolnictwa, szkolnictwa i edukacji zawodowej. Szczególnie wysoko należy ocenić współpracę Poznania z hrabstwem Nottinghamshire, Hanowerem, Rennes oraz Assen zarówno ze względu na szeroki zakres, jak i różnorodne formy oraz intensywność kontaktów osób i instytucji uczestniczących w realizowanych projektach.

Działania podejmowane we współpracy z miastami partnerskimi w latach 2002–2006 obejmowały:

- ▣ Wzajemne kontakty bezpośrednie pomiędzy przedstawicielami miast:
 - ▣ Hanower – obchody jubileuszu 25-lecia współpracy partnerskiej między miastami. Poznań odwiedził nadburmistrz Hanoweru Herbert Schmalstieg, a z rewizytą do Hanoweru udał się prezydent Poznania Ryszard Grobлены. Jubileuszowi nadano szczególny charakter w obu miastach, w których przez cały rok odbywały się imprezy kulturalne i sportowe. W ramach jubileuszu Klub Sportowy Polonia Hannover e.V. zorganizował przy współpracy hanowerskich mediów polonijnych bieg sztafetowy z Hanoweru do Poznania. Jednym z projektów jubileuszowych było oratorium „Samson” Georga Friedricha Händla, które wykonał Chór NOVA im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu (Filharmonia Poznańska im. T. Szeligowskiego) oraz Volkssingakademie w Hanowerze (Markusische). Na początku roku 2006 miała miejsce realizacja projektu multimedialnego TRASA we współpracy z Hanowerem. Miasta zostały połączone multimedialnym mostem, będącym pomysłem berlińskiego artysty Georga Kleina.
 - ▣ hrabstwo Nottinghamshire – wspólne projekty policji, służb społecznych i placówek oświatowych dotyczące przemocy w rodzinie i problemu narkotykowego w ramach programu profilaktyki antynarkotykowej „Working Together”. Współpraca w zakresie poprawy bezpieczeństwa została znacznie rozszerzona i zaowocowała wspólnym projektem (z Assen) dotyczącym zwalczania przestępczości narkotykowej „Developing European Best Practice in Reducing Crime by Tackling Drug Dealing and Use”. Ponadto dzięki współpracy z Nottinghamshire Urząd Miasta

Poznań uzyskał certyfikat Investors in People, potwierdzający wysoki poziom zarządzania zasobami ludzkimi²³.

- ▣ Assen – wizyta Prezydenta Miasta Poznania w Assen, podczas której podpisano aneks do umowy o współpracy na lata 2004–2006. Nowym obszarem współpracy jest tematyka związana ze sposobami wykorzystania funduszy strukturalnych oraz rynek pracy (dofinansowany z funduszy europejskich będzie wspólny projekt Poznania, Assen i Nottinghamshire pn. DAPHNE „Posłuchaj mnie – krzywdzone dziecko pod specjalną ochroną”). Ponadto dzięki pomocy władz miasta Assen opracowany został w Urzędzie Miasta Poznania podręcznik procedur opracowywania wniosków o unijne wsparcie finansowe.
- ▣ Brno – zarówno w Brnie, jak i w Poznaniu zorganizowano szereg imprez związanych z obchodami 40-lecia współpracy obu miast. W Brnie podpisana została umowa o współpracy Biblioteki Raczyńskich i Biblioteki Marena. Poznańskie Łejery wystawiły w Brnie fragmenty „Romeo i Julii”. W Poznaniu natomiast wystąpił chór Filharmonii Brneńskiej „Beseda Brnenska” i otwarto wystawę „Miasta partnerskie w fotografii”. W Poznaniu także odbyła się konferencja fotograficzna „Nasze tożsamości we wspólnocie”.
- ▣ Charków – wizyta władz miasta Poznania w Charkowie z okazji uroczystych obchodów 350-lecia miasta Charkowa, podczas których odbyło się wiele imprez okolicznościowych, m.in. Międzynarodowa Konferencja pt. „Priorytety zrównoważonego rozwoju dużych miast”. W 2004 r. przedstawiciele Urzędu Miasta Poznania i Rada Miasta Poznania wzięła udział w Polskiej Wystawie Narodowej „Biznes-Polska 2004” w Charkowie (misja gospodarcza Miasta i województwa wielkopolskiego). W wystawie wzięło udział ponad 130 firm, głównie z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Ekspozycja (inauguracja 28.09.) wpisała się w kalendarz obchodów Roku Polskiego na Ukrainie. Latem 2006 r. gościliśmy w Poznaniu grupę dzieci ze Szkoły Artystycznej im. Repina na wspólnych warsztatach malarskich. W konferencji „Nasze tożsamości w Europie” brali też udział fotograficy charkowscy.
- ▣ Jyväskylä – udział przedstawicieli Miasta w III Olimpiadzie „Europa bez barier” w Jyväskylä – w Olimpiadzie Poznań reprezentowali zawodnicy Stowarzyszenia Sportowego Inwalidów „Start”. W 2006 roku w Poznaniu gościliśmy sportowców z Jyväskylä podczas V edycji Olimpiady. Działająca przy Wielkopolskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej przedstawicielka fińskiej Agencji Rozwoju JYKES organizowała każdego roku wizyty na MTP przedstawicieli biznesu ze środkowej Finlandii.
- ▣ Pozuelo de Alarcon – w latach 2002–2006 współpraca z Pozuelo została znacznie zdynamizowana. W 2005 roku zostały zorganizowane w Pozuelo de Alarcon Dni Polskie, na których specjalnymi gośćmi byli przedstawiciele miasta Poznania. Hiszpańscy przedsiębiorcy mogli zapoznać się z możliwościami inwestycyjnymi w mieście i warunkami prowadzenia w Poznaniu działalności gospodarczej. Mieszkańcy obu miast mieli okazję zapoznać się z ofertą środowisk muzycznych, w tym w szczególności z dorobkiem chórów młodzieżowych. Nasi przedstawiciele zasiadali w jury najbardziej prestiżowego w Hiszpanii festiwalu filmów animowanych „Animadrid”. Dzięki doświadczeniu nabytemu przy uruchamianiu w Madrycie Centrum Powiadamiania Ratunkowego 112, nasze służby

mogły zapoznać się z jedną z najlepiej działających tego typu instytucji w Europie.

- ▣ Rennes – w 2003 r. uroczyście obchodzono 10-lecie Domu Bretanii, ambasadora kultury bretońskiej i francuskiej; organizacja cyklicznych imprez, takich jak: Dni Kultury Francuskiej, Ogólnopolski Festiwal Francuskojęzycznych Teatrów Licealnych, Dni Bretanii. Współpracowano w dziedzinie pomocy społecznej, czego przykładem było tygodniowe seminarium organizowane w Wielkopolsce „Młodzież niepełnosprawna w perspektywie społecznej – drogi ku normalizacji”.
- ▣ Shenzhen – udział w XV Międzynarodowym Zjeździe Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii przedstawicieli wyższych uczelni chińskich zajmujących się chińską medycyną tradycyjną. W 2006 r. z wizytą w Poznaniu przebywała delegacja przedstawicieli władz lokalnych Shenzhen. Delegacji przewodniczył mer Shenzhen, pan Xu Zongheng. Podczas wizyty goście odbyli robocze spotkania z Prezydentem Miasta Poznania oraz z zarządem Międzynarodowych Targów Poznańskich. Delegacji oficjalnej towarzyszyła duża grupa biznesmenów reprezentujących kilkadziesiąt firm tekstylnych i odzieżowych z Shenzhen, biorących udział w Poznańskich Dniach Mody. Podczas wspólnej konferencji prasowej przedstawiciele władz miasta Poznania, Shenzhen oraz Międzynarodowych Targów Poznańskich zadeklarowali chęć nawiązania nowych kontaktów w wielu dziedzinach. Szczególną uwagę poświęcono intensyfikacji kontaktów gospodarczych, przy wykorzystaniu potencjału ekspozycyjnego i promocyjnego MTP. Omówiono także możliwości współpracy i wymiany edukacyjnej (edukacja medyczna, nauka języka chińskiego) oraz kulturalnej i turystycznej.
- ▣ organizowane były wspólne imprezy miast partnerskich:
 - ▣ „Betlejem Poznańskie”, impreza świąteczna, podczas której swoje życzenia świąteczne oraz występy zaprezentowali goście z Charkowa, Pozuelo de Alarcon i Nottinghamshire
 - ▣ „Europa bez barier”, cykliczna impreza sportowa o charakterze integracyjnym z udziałem reprezentantów miast partnerskich: Nottinghamshire, Jyväskylä i Hanoweru
 - ▣ przedstawiciele władz miast partnerskich byli gośćmi miasta Poznania podczas obchodów 50. Rocznicy Poznańskiego Czerwca '56.

Aktywność Miasta na arenie międzynarodowej wyrażała się również poprzez:

- ▣ organizację XXII Zgromadzenia Ogólnego Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR)
- ▣ uczestnictwo Prezydenta Miasta Poznania w forum samorządów francuskich i nowych państw członkowskich Unii Europejskiej. W czasie Forum wymieniano poglądy na temat zaangażowania samorządów na poziomie międzynarodowym. W tym kontekście szczególnie wysoko ocenić należy współpracę Poznania z Hanowerem i hrabstwem Nottinghamshire. W ramach forum odbył się tzw. Dzień Polski (26.11.2004 r.) z udziałem samorządowców z Polski
- ▣ wystawy i prezentacje spektakli oraz wspólne przedsięwzięcia i projekty, takie jak: wystawa poświęcona Zamkowi Cesarskiemu w Poczdamie, prezentacja projektów Alvar Aalto w CK „Zamek”
- ▣ prezentacja architektury brytyjskiej, w tym wystawa poświęcona willi Tugendhat, wystawy malarstwa polskiego w Rennes, prezentacje wystawy

dokumentującej Poznański Czerwiec '56 w Strasburgu, Amsterdamie, Rzymie, Budapeszcie i Berlinie

- ▣ aktywny udział Poznania w tzw. Inicjatywie Strasburskiej, nieformalnym zrzeszeniu dużych miast, których celem jest promowanie interesów dużych miast na rozmaitych forach Unii Europejskiej oraz głębsza integracja miast członkowskich. Poznań szczególnie aktywnie uczestniczy w wymianie kulturalnej Inicjatywy
- ▣ bardzo dobrze układa się współpraca z władzami miasta Berlina, Győr, Umeå i Symferopol. W stolicy Niemiec dwukrotnie organizowano imprezy promocyjne²⁴. Wspólnie z Berlinem, Brandenburgią i Meklemburgią²⁵ stworzona została grupa robocza, której celem jest wypracowanie modeli współpracy w takich dziedzinach jak: turystyka, transport, innowacyjność w gospodarce i MSP, w ramach projektu „Partnerstwo Odra”.

W latach 2002–2005 Poznań był również miejscem spotkań przedstawicieli obcych państw, wizyt zagranicznych delegacji i misji gospodarczych. Do najważniejszych zaliczyć należy w 2003 r. wizytę belgijskiej pary książęcej księcia Filipa i księżnej Matyldy, którym towarzyszyła liczna reprezentacja belgijskiego biznesu. Gościliśmy w Poznaniu dwukrotnie przedstawicieli korpusu dyplomatycznego akredytowanego w Berlinie oraz małżonki dyplomatów przebywających w stolicy Niemiec. W ramach obchodów Poznańskiego Czerwca '56 po raz pierwszy w naszym mieście mieliśmy okazję gościć prezydentów pięciu państw – Polski, Czech, Słowacji, Węgier i Niemiec. Organizowano imprezy kulturalne i sportowe o charakterze międzynarodowym, m.in.: Dni Kultury Japońskiej, Tydzień Św. Patryka, Tybet w Poznaniu, Dekadę Kultury Belgii Francuskojęzycznej, Międzynarodowy Festiwal Teatralny MALTA, Międzynarodowy Festiwal Teatralny MASKI, Festiwal „Muzyka dawna – persona grata”, Międzynarodowy Festiwal Poetycki, Międzynarodowy Konkurs Organowy im. F. Nowowiejskiego, Światowy Przegląd Folkloru „Integracje 2005”, Warsztaty Tańca Współczesnego, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca, Festiwal Chórów Uniwersyteckich „Universitas Cantat”, wystawę World Press Photo, Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Off Cinema”, Międzynarodowy Festiwal Filmów dla Dzieci „Ale Kino!”, Puchar Świata w Kajakarstwie, Międzynarodowe Zawody w Skokach przez Przeszkody CSIO, Międzynarodowy Turniej Tenisowy „Porsche Open”, Mistrzostwa Europy Seniorów w Kajakarstwie, Międzynarodowy Mityng Lekkoatletyczny Gwiazd, XI Międzynarodowe Igrzyska Polonijne. W Poznaniu zorganizowany został VII Dzień Dialogu Chrześcijańsko-Żydowskiego z udziałem przedstawicieli wielu zagranicznych gości. Tuż przed przystąpieniem do Unii Europejskiej w Poznaniu zorganizowane zostały także Europejskie Dni Młodzieży. Przedstawiciele władz miasta brali udział w licznych konferencjach organizowanych przez OECD, Bank Światowy i inne instytucje międzynarodowe.

Ważnym elementem współpracy międzynarodowej są istniejące w Poznaniu konsulaty i przedstawicielstwa obcych państw, których działalność sprzyja nawiązywaniu i rozwijaniu dalszych kontaktów. Na koniec września 2006 r. w Poznaniu czynnych było 18 placówek konsularnych: Konsulat Generalny Federacji Rosyjskiej, Agencja Konsularna Stanów Zjednoczonych Ameryki oraz 16 konsulatów honorowych: Wielkiej Brytanii, Holandii, Czech, Węgier, Francji, Turcji, Rumunii, Słowacji, Irlandii, Meksyku, Republiki Federalnej Niemiec, Albanii, Litwy, Danii, Belgii oraz Estonii, który jest najnowszą – otwartą 11 marca 2005 r. w siedzibie Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych

(konsulem został prof. Michał Iwaszkiewicz, rektor WSUS), placówką poznańskiego korpusu konsularnego.

Ponadto w ramach współpracy europejskiej Poznań aktywnie uczestniczył w pracach nad realizacją międzynarodowych projektów i programów związanych z wprowadzeniem nowych rozwiązań procesów zarządzania, rozwoju i współpracy gospodarczej. W ramach tych prac wymienić należy:

- ▣ projekt PLUS – Participation, Leadership and Urban Sustainability (Partycypacja, Przywództwo i Rozwój Zrównoważony), finansowany przez Unię Europejską. W projekcie wzięło udział 9 ośrodków uniwersyteckich z Europy i Nowej Zelandii oraz 18 miast, w tym z Polski: Poznań i Ostrów Wielkopolski. Dotyczył on analizy problematyki zarządzania miastami w aspekcie partycypacji społecznej, przywództwa i zrównoważonego rozwoju w celu wprowadzenia nowych rozwiązań do procesu zarządzania
- ▣ uczestnictwo w IV fazie Projektu Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia (od maja 2005 r.)
- ▣ projekt Banku Światowego „Rozwijanie gospodarki opartej na wiedzy”. Oprócz Poznania w projekcie uczestniczyły: Wilno (Litwa), Kijów (Ukraina) i Tatabánya (Węgry). Celem programu było tworzenie właściwego środowiska dla przedsiębiorczości opartej na wiedzy. W każdym z miast uczestniczących w projekcie powołano zespoły miejskie, które miały za zadanie dokonanie analizy obecnych warunków w zakresie możliwości rozwoju i wspierania gospodarki opartej na wiedzy
- ▣ uczestnictwo w pracach sieci „Miasta Przemian” („Cities of Change”), w ramach których w 2002 r. kontynuowana była współpraca i wymiana informacji pomiędzy miastami, należącymi do grupy zajmującej się tematyką rozwoju gospodarczego i planowania strategicznego. Odbyły się: robocze spotkania w Smolanie (Bułgaria); plenarna konferencja sieci w Mariborze na Słowenii, podczas której dokonano podsumowania pierwszego (dwuletniego) etapu działania sieci. Na spotkaniu tym zdecydowano o kontynuacji programu przez kolejne dwa lata. Ostatnie spotkanie miast sieci, poświęcone problematyce finansowania rozwoju miast odbyło się w styczniu 2003 r. w Ostrowie Wlkp.
- ▣ zainicjowanie zakończonych sukcesem starań o utworzenie europejskiej sieci tematycznej Hous-Es „Zarządzenie i Rewitalizacja Dużych Osiedli Mieszkaniowych”²⁶. Sieć Hous-Es została utworzona decyzją Komitetu Monitorującego URBACT z dnia 11 stycznia 2006 r. Partnerami sieci jest 12 miast europejskich: 4 z Polski (Poznań, Sopot, Olsztyn i Warszawa), 2 z Czech (Praga i Brno), 2 z Węgier (Budapeszt-Csepel i Dunaujvaros), po 1 z Włoch (Brindisi), Estonii (Tallinn), Niemiec (Duisburg) i Francji (Grand Lyon) oraz 3 organizacje: Rady Architektów Europy, Politechniki Mediolańskiej i Banku Rozwoju Rady Europy. Miasto Poznań, jako jedyne z miast nowych państw członkowskich Unii Europejskiej, zostało liderem sieci URBACT
- ▣ udział miast partnerskich w VIII Targach Edukacyjnych, na których przedstawiono ofertę edukacyjną dla uczniów i studentów z Polski
- ▣ udział miast partnerskich w dwóch edycjach konferencji „Nowe technologie w oświacie”

Efektem aktywności władz miasta na forum międzynarodowym było uzyskanie w październiku przez miasto Poznań członkostwa w europejskiej organizacji EUROCITIES. Jest to europejska sieć miast, zrzeszająca metropolie z liczbą

ponad 300 tys. mieszkańców. Do Eurocities należą również inne polskie miasta, w tym Warszawa, Wrocław, Katowice i Gdańsk. Organizacja koncentruje się na popieraniu interesów komunalnych, w tym wspieraniu wspólnych transgranicznych przedsięwzięć w Unii Europejskiej. Miasto Poznań przystąpiło do Forum Rozwoju Ekonomicznego (Economic Development Forum) i zadeklarowało swój udział w pracach Grupy Roboczej ds. Rewitalizacji (Working Group on Urban Regeneration) oraz Grupy Roboczej ds. Polityki Spójności i Funduszy Strukturalnych (Cohesion Policy and Structural Funds).

Udział w pracach obu grup roboczych przyniósł konkretne efekty w postaci metodyki opracowywania założeń Miejskiego Programu Rewitalizacji (patrz rozdział XI pkt 2), w tym w szczególności sposobów diagnozowania i identyfikacji obszarów kryzysowych oraz metod prowadzenia konsultacji i partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji. Nawiązana w ramach Forum współpraca z turyńskim Wydziałem ds. Rewitalizacji oraz kontakty z podobnymi jednostkami we Florencji, Monachium i Lipsku, a także otrzymane materiały i wskazówki pozwoliły na wypracowanie właściwego zestawu kryteriów i działań, które posłużyły najpierw do opracowania założeń Miejskiego Programu Rewitalizacji, a później pilotażowego etapu tego Programu, przyjętego jednogłośnie przez Radę Miasta Poznania w dniu 7 marca 2006 r.²⁷.

8. Zgromadzenie Ogólne Rady Gmin i Regionów Europy w Poznaniu

W dniach od 14 do 16 maja 2003 r. Poznań – jako pierwsze miasto spoza Unii Europejskiej – był gospodarzem XXII Zgromadzenia Ogólnego Rady Gmin i Regionów CEMR. Organizacja ta promuje demokrację lokalną i regionalną, a także wspiera wymianę doświadczeń gmin europejskich. Jest najbardziej reprezentatywną organizacją samorządową w Europie, zrzeszającą przedstawicieli ponad 100 tysięcy europejskich władz lokalnych i regionalnych. W obradach CEMR-u wzięło udział 784 uczestników z 26 krajów. Relacje z konferencji przygotowywało 130 krajowych i zagranicznych dziennikarzy. Konferencja toczyła się wokół 4 tematów:

- ▣ władze lokalne i regionalne jako motor rozwoju i spójności państwa
- ▣ polityka społeczna i ochrona środowiska
- ▣ jakość edukacji jako podstawowy obowiązek władz lokalnych w XXI wieku
- ▣ migracja, azyl i integracja.

Podczas trwania kongresu odbyła się również sesja specjalna, dotycząca państw, starających się o członkostwo UE, ale mających szansę je uzyskać dopiero po 2004 r., oraz sesja dotycząca współpracy miast partnerskich. W ostatnim dniu Zgromadzenia wystosowano apel do Konwentu Europejskiego, w którym wyrażono przekonanie, że interesy samorządów lokalnych i regionalnych zostaną uwzględnione w przyszłej Konstytucji Europy, oraz ogłoszono deklarację „Nakreślić przyszłość Europy”, popierającą rozszerzenie Unii Europejskiej.

Pomyślna organizacja tak dużej i prestiżowej imprezy międzynarodowej wskazuje, że stolica Wielkopolski ma szansę w przyszłości pełnić rolę miasta kongresowego. Świadczyć o tym mogą pozytywne oceny uczestników, w tym m.in. dr. Heinricha Hoffschulte, wiceprezesa CEMR-u oraz prezydenta Związku Miast Austriackich Helmuta Mödlhammera, którzy podkreślali bardzo dobrą organizację Kongresu oraz wielką serdeczność i gościnność, z jaką spotkali się w Poznaniu.

Konferencja CEMR-u była jednym z najważniejszych wydarzeń w roku jubileuszowym. Jej rangę podkreślał bogaty program kulturalny. Został on bardzo wysoko oceniony przez uczestników Zgromadzenia. Ponad 30 prezentacji muzycznych, teatralnych i plastycznych, odbywających się pod hasłem „Imprezy warte Poznania”, obejrzało prawie 15 tys. widzów. W ankietach, które wypełniali uczestnicy Konferencji zwrócono uwagę na niezwykłą atmosferę podczas otwartych imprez kulturalnych. Podczas obrad odbył się, w ramach programu „Muzyka w Poznaniu”, m.in. koncert Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „Amadeus” pod dyr. Agnieszki Duczmal, z cyklu „Muzyka dawna – persona grata” – „Bach i synowie – część II” – koncert orkiestry Arte dei Suonatori z Bartholdem Kuijkenem, koncert zespołu Affabre Concinui oraz „Polskich Słowików”. W Teatrze Wielkim zaprezentowano „Diabły z Loudun” Krzysztofa Pendereckiego, a na dziedzińcu Urzędu Miasta „Walkę karnawału z postem” Polskiego Teatru Tańca – Baletu Poznańskiego w inscenizacji i choreografii Ewy Wycichowskiej oraz „Symfonię ogrodów” Zbigniewa Łowżyła. Zrealizowano 2 plenerowe projekty teatralne: „Koziołki, Mars, Wenera i budżetowa afera” – oparty na faktach z historii miasta sprzed blisko 500 lat wg scenariusza Jacka Kowalskiego, reżyserii Doroty Latour i z muzyką Tomasza Dobrzyńskiego. Drugim projektem było widowisko na terenach dawnej Rzeźni Miejskiej pt. „Miasto”. W tej niekonwencjonalnej przestrzeni swoje premierowe spektakle zaprezentowało 5 alternatywnych zespołów poznańskich: Biuro Podróży, Porywacze Ciał, Teatr Strefa Ciszy, Teatr Ósmego Dani i Usta Usta. Przedstawienia te, nieznacznie zmienione, pokazane zostały na Festiwalu Teatralnym MALTA 2003, stając się wg oceny krytyków i publiczności jednymi z najbardziej interesujących wydarzeń festiwalu.

9. Oceny zewnętrzne Miasta

9.1. Rating Poznania

Od maja 2001 r. Poznań posiada ocenę wiarygodności kredytowej (rating) nadaną przez niezależnie działającą agencję ratingową Moody's Investors Service. Uzyskana przez Poznań ocena ratingowa²⁸ A3²⁹ z prognozą stabilną jest najwyższą spośród dużych polskich miast, posiadających taką ocenę. Oznacza ona, że Miasto posiada bardzo wysoką zdolność do wywiązywania się z zaciąganych zobowiązań finansowych.

Ocena ratingowa Poznania podlega stałemu monitorowaniu przez agencję ratingową Moody's Investors Service. W kwietniu 2006 r. agencja podwyższyła swoją poprzednią ocenę Baa1 z prognozą stabilną do poziomu A3. W komentarzu do oceny agencja pozytywnie oceniła dobre zarządzanie oraz wyniki finansowe budżetu Miasta, bezpieczny poziom zadłużenia oraz korzystne dla budżetu Miasta zmiany wprowadzone w źródłach dochodów budżetowych, wiążących rozwój gospodarczy miasta z wielkością dochodów budżetowych (zwiększenie udziału budżetu Miasta w dochodach z PIT i CIT). Moody's wysoko ocenił zaangażowanie w ograniczanie wzrostu wydatków bieżących, w celu uzyskania większej elastyczności przy finansowaniu inwestycji rozwojowych. Podkreślono determinację władz miejskich w realizacji ambitnego planu rozwoju miasta i gospodarki oraz pozyskanie środków unijnych na realizację ważnych dla rozwoju Poznania inwestycji infrastrukturalnych.

Pozostałe duże polskie miasta posiadają rating międzynarodowy na niższym poziomie. Najwyższą ocenę wśród nich uzyskały Katowice: BBB+ prognoza

pozytywna (odpowiadający Baa1 według Moody's) oraz Kraków: BBB+ prognoza stabilna. Trzy miasta: Szczecin, Wrocław i Gdańsk uzyskały ocenę BBB z prognozą pozytywną (odpowiadającą Baa2 według Moody's), a Bydgoszcz, Częstochowa i Łódź zostały ocenione na poziomie BBB— prognoza pozytywna (odpowiadającą Baa3 według Moody's). Wszystkie polskie miasta, posiadające rating międzynarodowy, są oceniane przez jedną z trzech renomowanych międzynarodowych agencji ratingowych: Fitch Ratings (Bydgoszcz, Częstochowa, Gdańsk, Katowice, Szczecin), Moody's Investors Service (Poznań) lub Standard & Poor's (Kraków, Łódź, Wrocław).

9.2. Nagrody i wyróżnienia uzyskane przez Miasto Poznań

W latach 2002–2005 Miasto Poznań zostało nagrodzone i wyróżnione w 12 edycjach dużych konkursów krajowych i międzynarodowych, w których dziewięciokrotnie zajęło 1. miejsca, dwukrotnie 2., a raz 3. miejsce oraz uzyskało 1 wyróżnienie. Ponadto Poznań uczestniczy w 2 ogólnokrajowych rankingach, w których zajmuje niezmiennie 2. pozycję wśród miast wojewódzkich lub powiatów grodzkich³⁰. Najwyższe pozycje Miasto zajmuje przede wszystkim w dziedzinach związanych z rozwojem gospodarczym, w tym: inwestycjami, środowiskiem naturalnym, bezpieczeństwem publicznym oraz doskonaleniem sposobu działania administracji samorządowej. Miasto zostało także po raz drugi uhonorowane przez Radę Europy – otrzymało Honorową Plakietę Europy, w uznaniu szczególnych działań służących budowaniu jedności europejskiej. Miasto zdobyło nagrody i wyróżnienia w ogólnopolskich konkursach:

- ▣ I miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w rankingu samorządów ogłoszonym przez dziennik „Rzeczpospolita”
- ▣ „Profesjonalna gmina – przyjazna inwestorom”³¹ (organizator Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej)
- ▣ „Bezpieczna gmina” (organizator Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji)
- ▣ „Najlepiej oświetlona gmina i miasto 2006” (organizator Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza)³²
- ▣ Lider Polskiej Ekologii (organizator Minister Środowiska)
- ▣ HIT 2002 (organizator Agencja Promocyjna Punkt S pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego)³³.
- ▣ srebrna nagroda „The Green Apple Environment Awards 2003” (organizatorzy The Green Organisation oraz instytucje i urzędy centralne Królestwa Wielkiej Brytanii)
- ▣ miejsce w konkursie The International Awards for Liveable Communities (organizator Livcom pod patronatem ONZ)³⁴
- ▣ Złoty Laur Edukacji Samorządowej (organizator Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej)
- ▣ nagroda za akcję promocyjną pt. „Rogal Świętomarciński” organizator Polska Organizacja Turystyczna)
- ▣ I miejsce na 8. Międzynarodowym Festiwalu Filmów Turystycznych Tour Film 2005 w kategorii „film turystyczny służący promocji i popularyzacji ruchu turystycznego
- ▣ Lider Informatyki 2004 w kategorii „Administracja państwowa” organizator Computerworld)

- ▣ „Złota@ – Samorządowy Lider Elektronicznej Administracji” (organizator Stowarzyszenie Miasta w Internecie)³⁵
- ▣ nagrodę „Euro Crest Awa@rd the best website 2006” (organizator czeskie stowarzyszenie Zlaty Erb)³⁶.

PRZYPISY:

- ¹ Dotyczące różnych sfer aktywności miasta i jego mieszkańców.
- ² Centrum informacji o produkcie, firmie i możliwościach nabycia produktu, jak również dane dot. ceny produktu i promocji.
- ³ Centrum usług wspólnych świadczy usługi w zakresie dostawy i serwisu związane z produktem (łącznie z fakturowaniem i logistyką produktu).
- ⁴ W 2005 r. Miasto Poznań na prośbę organizatorów nie wzięło udziału w kolejnej edycji rankingu.
- ⁵ W publikacjach towarzyszących tym imprezom w 2004 r. ukazały się ogłoszenia reklamowe i artykuły prasowe, w tym w dzienniku „Die Welt” pt. „Raj dla inwestorów leży trzy godziny na wschód od Berlina”, zachęcające do zainteresowania się możliwościami lokalizacji inwestycji w Poznaniu.
- ⁶ Np. regionalnym forum biznesu w Poznaniu, forum inwestycyjno-gospodarczym w Berlinie, Forum Arabskim w Poznaniu, międzynarodowej konferencji Road-Show w Lizbonie, międzynarodowej konferencji na lotnisku w Brukseli oraz ogólnopolskiej konferencji nieruchomości w Poznaniu.
- ⁷ Oraz poznańskie pisma literacko-artystyczne, takie jak: „Czas Kultury”, „ARTEon” (miesięcznik o sztuce), „Pro-arte”, „Foto Zeszyty” oraz kwartalnik „Przegląd Wielkopolski”, w znaczący sposób wspierane finansowo przez władze miasta Poznania.
- ⁸ W 2003 r. Poznań otrzymał tzw. „dziką kartę” i uzyskał status rekomendowanej europejskiej destynacji turystyki biznesowej. Poznań wraz z miastem Charleroi (trzecie co do wielkości miasto w Belgii) wygrały ex aequo jako najlepsze nieznane wcześniej destynacje europejskie.
- ⁹ Członkami PLOT są: Miasto Poznań, Powiat Poznański, Gmina Suchy Las, Gmina Czerwonak, Miasto i Gmina Skoki, Miasto i Gmina Swarzędz, Miasto Kórnik, Miasto i Gmina Murowana Goślina, Miasto i Gmina Pobiedziska, Miasto Puszczykowo, Miasto Mosina, Hotel Edison w Baranowie, Hotel Park, Hotel Vivaldi, Green Hotel w Komornikach, ORBIS SA, Polska Izba Turystyki, Wielkopolska Izba Gastronomii, Międzynarodowe Targi Poznańskie, Towarzystwo Muzyczne im. H. Wieniawskiego i Domina Prestige Residence.
- ¹⁰ Zadaniem Poznań CB jest promocja Miasta Poznania jako miejsca konferencji i pomoc w ich organizacji.
- ¹¹ Główne cele projektu to: zwiększenie znaczenia turystyki biznesowej jako elementu gospodarki oraz czynnika rozwoju Poznania i regionu Wielkopolski; wzrost zagranicznej turystyki przyjazdowej do regionu, wydłużenie sezonu turystycznego poprzez efektywne wykorzystanie istniejącej bazy turystycznej poza głównym sezonem – w przypadku turystyki biznesowej główne okresy nasilenia ruchu to marzec – maj oraz wrzesień – listopad; stworzenie i wypromowanie dwóch markowych produktów turystycznych; wypracowanie najefektywniejszych narzędzi promocji markowych produktów turystycznych.
- ¹² Przy projekcie współpracują: Wydział Rozwoju Miasta, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków i Zarząd Dróg Miejskich.
- ¹³ M.in. wzbogacono angielską i niemiecką wersję strony.
- ¹⁴ Głównym dystrybutorem Karty jest Centrum Informacji Miejskiej. Do karty dołączony jest folder – książeczka, w której zostały zaprezentowane informacje o zniżkach, rabatach i wolnych wstępach.
- ¹⁵ 48 punktów, wyprzedzając Warszawę – 40 pkt., Gdańsk – 32 pkt., Wrocław – 30 pkt., Kraków – 24 pkt., Chorzów – 15 pkt.; wybór organizatora EURO 2012 planowany jest na 8 grudnia 2006 r. na Kongresie UEFA; Poznań zwyciężył w kategoriach: najlepszy stadion i kluczowe obiekty, transport, terminowe oddanie projektów, marketing.
- ¹⁷ Trakt Królewsko-Cesarski to nie tylko obszar polskiego dziedzictwa narodowego, ale również miejsce przenikania się i asymilacji różnych kultur (współistnienie Polaków, Żydów i Niemców; historia i tradycje kolonistów z Bambergu – „poznańscy Bambrzy”, bliskość i powiązania z Berlinem).
- ¹⁸ Do współpracy przy tworzeniu dokumentu Strategii zaproszonych zostało 20 instytucji kultury, nauki i dziedzictwa narodowego oraz Kuria Metropolitalna (tzw. Partnerów Programu), znajdujących się na obszarze Traktu. W dniu 25 sierpnia 2005 r. zostało podpisane porozumienie między Ministrem Kultury, Marszałkiem Województwa Wielkopolskiego i Prezydentem Miasta Poznania

o współpracy przy opracowywaniu „Strategii”. Program „Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu” ma stać się markowym, narodowym produktem turystyki kulturowej. Produkt o unikalnych cechach, integrujący różne sfery potencjału kulturowego i życia kulturalnego Poznania, będzie dawał szansę na uwypuklenie roli miasta jako ośrodka ważnego na arenie kulturowych atrakcji Polski i Europy. Program Traktu to szansa na realizację wielu ciekawych projektów, powiązanych z Miejskim Programem Rewitalizacji. To możliwość odnowienia znacznych obszarów powierzchni miasta, przywrócenia mu dawnej świetności, podniesienia standardu życia mieszkańców, a także ciekawa oferta dla inwestorów.

¹⁹ Pod tym hasłem zostały zorganizowane „Dni Ostrowa Tumskiego i Śródki” w dniach 5, 6 i 7.10. 2006 r. (była to pierwsza z cyklu corocznych imprez organizowanych w ramach Traktu). Podczas imprezy odbyła się m.in. konferencja popularnonaukowa, koncerty, wycieczki z przewodnikiem, warsztaty ceramiczne dla dzieci oraz pierwsza publiczna prezentacja nowej makiety dawnego Poznania „Gród piastowski na Ostrowie Tumskim”.

²¹ W związku z 200. rocznicą pobytu Napoleona w Poznaniu zorganizowano w dniach 29.09–1.10.2006 r. imprezę pn. „Weekend z Napoleonem”, mającą upowszechnić wiedzę na temat pobytu cesarza w Poznaniu w 1806 r.

²⁰ Kampania została nagrodzona 27.02.2004 r. w Warszawie przez Polską Organizację Turystyczną.

²¹ Obecnie znajduje się w Centrum Biznesu, Handlu i Sztuki Stary Browar.

²² Realizacja zegarów słonecznych na terenie Malty.

²³ Patrz rozdział I, 5. Obsługa mieszkańców.

²⁴ Patrz rozdz. III, 1. Promocja Miasta.

²⁵ W projekcie biorą także udział: Wrocław, Szczecin, Zielona Góra oraz woj. wielkopolskie, dolnośląskie, zachodniopomorskie i lubuskie.

²⁶ Celem sieci Hous-Es jest wpływ na zmianę polityki lokalnej, krajowej i europejskiej w zakresie budownictwa mieszkaniowego, planowania przestrzennego, strategii architektonicznej i urbanistycznej. Cel ten będzie osiągnięty poprzez wymianę doświadczeń z miastami i instytucjami europejskimi. Sieć Hous-Es w szczególności położy nacisk na realne projekty odnowy zdegradowanych dzielnic mieszkaniowych z założeniem poprawienia jakości przestrzeni publicznej, integracji społecznej, stworzenia nowych miejsc pracy, aktywizacji lokalnej społeczności i w konsekwencji podniesienia jakości życia mieszkańców w poszczególnych miastach.

²⁷ Zastosowana przez miasto Poznań metodyka sporządzania założeń Programu Rewitalizacji uznana została za jedną z najlepszych w Polsce i była prezentowana jako przykładowa w innych miastach kraju. Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji zdecydowało też o włączeniu założeń MPR jako materiału instruktażowego do pakietu szkoleniowego dla samorządów lokalnych, przygotowywanego w ramach włosko-francuskiego Projektu Współpracy Bliźniaczej „Wdrażanie ZPORR na poziomie centralnym i regionalnym”, nadzorowanego przez Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

²⁸ Rating to opinia niezależnej, wyspecjalizowanej instytucji, określająca wiarygodność kredytową ocenianego podmiotu. Wyraża ona ogólną zdolność podmiotu do wywiązywania się ze swoich zobowiązań finansowych lub dotyczy konkretnej emisji zobowiązania lub programu finansowego. Głównym zadaniem ratingu miasta jest poinformowanie obecnych i przyszłych inwestorów o wiarygodności i wypłacalności. Posiadanie ratingu umożliwia łatwiejszy i szerszy dostęp do rynków finansowych oraz pozwala na pozyskanie kapitału zewnętrznego na korzystniejszych warunkach. Posiada także walor promocyjny.

²⁹ Do kwietnia 2006 r. Miasto Poznań posiadało ocenę ratingową Baa1 z prognozą stabilną.

³⁰ Ranking Złota Setka Samorządów i ranking rozwoju regionalnego organizowany przez Centrum Badań Regionalnych oraz ranking atrakcyjności inwestycyjnej organizowany przez Centrum Studiów Europejskich Uniwersytetu Warszawskiego.

³¹ Dwukrotnie I miejsce i raz II.

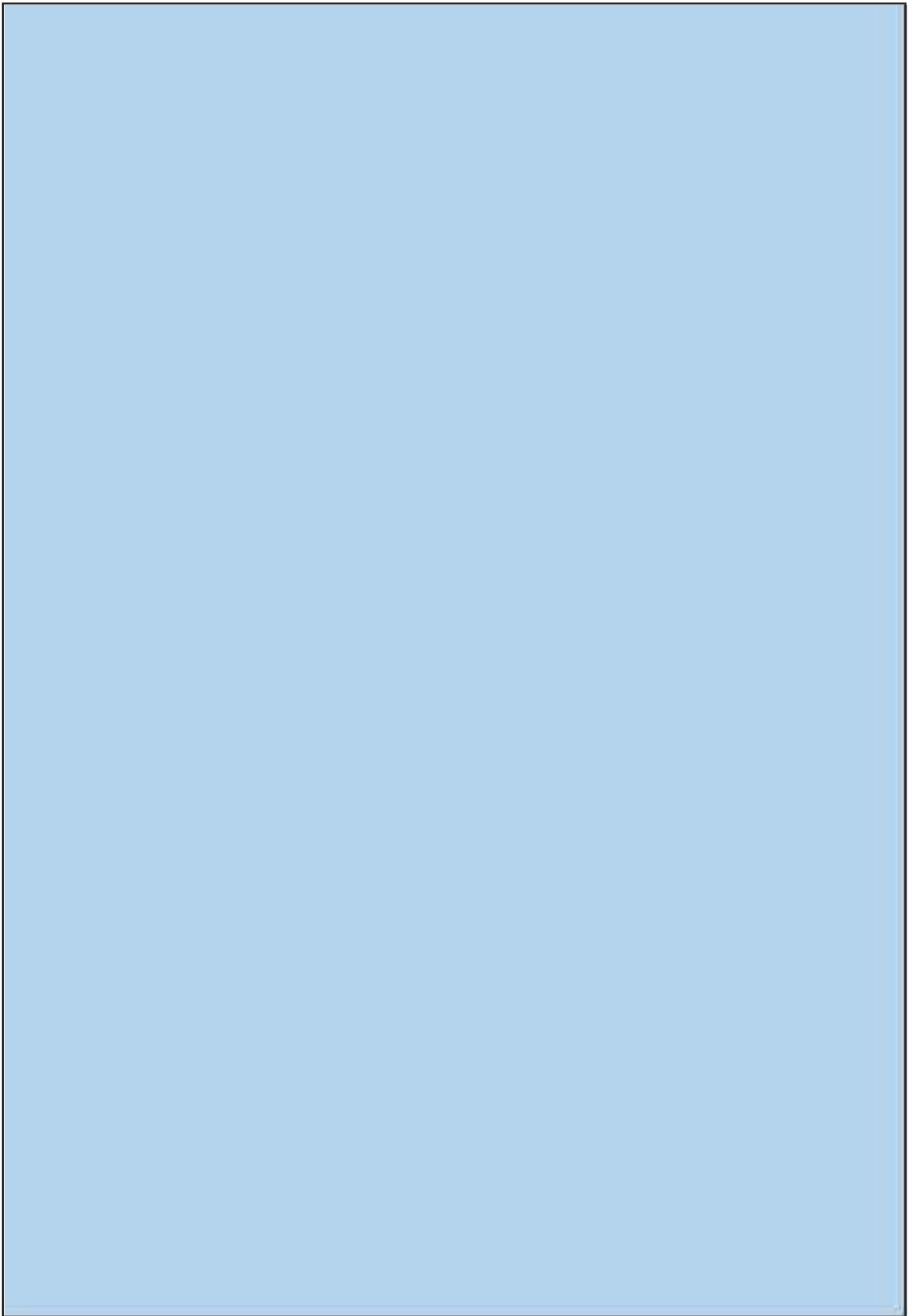
³² 2. miejsce za iluminację kościołów św. Wojciecha oraz św. Józefa na Wzgórzu św. Wojciecha.

³³ Za kompleksowy zespół działań na rzecz poprawy środowiska ze szczególnym uwzględnieniem poprawy jakości powietrza.

³⁴ Za działania na rzecz ochrony środowiska w Poznaniu ze szczególnym uwzględnieniem rewitalizacji rzeki Cybiny przeprowadzanej z zachowaniem ochrony krajobrazu i walorów rekreacyjnych.

³⁵ 1. miejsce w kategorii „Gminy miejskie” za dotychczasowe osiągnięcia w dziedzinie budowy przyjaznej dla mieszkańców elektronicznej administracji.

³⁶ Miejski Informator Multimedialny został nagrodzony za wdrożone e-usługi i nowatorskie rozwiązania dla mieszkańców.

Majątek i finanse Miasta

ROZDZIAŁ

4

1. Majątek Miasta Poznania

W 2005¹ r. wartość netto majątku Miasta Poznania wynosiła 13,9 mld zł. Wartość mienia komunalnego przypadająca na 1 mieszkańca wyniosła w czerwcu 2005 roku 24,3 tys. zł.

WARTOŚĆ MIENIA KOMUNALNEGO NA 30.06.2005 R.					
L.p.	Wyszczególnienie		Wartość aktywów trwałych i obrotowych (w zł)		
			30.06.2003 ²	30.06.2004	30.06.2005
1.	Miejskie jednostki i zakłady budżetowe, zakłady opieki zdrowotnej, gospodarstwa pomocnicze i instytucje kultury ³	Brutto	2.265.639.206	2.746.941.317	2.587.574.379
		% umorzenia	19	18	22
		Netto	1.820.103.040	2.250.814.622	2.031.350.148
		aktywa obrotowe	399.690.893	500.601.920	603.465.285
	w tym : inwestycje	wartość nakładów w m. j. o.	148.471.815	123.776.930	146.804.461
		wartość nakładów w Wydz. Fin.	24.834.822	22.515.799	76.514.438
	w tym: udziały i dopłaty Miasta Poznania	wartość nominalna	656.426.705	1.047.493.324	1.039.222.264
2.	Budynki, lokale i związane z nimi składniki majątkowe w gestii ZKZL	Brutto	404.205.872	398.776.201	411.336.871
		% umorzenia	61	59	61
		Netto	158.698.777	164.350.133	161.805.896
	Drogi administrowane przez ZDM ⁴	Brutto	676.454.237	695.708.146	792.129.884
		% umorzenia	54	56	56
		Netto	314.544.213	303.369.308	345.857.703
3.	Mienie komunalne w dyspozycji innych podmiotów	Brutto	81.675.350	47.323.175	46.627.216
		% umorzenia	18	21	20
		Netto	67.038.043	37.561.654	37.136.861
4.	Wartość gruntów ⁵ Miasta Poznania	wartość ewidencyjna	19.552.769.601	10.186.323.424	10.672.729.568
Razem majątek netto			22.312.844.567	13.443.021.061	13.852.345.461

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami

1. Majątek Miasta Poznania

Głównym składnikiem majątku miejskiego są grunty, ich udział wynosił 77% w 2005 r. Majątek miejskich jednostek organizacyjnych stanowił 19%.

WARTOŚĆ NETTO MAJĄTKU TRWAŁEGO MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH W ZŁ						
Wyszczególnienie	Stan na				Zmiany wartości 2005-2002	2002=100
	30.06.2002	30.06.2003	30.06.2004	30.06.2005		
Gospodarstwa pomocnicze	27.765.818	45.451.569	43.106.220	39.141.553	11.375.735	141,0
Instytucje kultury	30.247.615	30.809.238	31.490.227	31.561.708	1.314.093	104,3
Jednostki budżetowe	743.997.611	1.509.848.167	1.929.640.647	1.713.756.243	969.758.632	230,3
Publiczne zakłady opieki zdrowotnej	109.609.772	127.072.053	109.887.518	111.939.182	2.329.410	102,1
Zakłady budżetowe	251.249.009	106.922.013	136.690.010	134.951.462	-116.297.547	53,7
Razem	1.162.869.825	1.820.103.040	2.250.814.622	2.031.350.148	868.480.323	174,7

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami, obliczenia własne

W 2005 r. wartość majątku znajdującego się na stanie miejskich jednostek organizacyjnych wyniosła 2 mld zł neto. Największy przyrost wartości majątku zanotowano w jednostkach budżetowych (o 130,3%). Wartość mienia użyczanego innym osobom prawnym zmniejszyła się w 2005 r. o 56,8% w stosunku do 2002 r.

WARTOŚĆ MAJĄTKU MIASTA POZNANIA UŻYCZONEGO INNYM OSOBOM PRAWNYM W ZŁ						
Wyszczególnienie	Stan na				2005% 2002	Udział (2005)
	30.06.2002	30.06.2003	30.06.2004	30.06.2005		
Aquanet SA	32.866.287	31.169.646	x	x	x	x
Dalkia Poznań SA	1.260.371	1.198.437	1.136.784	1.075.257	85,3	2,9
Biblioteka Raczyńskich	123.300	123.300	123.300	123.300	100,0	0,3
MPK Poznań Sp. z o.o.	51.450.430	33.837.029	33.812.896	33.812.896	65,7	91,1
Fundacja Pomocy Społecznej POMOST	302.103	672.062	672.362	369.958	122,5	1,0
Budynki i lokale użyczone za pośrednictwem ZKZL ⁶	x	37.533	1.816.312	1.754.450	x	4,7
Razem	86.002.491	67.038.007	37.561.654	37.135.861	43,2	100,0

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego, obliczenia własne

2. Gospodarka nieruchomościami miejskimi

W latach 2002–2005 dochody z gospodarki nieruchomościami miejskimi wyniosły 203,6 mln zł. Najwyższy udział stanowiły dochody ze sprzedaży mienia komunalnego (39,3%) oraz opłaty za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste (36,3%).

DOCHODY Z GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI MIEJSKIMI W LATACH 2002–2005					
Wyszczególnienie	2002	2005	Razem 2002–2005	Struktura wydatków 2003–2005	2002=100
Dochody budżetowe ogółem w tys. zł w tym z tytułu:	47.866	54.757,5	203.613,9	100,0	114,4
sprzedaży mienia komunalnego	18.584	18.026,9	80.041,5	39,3	97,0
najmu i dzierżawy	7.473	7.306,9	32.709,4	16,1	97,8
zarządu, użytkowanie, użytkowania wieczystego	17.660	24.970,6	73.885	36,3	141,4
pozostałe dochody	4.149	4.453,1	16.978	8,3	107,3

Źródło: ZGKM GEOPOZ

Gospodarka nieruchomościami miejskimi obejmowała prowadzenie gospodarki nieruchomościami miejskimi oraz gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa, znajdującymi się w granicach administracyjnych miasta. W ramach tej działalności prowadzono:

- ▣ komunalizację mienia⁷
- ▣ wydzierżawianie i najem nieruchomości
- ▣ sprzedaż mienia komunalnego
- ▣ nabywanie gruntów do zasobu komunalnego
- ▣ oddawanie gruntów i ustalenie opłat za trwały zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste
- ▣ postępowania w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności
- ▣ sprawy związane z realizacją uprawnień repatrianckich⁸
- ▣ regulacja ksiąg wieczystych⁹
- ▣ postępowania w sprawie zwrotu nieruchomości¹⁰
- ▣ postępowania w sprawie ustalenia odszkodowania za działki wydzielone pod drogi publiczne lub zajęte pod drogi publiczne¹¹
- ▣ ochronę gruntów rolnych¹².

2.1. Geodezja i Kartografia

W latach 2002–2005 Miejski Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej przygotował i udostępnił dokumentację dla 29.050 zgłoszeń prac geo-

2. Gospodarka nieruchomościami miejskimi

dezyjno-kartograficznych, przyjął do kontroli 33.039 operatów pomiarowych, zrealizował 11.018 zamówień na sprzedaż map nieaktualizowanych z zasobu Ośrodka.

Zespół Uzgadniania Dokumentacji Projektowej dokonał ponad 8 tys. (8080) uzgodnień dokumentacji projektowej z zakresu urządzeń pod-, nad- i naziemnych dla Miasta Poznania.

Wykonywano podziały geodezyjne celem:

- ▣ przygotowania gruntów komunalnych pod inwestycje,
- ▣ regulacji prawnych,
- ▣ umożliwienia przeprowadzenia postępowań uwłaszczeniowych,
- ▣ sprzedaży masek budowlanych,
- ▣ umożliwienia przeprowadzenia postępowań zwrotowych,
- ▣ przekazania gruntów pod garażami w użytkowanie wieczyste.

M.in. przygotowano projekty wydzielenia pól inwestycyjnych przewidzianych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Rubież – Czarnucha, pól inwestycyjnych Term Maltańskich oraz podjęcie procesu regulacji i geodezyjnego wydzielenia trasy PST. Zaktualizowano sieć gazową m. Poznania, wykonując pomiary kontrolne na obszarze 685 ha (103 sekcje).

2.2. System informacji przestrzennej i kataster miejski

W latach 2002–2005 Miasto Poznań kontynuowało prace nad Systemem Informacji Przestrzennej (SIP)¹³. Za nadrzędne cele tworzonego systemu uznano:

- ▣ zwiększenie efektywności przepływu informacji wewnątrz i na zewnątrz Urzędu Miasta
- ▣ integrację i powiązanie relacyjnie z mapą numeryczną danych przestrzennych rozmieszczonych w różnych wydziałach i jednostkach miejskich
- ▣ dostarczanie niezbędnych informacji w procesie zarządzania Miastem
- ▣ udostępnianie danych celem ułatwienia i przyspieszenia prowadzenia postępowań administracyjnych
- ▣ wyposażanie jednostek miejskich w niezbędne dane geodezyjno-kartograficzne potrzebne do realizacji zadań statutowych.

W ramach SIP utworzono 250 warstw tematycznych dotyczących planowania przestrzennego, procesów urbanistycznych, ochrony środowiska i przyrody, gospodarki nieruchomościami, służby zdrowia, oświaty, ochrony zabytków, administracji, uzbrojenia terenów. Zakres informacji jest stale poszerzany w zależności od zgłaszanych potrzeb użytkowników systemu. Z systemu korzysta 650 uprawnionych użytkowników z 25 wydziałów i jednostek miejskich¹⁴.

Stan prac nad SIP oraz zawartość centralnej bazy danych systemu zostały wysoko ocenione przez audytora Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji SA, podczas prezentacji na ogólnopolskim seminarium „Wiosna w Geodezji”, jak również podczas XI Międzynarodowych Targów GEA 2005.

Miasto Poznań jako jedno z sześciu miast w Polsce brało udział w pilotażu projektu realizowanego w ramach PHARE 2000 „Budowa Zintegrowanego Systemu Katastralnego”, obejmującego przygotowanie zintegrowanej platformy elektronicznej (IPE) dla połączenia trzech istniejących baz danych: ewidencji gruntów i budynków, systemu ksiąg wieczystych oraz podatkowej ewidencji nieruchomości. Wykonana zintegrowana platforma elektroniczna została wykorzystana przy rozbudowie Systemu Informacji Przestrzennej.

KOMUNALIZACJA NIERUCHOMOŚCI W POZNANIU					
Lp.	Grupa Inwentaryzacyjna	Liczba obiektów skomunalizowanych w latach 2002–2005		Obiekty komunalne stan na 31.12.2005 r.	
		Ilość działek	Pow. w tys. m ²	Ilość działek	Pow. w tys. m ²
1.	Budynki komunalne	45	80,5	3.100	6363,0
2.	Przedszkola	293	139,3	594	259,0
3.	Grunty	1.838	6590,0	29206	100903,2
4.	Obiekty kultury	1	0,0	13	7,0
5.	Przedsiębiorstwa	4	19,6	173	508,1
6.	POSiR	50	126,7	37	768,1
7.	ZOZ	3	0,4	439	59,6
8.	Komunalizacja na rzecz Miasta Poznania na prawach powiatu	118	2.145,0	111	412,7
9.	Komunalizacja na rzecz Województwa Wielkopolskiego	1	0,9	2	9,0
10.	Grunty rolne	-	-	108	1616,7
razem		2.353	9.102,4	33.783	110906,4

Źródło: Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ

3. Spółki z udziałem Miasta

Na koniec 2005 r. Miasto Poznań było udziałowcem w 28 spółkach prawa handlowego, z tego w:

- ▣ 5 jednoosobowych spółkach Miasta Poznania
- ▣ 18 spółkach z udziałem Miasta Poznania
- ▣ 2 spółkach z udziałem Miasta Poznania postawionych w stan likwidacji
- ▣ 1 spółce z udziałem Miasta Poznania postawionej w stan upadłości
- ▣ 2 spółkach z udziałem Miasta Poznania, które zaprzestały działalności.

W latach 2002–2005 r. nastąpiły zmiany w zaangażowaniu kapitałowym Miasta Poznania (akcje / udziały, dopłata do kapitału) w spółkach, przekształcenia własnościowo-strukturalne oraz zmiany organizacyjne:

- ▣ zmiany w strukturze własnościowej:
 - ▣ sprywatyzowano spółkę Poznańska Energetyka Ciepła SA poprzez sprzedaż 51% akcji spółki o wartości 161,8 mln zł francuskiej firmie Dalkia Termika SA. Spółka zmieniła nazwę na Dalkia Poznań SA. W ramach realizacji zobowiązań zawartych w umowie prywatyzacyjnej inwestor realizuje program inwestycyjny zmierzający do ograniczenia niskiej emisji spalin i poprawy ochrony środowiska naturalnego oraz odtworzenia, modernizacji i rozwoju majątku eksploatacyjnego i infrastruktury technicznej. Łącznie kapitał podwyższono o kwotę 90.000.000 zł
 - ▣ przeniesiono część dotychczasowych udziałów Miasta Poznania w spółce Aquanet SA (przedtem Poznańskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.) na gminy aglomeracji poznańskiej¹⁵ oraz uprawnionych pracowników. Obecnie Miasto Poznań posiada 68,95% akcji¹⁶, łącznie kapitał podwyższono o 536.230.450 zł

- ▣ podwyższenie kapitału zakładowego spółek:
 - ▣ Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej SA o kwotę 3.000.000 zł
 - ▣ Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o. o kwotę 178.677.000 zł¹⁷
 - ▣ Targowiska Sp. z o.o. o kwotę 429.750 zł
 - ▣ Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o. o kwotę 23.816.800 zł
 - ▣ Zakład Naprawy Autobusów Sp. z o.o. o 400 zł
 - ▣ Telewizja Kablowa SA o kwotę 720.000 zł
 - ▣ Towarzystwo Budownictwa Społecznego Nasz Dom Sp. z o.o. o kwotę 1.644.000 zł, pokrywając udziały wkładem niepieniężnym w postaci nieruchomości¹⁸
 - ▣ Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wielkopolska Sp. z o.o. o kwotę 19.251.000 zł, pokrywając udziały wkładem niepieniężnym w postaci nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości¹⁹
 - ▣ Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. o kwotę 11.513.000 zł, pokrywając udziały wkładem niepieniężnym w postaci nieruchomości²⁰
 - ▣ Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. o kwotę 2,5 mln zł. Nowo utworzone udziały zostały objęte przez Miasto Poznań w liczbie 1.000 oraz nowego wspólnika Bank Gospodarstwa Krajowego SA w liczbie 4.000 udziałów. Spółka podpisała umowę o dofinansowanie działalności podstawowej Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. ze środków pomocowych Unii Europejskiej w ramach SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw z przeznaczeniem na rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu, a także na poprawę dostępności przedsiębiorstw do zewnętrznego finansowania inwestycji
 - ▣ Port Lotniczy Poznań – Ławica Sp. z o.o. o kwotę 48.374.000 zł, z czego Miasto Poznań objęło udziały na kwotę 26.371.000 zł
 - ▣ Termy Maltańskie Sp. z o.o. o kwotę 575.000 zł, z czego Miasto Poznań objęło udziały na kwotę 495.600 zł. Rozpoczęto również procedurę wniesienia do Spółki przez Miasto Poznań nieruchomości, na których planowana jest realizacja inwestycji²¹ o kwotę 25.720.000 zł. Dokonano jednocześnie zmian w strukturze udziałowej, z uwagi na konieczność doprowadzenia do zawarcia wszystkich umów na realizację inwestycji, polegającej na budowie kompleksu hotelowo-biurowo-usługowego na terenie dawnego kina Bałtyk
 - ▣ Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o. – przystąpienie nowego wspólnika – PKO BP SA
- ▣ powstała nowa spółka – MODERTRANS Sp. z o.o. – spółka zależna od MPK Sp. z o.o. i ZNA Sp. z o.o., która ma przejąć zadania w zakresie kompleksowych remontów i modernizacji taboru komunikacji miejskiej
- ▣ Miasto Poznań podjęło działania celem zbycia swoich udziałów lub akcji w spółkach:
 - ▣ Wielkopolski Rynek Hurtowy – MRS Sp. z o.o. – podjęto uchwałę w sprawie zbycia udziałów Miasta Poznania w spółce
 - ▣ Kupiec Poznański SA – podjęto uchwałę w sprawie wystąpienia Miasta Poznania ze spółki

3. Spółki z udziałem Miasta

- ▣ TBS Koźiołki Sp. z o.o. – podjęto uchwałę w sprawie wystąpienia Miasta Poznania oraz przekazania posiadanych przez Miasto udziałów na rzecz TBS Wielkopolska Sp. z o.o.
- ▣ Zachodnie TBS Sp. z o.o. – podjęto uchwałę w sprawie wystąpienia Miasta Poznania z uwagi na mniejszościowy pakiet udziałów Miasta Poznania w tej spółce
- ▣ oraz zakończono likwidację spółki Miejskiego Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego „Poznania” Sp. z o.o. w likwidacji
- ▣ Ponadto Miasto Poznań:
 - ▣ zaproponowało rozważenie koncepcji zmiany formy organizacyjno-prawnej C&M SA, ze spółki akcyjnej na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

SPÓŁKI Z UDZIAŁEM MIASTA POZNANIA STAN NA 31.12.2005 R.						
Lp.	Nazwa spółki	Udział Miasta	Rodzaj spółki	Przychody ze sprzedaży	Koszty działalności operacyjnej	Wynik finansowy netto
				w tys. zł		
1.	Aquanet SA ²²	527.116.064,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (68,74%)	126,8	111,7	5,6
		527.116.064 akcji x 1 zł				
2.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.	340.346.000,0 zł	Jednoosobowa spółka Miasta Poznania	238.386,2	242.599,3	- 3.804,6
		680.692 udziały x 500 zł				
3.	Dalkia Poznań SA ²³	47.048.520,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (20,64%)	266.251,0	239.450,9	16.494,8
		4.704.852 akcje x 10 zł				
4.	Port Lotniczy Poznań – Ławica Sp. z o.o.	45.049.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (25,07%)	19.162,6	19.459,5	- 789,8
		45.049 udziałów x 1.000 zł				
5.	Centrum Kongresowe Sp. z o.o. ²⁴	31.816.800,0 zł	Jednoosobowa spółka Miasta Poznania	20,5	445,6	66,4
		39.771 udziałów x 800 zł				
6.	Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	26.887.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (98,12%)	14.271,6	8.762,2	-1.333,4
		53.774 udziałów x 500 zł				
7.	Wielkopolski Rynek Hurtowy – MRS Sp. z o.o.	25.000.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (84,6%)	0	3,4	- 3,4
		50.000 udziałów x 500 zł				
8.	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o.	16.924.200,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (40,0%)	93.022,5	71.540,8	9.462,4
		56.414 udziałów x 300 zł				

3. Spółki z udziałem Miasta

SPÓŁKI Z UDZIAŁEM MIASTA POZNANIA STAN NA 31.12.2005 R.

Lp.	Nazwa spółki	Udział Miasta	Rodzaj spółki	Przychody ze sprzedaży	Koszty działalności operacyjnej	Wynik finansowy netto
				w tys. zł		
9.	Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Nasz Dom” Sp. z o.o.	9.397.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (99,96%)	1.922,9	2.152,7	- 772,8
		18.794 udziały x 500 zł				
10.	Remondis – – Sanitech – Poznań Sp. z o.o. ²⁵	7.270.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (49,66%)	62.140,3	55.749,9	2.295,8
		727 udziałów x 10.000 zł				
11.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej SA ²⁶	6.600.000,0 zł	Jednoosobowa spółka Miasta Poznania	59.029,3	54.744,3	-1.623,8
		660.000 udziałów x 10 zł				
12.	Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Wielkopolska” Sp. z o.o.	6.495.500,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (99,93%)	2.010,2	1.347,2	115,3
		12.991 udziałów x 500 zł				
13.	Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	5.524.500,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (13,09%)	96,8	548,6	- 361,0
		11.049 udziały x 500 zł				
14.	Zakład Naprawy Autobusów Sp. z o.o.	2.432.000,0 zł	Jednoosobowa spółka Miasta Poznania	6.691,5	6.674,1	21,9
		4.864 udziały x 500 zł				
15.	Targowiska Sp. z o.o.	1.018.500,0 zł	Jednoosobowa spółka Miasta Poznania	5.586,7	5.023,3	435,7
		2.037 udziałów x 500 zł				
16.	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1.000.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (22,22%)	135,2	316,0	69,8
		2.000 udziałów x 500 zł				
17.	Kupiec Poznański SA	704.300,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (7,0%)	17.544,8	8.931,8	9.267,9
		7.043 akcje x 100 zł				
18.	Termy Maltańskie Sp. z o.o.	520.100,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (83,14%)	1,1	9,2	- 7,7
		10.402 udziały x 500 zł				
19.	Tarpan sp z o.o. w likwidacji	317.300,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (0,69%)	Spółka w stanie likwidacji		
		1 udział x 317.300 zł				
20.	Telewizja Kablowa Poznań SA	190.400,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (11,07%)	36.097,3	30.909,2	4.517,0
		1.904 akcje x 100 zł				

SPÓŁKI Z UDZIAŁEM MIASTA POZNANIA STAN NA 31.12.2005 R.						
Lp.	Nazwa spółki	Udział Miasta	Rodzaj spółki	Przychody ze sprzedaży	Koszty działalności operacyjnej	Wynik finansowy netto
				w tys. zł		
21.	Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Koziołki” Sp. z o.o.	94.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (94,0%)	0,0	71,8	- 113,9
		188 udziałów x 500 zł				
22.	World Trade Center Poznań Sp. z o.o.	40.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (20,0%)	760,8	757,3	-45,1
		10 udziałów x 4.000 zł				
23.	Zachodnie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	18.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (36,0%)	0,0	0,0	-1,4
		36 udziałów x 500 zł				
24.	„C & M.” SA	12.000,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (12,0%)	0,0	2,9	-2,9
		12 akcji x 1.000 zł				
25.	Strefa Wolnościowa Sp. z o.o.	2.500,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (5,3%)	Spółka postawiona w stan upadłości		
		25 udziałów x 100 zł				
26.	Przedsiębiorstwo Handlowe Medom Sp. z o.o.	400,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (3,1%)	Spółka zaprzestała działalności		
		4 udziały x 100 zł				
27.	Innowacyjne Przedsiębiorstwo Usługowo-Handl. „Infokat” Sp. z o.o.	35,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (23,33%)	Spółka zaprzestała działalności		
		35 udziałów x 1 zł				
28.	Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne Geo-Service Sp. z o.o.	25,0 zł	Spółka z udziałem Miasta Poznania (4,8%)	Spółka zaprzestała działalności		
		5 udziałów x 5 zł				

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego

4. Finanse Miasta

4.1. Budżet Miasta

Polityka finansowa Miasta realizowana jest w oparciu o corocznie zatwierdzaną przez Radę Miasta Poznania uchwałę budżetową, określającą źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Zarządzanie budżetem polegało na realizacji postanowień zawartych w uchwale budżetowej, analizie wykonania budżetu, dostosowania budżetu do aktualnych potrzeb i priorytetów w zakresie zadań bieżących oraz kierunków inwestowania poprzez zmiany budżetu, a także korekcie środków budżetowych przyznawanych przez budżet państwa na zadania własne i zlecone. Budżet Miasta konstruowany jest w podziale na realizowane przez jednostki miejskie zadania.

4. Finanse Miasta

W latach 2002–2005 utworzono nowy układ klasyfikacji budżetowej w podziale na realizowane przez jednostki miejskie zadania. Podstawą konstrukcji budżetu zadaniowego są poszczególne zadania odzwierciedlające zespół przedsięwzięć dla osiągnięcia zdefiniowanych celów.

4.2. Dochody i wydatki Miasta

W latach 2002–2005 zarówno dochody, jak i wydatki Miasta uległy zwiększeniu. W 2005 r. dochody Miasta ogółem wyniosły 1.668 mln zł wobec 1.314 mln zł w 2002 r. Dochody na jednego mieszkańca wyniosły 2.938 zł.

DOCHODY MIASTA POZNANIA				
Wyszczególnienie a – gmina b – powiat	2002	Struktura %	2005	Struktura %
Dochody ogółem w mln zł	1.314	100,0	1.669	100,0
Podatki i opłaty lokalne	a	274	354	21,2
	b	0	0	0,0
Udziały w podatku dochodowym	a	285	437	26,2
	b	9	122	7,3
Dochody z majątku i komunalnych jednostek budżetowych	a	167	193	11,6
	b	4	5	0,3
Dotacje i subwencje z budżetu państwa	a	230	235	14,1
	b	323	241	14,4

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz, obliczenia własne

Głównymi źródłami dochodów budżetu Miasta są udziały w podatkach dochodowych (PIT i CIT), które stanowiły w 2005 r. 33,5%. Ważnymi źródłami dochodów są również subwencje i dochody z budżetu Państwa (28%) oraz podatki i opłaty lokalne (21,2%).

WYDATKI MIASTA POZNANIA				
Wyszczególnienie a – gmina b – powiat	2002	Struktura %	2005	Struktura %
Wydatki ogółem w mln zł	1.481	100,0	1.690	100,0
Wydatki bieżące (bez ważniejszych remontów)	a	863	966	57,1
	b	402	396	23,4
wydatki inwestycyjne	a	146	220	13,0
	b	71	108	6,4

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz, obliczenia własne

W 2005 r. wydatki budżetu Miasta wynosiły 1.690 mln zł wobec 1.481 mln zł w 2002 r. Wydatki budżetowe na 1 mieszkańca wyniosły 2.976 zł. Wydatki ponoszone przez Miasto dotyczą głównie realizacji zadań przypisanych samorządowi terytorialnemu w zakresie zadań gminy i powiatu, które obejmują

wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Dominującymi są wydatki na realizację zadań oświatowych i edukacyjnej opieki wychowawczej, następnie transport oraz opieka społeczna. Budżet Miasta jest deficytowy. Wydatki przekraczają dochody, a zwiększający się corocznie zakres rzeczowy Miasta powoduje konieczność zaciągania kredytów na ich finansowanie.

4.3. Podatki lokalne

Jedno z głównych źródeł budżetu Miasta stanowiły wpływy z podatków i opłat lokalnych. Są to podatki od nieruchomości, od środków transportowych, od posiadania psów, leśny oraz opłata targowa.

PODATKI LOKALNE W LATACH 2002–2005					
Rodzaj podatku w mln zł	2002	2003	2004	2005	2005% 2002
Podatek od nieruchomości ogółem, w tym od osób:	190,20	201,63	220,50	231,33	121,61
Podatek od środków transportowych – ogółem, w tym od osób:	19,62	19,50	21,70	25,59	130,4
Podatek rolny ogółem, w tym od osób:	0,269	0,29	0,34	0,38	1,4
Podatek leśny ogółem, w tym od osób:	0,031	0,04	0,03	0,03	1
Podatek od posiadania psów	0,229	0,43	0,42	0,45	1,96
Opłata targowa	5,41	5,50	5,60	5,57	102,9

Źródło: Wydział Finansowy, obliczenia własne

4.4. Kredyty i emisja obligacji komunalnych

Celem pokrycia niedoboru budżetowego Miasto corocznie ogłaszało przetargi nieograniczone na kredyty krótko – i długoterminowe oraz współpracowało z bankami w zakresie zaciągania kredytów i lokowania czasowo wolnych środków finansowych (lokat terminowych oraz bonów skarbowych). W okresie 2002–2005 zadłużenie Miasta wzrosło z 355,7 mln zł (27,1% dochodu budżetu Miasta) do 548,9 mln zł (32,9%).

W celu pozyskania środków pieniężnych na realizację wydatków majątkowych w budżecie Miasta, w szczególności zadań inwestycyjnych z zakresu transportu i gospodarki mieszkaniowej, Rada Miasta Poznania podjęła w dniu 10.06.2003 r. uchwałę nr XXI/141/IV/2003 w sprawie emisji obligacji komunalnych na kwotę do 500 mln zł, w 5 seriach: seria A i B w 2003 r. na kwotę 191 mln zł, seria C w 2004 r. na kwotę do 101,5 mln zł, seria D na kwotę do 91 mln zł, seria E w 2006 r. na kwotę do 116,5 mln zł. Środki pozyskane w ten sposób zostaną w całości przeznaczone na finansowanie inwestycji zaplanowanych w budżecie Miasta Poznania oraz w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym. Inwestorowi nabywającemu obligacje (tj. krajowym i zagranicznym osobom fizycznym i prawnym oraz spółkom nieposiadającym osobowości prawnej) przysługuje oprocentowanie będące sumą stawki bazowej oraz marży dla inwestorów.

Wykup poszczególnych serii obligacji rozpoczyna się w październiku 2007 r. i będzie trwać do 2011 r.

Do września 2006 r. Miasto Poznań wyemitowało 4 serie obligacji (A, B, C i D)²⁷ o łącznej wartości 383,5 mln zł z terminem wykupu od października 2006 r. do 2010 roku. Wszystkie serie zostały wykupione przez inwestorów instytucjonalnych, osoby fizyczne oraz animatora rynku wtórnego, tj. Bank Pekao SA.

Obligacje wszystkich serii zostały wprowadzone do obrotu wtórnego na „Rynku Papierów Wartościowych CeTO” w Warszawie. Zgodnie z Prospektem Programu Emisji Obligacji Miasta Poznania przychody z emisji będą przeznaczone na finansowanie inwestycji komunalnych, przede wszystkim na budowę, modernizację i remonty dróg – 56%, inwestycje z zakresu transportu publicznego i infrastruktury komunikacyjnej – 11%, inwestycje z zakresu gospodarki mieszkaniowej – 10%, inwestycje z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, w tym rozbudowa kanalizacji sanitarnej – 8%, inwestycje oświatowe – 5%, inwestycje z zakresu ochrony zdrowia – 1%, inwestycje z zakresu kultury i sztuki, kultury fizycznej, turystyki i sportu – 6% oraz inwestycje z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej – 2%.

Wymiernym osiągnięciem ostatniej kadencji jest poprawa płynności finansowej Miasta w drodze wprowadzenia skonsolidowanego rachunku bankowego obejmującego rachunki bankowe ponad 400 miejskich jednostek budżetowych. Środki pieniężne rachunku skonsolidowanego objęte są codzienną lokatą bankową zapewniającą dodatkowe korzyści w postaci odsetek.

PRZYPISY:

¹ Ze względu na wymogi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, dane dotyczące wartości mienia komunalnego, zostały opracowane według stanu na koniec czerwca 2005 r.

² Wartości gruntów przedstawiane do końca 2003 r. nie są porównywalne z ujętymi w obecnie obowiązującej ewidencji księgowej. Stosowany przez Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ System Informatyczny opiera się na podziale miasta na 41 obrębów przyporządkowanych 5 dzielnicom. Ceny gruntów za 1 m² dotyczyły poszczególnych obrębów i wynikały z zapisanych w bazie „Rynek”. Wartości gruntów wyliczane były w sposób przybliżony z wykorzystaniem średnich cen statystycznych w obrębach, przy założeniu równomiernego rozmieszczenia poszczególnych form władania na obszarze miasta. Do wartości wliczano również grunty będące własnością Miasta Poznania i oddane w użytkowanie wieczyste. Innymi zasadami kierowano się, opracowując ewidencję księgową funkcjonującą w mieście od 1 stycznia 2004 r. Działki będące własnością Miasta Poznania zostały wyselekcjonowane z wykorzystaniem wszystkich dostępnych w Geopozie baz numerycznych. Do ewidencji księgowej nie weszły grunty zwrócone byłym właścicielom, działki, dla których unieważniono decyzje komunalizacyjne, nieruchomości przekształcone na własność z użytkowania wieczystego i inne po weryfikacji. Wartości działek zostały określone, biorąc pod uwagę położenie i przeznaczenie gruntów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wartość gruntów należących do Miasta Poznania i oddanych w użytkowanie wieczyste wprowadzono do ewidencji księgowej na poziomie 20% ich rzeczywistej wartości.

³ Z wartością księgową grupy klasyfikacyjnej „0” – grunty wykazywane przez miejskie jednostki organizacyjne.

⁴ Drogi w ewidencji bilansowej zarządzane przez ZDM (Zarząd Dróg Miejskich).

⁵ Dla stanu na 30 czerwca 2003 r. – dane podane przez Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego „GEOPOZ” z bazy RYNEK (wartość szacunkowa) umniejszone o wartość gr. 0 wykazanej przez jednostki wymienione w pozycji lp.1, dla stanu na 30 czerwca 2004r. z bazy Środki Trwałe KSAT w Wydziale Gospodarowania Mieniem Miasta (wartość księgowa) umniejszone o wartość gr. 0 wykazanej przez jednostki wymienione w pozycji lp.1.

dla stanu na 30 czerwca 2005 r. z bazy Środki Trwałe KSTAT w Wydziale Gospodarowania Mieniem Miasta bez umniejszeń

⁶ Do 30.06.2002 r. włącznie majątek nie ujmowany w zestawieniu.

⁷ W wyniku komunalizacji w latach 2002–2005 zasoby nieruchomości Miasta Poznania powiększyły się o 2.353 działki o łącznej powierzchni około 9,1 mln m² (910,2 ha)

⁸ Do 29 stycznia 2004 r. zadanie było realizowane przez Miasto Poznań (wydano 35 decyzji). Po tej dacie zadanie to przejął Wojewoda Wielkopolski.

⁹ W latach 2002–2005 do sądu wysłano 226 wniosków o założenia księgi, sprostowania bądź wpisu.

¹⁰ W wyniku wydanych decyzji zwrócono 279 działek o powierzchni ok. 50 ha (492.749 m²).

¹¹ Postępowaniem w sprawie ustalenia odszkodowania za działki wydzielone lub zajęte pod drogi publiczne w latach 2002–2005 objętych było 866 spraw. Pozytywnie załatwiono 440 wniosków, na koniec 2005 r. pozostawało do załatwienia 426 spraw.

¹² Na wnioski zainteresowanych w okresie lat 2002–2005 wyłączono z produkcji rolniczej grunty o powierzchni 31,2 ha.

¹³ System Informacji Przestrzennej to system pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych opisujących środowisko przyrodnicze poprzez podanie cech geograficznych i opisowych. Dane geograficzne określają położenie i kształt obiektów oraz zjawisk przyrodniczych, natomiast dane opisowe je charakteryzują.

¹⁴ Dane są udostępniane poprzez miejską sieć intranetową.

¹⁵ Obecnie, po zawarciu porozumienia komunalnego z gminami Brodnica, Suchy Las i Dopiewo, które powierzyły Miastu Poznań wykonywanie zadań publicznych polegających na prowadzeniu spraw wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych na swoim terenie, gminy te posiadają akcje spółki w wysokości: gmina Mosina 9,75%, miasto Puszczykowo 5,32%, gmina Czerwonak 3,70%, miasto Luboń 3,25%, gmina Suchy Las 3,07%, miasto i gmina Murowana Goślina 2,60%, miasto i gmina Swarzędz 1,76%, gmina Kórnik 0,84%, gmina Brodnica 0,03%.

¹⁶ W celu umożliwienia Spółce zaciągnięcia kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 500 mln zł na realizację programu inwestycyjnego, Miasto podpisało w 2005 roku Deklarację Wsparcia, w której zobowiązało się, że nie będzie zbywało, ani obciążało posiadanych przez siebie akcji w Aquanet SA, aż do całkowitej spłaty przez Spółkę kredytów oraz nie będzie pobierało dywidendy od zysku wypracowanego w Spółce, aż do całkowitej spłaty kredytów

¹⁷ podwyższenie kapitału dokonano wkładami pieniężnymi w łącznej wysokości 111.117.000 oraz wkładami niepieniężnymi o wartości 67.560.000 zł.

¹⁸ Miasto Poznań na rzecz spółki w latach 2002–2005 uiściło dopłaty w łącznej wysokości 13.182.403 zł.

¹⁹ Miasto Poznań na rzecz spółki w latach 2002–2005 uiściło dopłaty w łącznej wysokości 4.013.000 zł.

²⁰ Miasto Poznań na rzecz spółki w latach 2002–2005 uiściło dopłaty w łącznej wysokości 21.009.013 zł.

²¹ W dniu 12.07. 2006 r. podpisano pomiędzy Miastem Poznań a Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę o dofinansowanie przedsięwzięcia inwestycyjnego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, na mocy której Miastu przyznano dofinansowanie w wysokości 50 mln zł na budowę basenów sportowych.

²² W lutym 2005 r. podjęto uchwałę o przekształceniu Aquanet Sp. z o.o. w spółkę akcyjną Aquanet SA.

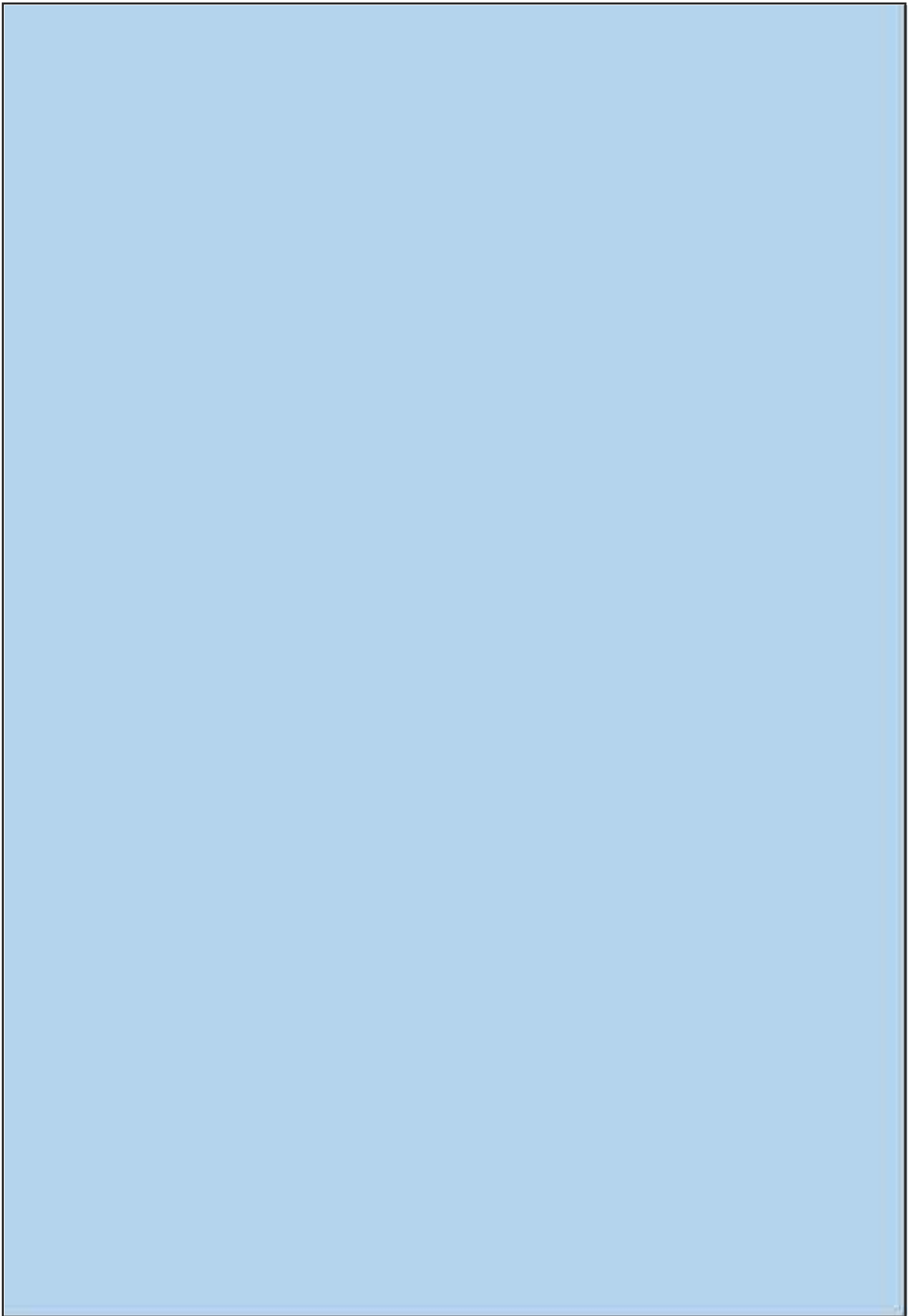
²³ W 2004 r. spółka zmieniła nazwę z Poznańskiej Energetyki Ciepłej SA na Dalkia Poznań SA.

²⁴ W dniu 12 maja 2006 r. podjęto decyzję o zmianie spółki Centrum Kongresowe Sp. z o.o. na Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o.

²⁵ W dniu 17 stycznia 2005 r. podjęto decyzję o zmianie nazwy spółki Rethmann-Sanitech-Poznań Sp. z o.o. na Remondis Sanitech Poznań Sp. z o.o.

²⁶ W 2004 r. przekształcono Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w spółkę akcyjną – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Spółka Akcyjna.

²⁷ Nominał jednej obligacji wynosi 100 zł. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta oprocentowanie będzie oparte na stawce WIBOR 6M albo rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych, powiększonych o marżę. Oprocentowanie, w poszczególnych seriach, będzie zmienne albo stałe. Oferującym jest Centralny Dom Maklerski Pekao SA Współorganizatorem – Bank Pekao SA.

1. Planowanie zagospodarowania przestrzennego

W latach 2002–2005 nastąpiły zasadnicze zmiany dotyczące procedury uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z dniem 11 lipca 2003 r. weszły w życie nowe uregulowania prawne. Zaczęła obowiązywać ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2003 Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami), która zastąpiła dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1989 r. Nr 17, poz. 99 z późniejszymi zmianami). Nowe przepisy prawne zasadniczo zmieniły procedurę sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z dniem 1 stycznia 2004 r. przestały obowiązywać Miejskowy Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przed dniem 1 stycznia 1995 r. Zmiany te skutkowały ograniczeniem i spowolnieniem procesów lokalizacji inwestycji, jak również gospodarowania nieruchomościami komunalnymi. Wprowadzono ustawowy obowiązek opracowania przez samorząd lokalny analizy zasadności przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz prognozy skutków finansowych uchwalenia planu miejscowego, zniesiono instytucję „zarzutu do projektu planu” oraz obowiązek przygotowania „uchwały o odrzuceniu”. Według stanu na dzień 15 września 2006 r. miasto Poznań posiadało 60 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych przez Radę Miasta Poznania, w tym 53 plany obowiązujące, obejmujące ok. 7% powierzchni miasta¹. W opracowywaniu, po podjęciu przez Radę Miasta Poznania uchwał o przystąpieniu do sporządzenia mpzp, było 59 planów (kontynuowanych i wywołanych po 11 lipca 2003 r.) obejmujących 36,1% powierzchni miasta. Podstawowym dokumentem określającym politykę samorządu, w zakresie planowania samorządu, w zakresie planowania przestrzennego obejmującym obszar całego miasta, jest obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania (uchwała Nr XXII/276/III/99 Rady Miasta Poznania z 23 listopada 1999 r.)m zmienione – uchwałą Rady Miasta Poznania Nr XXV/171/IV/2003 z dnia 10 lipca 2003 r.), obejmujące 100% powierzchni Miasta Poznania. W dniu 16 grudnia 2003 r. Rada Miasta Poznania podjęła Uchwałę Nr XXXV/291/IV/2003 w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania. W dniu 11 maja 2006 r. projekt „Zmiany studium...” został zaakceptowany przez Prezydenta Miasta Poznania. W dniach od 29 maja do 5 lipca 2006 r. wyłożony był do publicznego wglądu, a w dniu 12 czerwca

2006 r. odbyła się publiczna dyskusja na projektem. Obecnie projekt „Zmiany studium...” został przekazany do uchwalenia przez Radę Miasta Poznania.

2. Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005–2010

W 2002 r. zostały podjęte prace nad weryfikacją Programu Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania. Misja Programu, uchwalonego przez Radę Miasta Poznania w 1994 r., brzmi następująco:

„Program kreuje zrównoważony rozwój Poznania poprzez efektywne wykorzystywanie zasobów lokalnych, stymulowanie przedsiębiorczości oraz podnoszenie atrakcyjności miasta. Współpraca władz lokalnych ze społeczeństwem zapewni warunki dla polepszenia jakości życia, samorealizacji mieszkańców i tworzenia przyjaznego człowiekowi miasta możliwości, które jako stolica Wielkopolski świadome jest swych ważnych powinności wobec kluczowych dziedzin życia społecznego i gospodarczego kraju, a także swojego miejsca wśród stolic regionów jednoczącej się Europy”.

Urzeczywistnieniu wizji Poznania jako miasta europejskiego, wszechstronnie rozwiniętego, stwarzającego możliwości rozwoju i samorealizacji, a przy tym atrakcyjnego miejsca zamieszkania, służą przyjęte strategiczne cele rozwoju:

Cel 1: Poprawienie stanu środowiska przyrodniczego, warunków życia mieszkańców i bezpieczeństwa publicznego.

Cel 2: Polepszenie funkcjonowania, unowocześnienie i rozwój organizmu miejskiego.

Cel 3: Kreowanie zrównoważonej i nowoczesnej gospodarki; miasta otwartego na inwestorów, partnerów gospodarczych i turystów.

Cel 4: Stymulowanie rozwoju Poznania jako ośrodka o znaczeniu międzynarodowym poprzez integrowanie potencjałów: naukowego, gospodarczego i kulturalnego.

Cel 5: Wzmocnienie pozycji Poznania jako usługowego centrum o randze ponadregionalnej.

Dyskusja ekspertów, członków Rady Programu Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania, uczestników procesu planowania strategicznego, wyniki zaktualizowanej diagnozy miasta i analizy SWOT, a także opinie, wnioski i sugestie wyrażone przez mieszkańców miasta, pozwoliły na sformułowanie wniosku, iż przyjęta wizja Poznania oraz wytyczone strategiczne cele rozwoju miasta są nadal aktualne i pozostają niezmienione. Jednak dla zwiększenia efektywności i przejrzystości procesu planowania strategicznego oraz skuteczności zarządzania strategicznego we wszystkich dziedzinach funkcjonowania miasta niezbędne jest opracowanie planu operacyjnego dla strategii rozwoju Poznania, która jest dokumentem planistycznym o charakterze ogólnym i długim horyzoncie czasowym.

W dniu 23 listopada 2004 r. Rada Miasta Poznania podjęła uchwałę w sprawie Planu Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005–2010. Plan ten pełni funkcję sześcioletniego planu wykonawczego dla poznańskiej strategii długookresowej. Plan Rozwoju Miasta został skonstruowany w oparciu o szczegółowe analizy i diagnozy stanu miasta, konsultacje społeczne oraz dokumenty strategiczne, zawierające kierunkowe wytyczne rozwoju na poziomie regionu i kraju oraz dyrektywy Unii Europejskiej. Oczekuje się, iż poprzez sprecyzowany horyzont czasu (lata 2005–2010), przypisaną odpowiedzialność za realizację poszczególnych projektów i efekty wdrażania poszczególnych programów, standardy

funkcjonowania komórek organizacyjnych i zespołów projektowych, systemy motywacji, oceny postępu prac oraz mierniki osiągania efektów, zostanie zwiększona skuteczność zarządzania w funkcjonującym systemie planowania strategicznego.

Zasadniczą wartością prac nad tworzeniem Planu Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005–2010 była duża aktywność i zaangażowanie wielu przedstawicieli środowisk miejskich w wybór priorytetów rozwoju i formułowanie poszczególnych programów i projektów. Poprzez przyjęty model organizacyjny zarządzania projektami Plan sprzyja porządkowaniu struktury wewnętrznej Urzędu Miasta i miejskich jednostek organizacyjnych oraz wpajaniu nowoczesnego sposobu myślenia i działania, którym należy posługiwać się w warunkach wzmożonej konkurencji w zjednoczonej przestrzeni europejskiej, tak aby skutecznie pozyskiwać środki na projekty rozwojowe z funduszy unijnych oraz wykorzystywać nowoczesne narzędzia finansowe.

Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005–2010 wytycza osiem priorytetów rozwoju:

- ▣ Nowe miejsca pracy
- ▣ Inwestowanie w wiedzę
- ▣ Dostępny Poznań
- ▣ Nowe techniki informacyjno-komunikacyjne
- ▣ Wysoka jakość zamieszkania
- ▣ Kultura i rekreacja
- ▣ Nowa jakość centrum miasta
- ▣ Obywatelski Poznań,

których realizację ma zapewnić 29 programów szczegółowych.

Dla realizacji priorytetu zdefiniowanego jako wspieranie powstawania nowych, nowej jakości miejsc pracy przyjęto sukcesywne podnoszenie poziomu inwestowania w mieście, stwarzające warunki dla rozwoju obszarów aktywizacji gospodarczej, zwłaszcza w dziedzinach wysoko zaawansowanych technologii oraz usług. Dla podniesienia poziomu innowacyjności poznańskiej gospodarki zamierza się pozyskać istniejący potencjał naukowy i badawczo-rozwojowy Poznania, znaczącego ośrodka akademickiego i naukowego. W ramach priorytetu realizowane są następujące programy: *Innowacyjna gospodarka, Konkurencyjne małe i średnie przedsiębiorstwa, Praca dla aktywnych, Konferencyjny Poznań*.

Najważniejszym założeniem priorytetu określonego jako „Inwestowanie w wiedzę” będzie uzyskanie wysokiej jakości kształcenia i stymulowanie indywidualnego rozwoju dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Istotnym celem w tym zakresie jest podejmowanie działań wyrównujących dysproporcje w dostępie do nauki, w tym zapewnienie szerokiego dostępu młodzieży do wiedzy na poziomie akademickim i ponadmaturalnym. Priorytet „Inwestowanie w wiedzę” realizowany jest poprzez programy: *Akademicki Poznań, Wysoka jakość kształcenia, Edukacja dla pracy, Edukacja przez całe życie*.

Położenie Poznania sprzyja wysokiej dostępności miasta. Do działań ujętych w zakresie priorytetu „Dostępny Poznań” należą następujące:

- ▣ dalszy rozwój połączeń lotniczych oraz infrastruktury poznańskiego lotniska i usprawnienie połączenia Portu Lotniczego „Poznań-Ławica” z centrum miasta
- ▣ usprawnienie połączenia autostrady A-2 z układem drogowym miasta

- ▣ usprawnienie i zwiększenie efektywności połączeń kolejowych Poznania
- ▣ optymalizację funkcjonowania sieci transportu drogowo-ulicznego Poznania (optymalizację czasu przejazdu do różnych celów: dom, szkoła, praca, eliminację ruchu tranzytowego z centrum miasta, poprawę stanu technicznego ciągów ulicznych i obiektów inżynierskich).

Wymienione działania realizowane są w ramach trzech programów: *Poznań blisko, Poznań bez korków, System Informacji Miejskiej*.

Spełnienie wymogów globalnego społeczeństwa informacyjnego wymaga wspierania rozwoju społeczeństwa na poziomie lokalnym poprzez rozwój, wykorzystanie i zwiększanie dostępności nowych technik informacyjno-telekomunikacyjnych. W ramach „Nowych technik informacyjno-komunikacyjnych”, jako kolejnego ważnego priorytetu Planu Rozwoju Miasta Poznania, przewidyuje się zwiększenie skuteczności wykorzystania technologii informacyjnych, szczególnie w administracji, edukacji i usługach.

W priorytecie „Wysoka jakość zamieszkania” przyjęto przedsięwzięcia, których celem jest poprawa sytuacji mieszkaniowej społeczności Poznania, poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego, dbałość o jakość środowiska przyrodniczego, promocja i ochrona zdrowia, a także wysoki standard życia mieszkańców. W ramach tego priorytetu zostały wyodrębnione następujące programy: *Zielony Poznań przyjaznego środowiska, Mieszkajmy w Poznaniu. Program tworzenia warunków mieszkaniowych oraz Projekty rewitalizacji terenów zdegradowanych, Bezpieczny Poznań i Bezpieczeństwo zdrowotne*.

Kolejny priorytet „Kultura i rekreacja”, odnoszący się do zapewnienia możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego, stanowi w pewnym stopniu rozwinięcie i uzupełnienie priorytetu mającego na celu zapewnienie wysokiej jakości życia w mieście. Wspólne spędzanie czasu wolnego, uczestnictwo w imprezach masowych znacząco wpływa na budowanie więzi międzyludzkich, konsoliduje społeczność miasta, buduje poczucie tożsamości. Atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna, interesujące imprezy kulturalne, prestiżowe imprezy międzynarodowe wpływają na atrakcyjność miasta dla przedsiębiorców i turystów, stanowią również jeden z czynników decydujących o rozwoju gospodarczym miasta. Działania proponowane w tym priorytecie dotyczą:

- ▣ podniesienia standardu otwartej przestrzeni rekreacyjnej w mieście, zwłaszcza wokół zbiorników wodnych: Jeziora Maltańskiego, jeziora Rusałka, Jeziora Strzeszyńskiego, Jeziora Kierskiego, a także terenów Nowego Zoo oraz nadwarciańskich
- ▣ popularyzacji i upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki
- ▣ zwiększenia roli kultury jako czynnika podnoszącego atrakcyjność (rozbudowa infrastruktury instytucji kultury, inicjowanie, współorganizowanie i dofinansowywanie znaczących przedsięwzięć artystycznych) i zostały uszczegółowione w trzech programach: *Kultura bez granic, Poznań bogaty w imprezy sportowe oraz Czynniki i atrakcyjnie wypoczywamy*.

Za jeden z najistotniejszych czynników warunkujących prawidłowy rozwój organizmu miejskiego uznano posiadanie atrakcyjnego i aktywnego gospodarczo centrum miasta. Przedsięwzięcia zawarte w priorytecie „Nowa jakość centrum miasta” mają zapewnić nie tylko dbałość o istniejące dziedzictwo historyczne, ale także umożliwić dalszy rozwój przestrzenny obszarów śródmiejskich z zachowaniem spójności urbanistyczno-architektonicznej i ożywieniem lokalnej gospodarki. W ramach tak określonego priorytetu podejmowane są dwojakie działania: związane z poprawą jakości obszarów, które obecnie peł-

nią funkcje centrum miasta oraz działania związane z przywracaniem funkcji śródmiejskiej obszarom, które mimo centralnego położenia utraciły te funkcje (np. dawna rzeźnia na Garbarach, gazownia). Planowane działania znalazły swoje merytoryczne rozwinięcie w następujących programach: *Ring Stübbe-na – rewitalizacja obszarów przemysłowych*, *Śródka – przywrócenie rzeki miastu*, *Trakt Królewsko-Cesarski*, *Odbudowa ciągów spacerowo-handlowych*, *CITY – wykreowanie nowego centrum miasta*.

Aktywnemu włączeniu się kapitału społecznego, traktowanego jako najważniejszy zasób miasta, w procesy rozwojowe i wsparciu realizacji priorytetów posłuży rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Idee zawarte w prioryecie „Obywatelski Poznań” są wdrażane poprzez:

- ▣ rozwijanie świadomości obywatelskiej i współodpowiedzialności za kształtowanie własnej egzystencji, a także przyszłości lokalnej wspólnoty
- ▣ rozwój współpracy i włączanie się przedstawicieli środowisk gospodarczych do aktywnego udziału w procesie określania dalszych kierunków rozwoju Poznania, promocję przedsięwzięć publiczno-prywatnych jako formy realizacji projektów szczególnie ważnych dla rozwoju miasta, jednak ze względu na wysokość nakładów finansowych, wymagających pozyskiwania środków z różnych źródeł.

W ramach priorytetu realizowane są następujące programy: *Pomagajmy sobie*, *Program pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym*, *Seniorzy*, *Świadomi poznaniacy*.

3. Miejski Program Rewitalizacji

W 2005 r. Miasto Poznań przystąpiło do opracowania Miejskiego Programu Rewitalizacji (MPR). Zasadniczym celem rewitalizacji jest przeprowadzenie procesu przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych, mającego na celu wyprowadzenie terenu ze stanu kryzysowego i prowadzącego do jego rozwoju, w tym do poprawy jakości życia mieszkańców. Zmiany takie następują poprzez ożywienie gospodarcze i społeczne, a także zwiększenie potencjału kulturowego i turystycznego, w tym także nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

Dnia 10 maja 2005 r. Rada Miasta Poznania przyjęła uchwałę ws. przystąpienia do opracowania Miejskiego Programu Rewitalizacji oraz powołania doraźnej Komisji Rady Miasta Poznania ds. Rewitalizacji.

Zgodnie z ww. uchwałą Miejski Program Rewitalizacji jest programem wieloletnim, kroczącym, okresowo uzupełnianym i aktualizowanym. Zakłada się, że MPR opracowywany będzie w kolejnych, uchwalanych przez Radę Miasta Poznania edycjach, z których każda kolejna będzie adaptować, korygować i aktualizować ustalenia edycji poprzedniej.

Pierwszym etapem w procesie sporządzania Miejskiego Programu Rewitalizacji było opracowanie założeń MPR. Wykorzystano tu, poznaną w trakcie prac w ramach sieci Eurocities², metodykę opracowywania podobnych dokumentów stosowaną w krajach Unii Europejskiej, korzystających z programu URBAN.

W 2005 r. wykonano szereg analiz w celu kompleksowego określenia obszarów, które miałyby zostać objęte Miejskim Programem Rewitalizacji. W badaniach wzięto pod uwagę następujące kryteria wyboru:

- ▣ wyniki konsultacji społecznych w postaci wniosków złożonych przez osoby by fizyczne i prawne o objęciu terenów Miejskim Programem Rewitalizacji

oraz terenowych konsultacji społecznych poświęconych wyborowi obszarów do rewitalizacji

- ▣ wyniki analizy stanów kryzysowych i deficytów występujących na obszarze miasta
- ▣ priorytety wynikające ze strategii i planu rozwoju miasta.

W ramach konsultacji społecznych w okresie od lutego do września 2005 r. osoby zainteresowane, właściciele i zarządcy nieruchomości, spółdzielnie mieszkaniowe, firmy deweloperskie, instytucje publiczne, w tym kościelne, rady osiedlowe i wspólnoty mieszkaniowe złożyły łącznie 71 wniosków o objęcie terenów³ Miejskim Programem Rewitalizacji. Wyniki konsultacji społecznych oraz rezultaty analiz posłużyły do opracowania założeń Miejskiego Programu Rewitalizacji.

We wrześniu założenia Miejskiego Programu Rewitalizacji zostały jednomyślnie zaakceptowane przez Komisję RMP ds. Rewitalizacji wraz z podziałem obszarów na kategorie A-D (w zależności od rangi obszaru), przy czym jako obszary przyjęte do rewitalizacji w pierwszej kolejności, zostały wyznaczone obszary A (2180 ha), a w drugiej kolejności obszary B (5482 ha). Założenia MPR omówiono również na spotkaniu z udziałem Przewodniczących Rad Osiedli, Radnych z Komisji RMP ds. Rewitalizacji, członków Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji oraz przedstawicieli mediów. W ramach obszaru kategorii A wyodrębnione zostały tereny: Chwaliszewo; Stara Rzeźnia; Jeżyce (w tym: Dąbrowskiego, pętla Jeżycka); Centrum (w tym: Garbary, rejon Północnej, baszta przy Masztalarskiej); Grobla (w tym: Stara Gazownia); Ostrów Tumski (w tym: Cybina); PKP, Wolne Tory, Dworzec; Szyperska; Wilda (w tym: Chłapowskiego, Czesława, Dolna Wilda, Ogród Jordanowski, Górna Wilda, Fabryczna, Robocza); Łazarz (w tym: Rynek Łazarski, Chełmońskiego, Dolny Łazarz, Głogowska); Śródka; Szeląg; Cytadela; Pierścień fortyfikacji pruskich. Na początku listopada rozpoczęto przyjmowanie wniosków o umieszczenie projektów w MPR. Łącznie (do czasu zakończenia opracowania MPR) wpłynęło 136 wniosków. Pod koniec roku rozpoczęto opracowanie projektu pilotażowej edycji Miejskiego Programu Rewitalizacji. Mając na uwadze przyjętą formułę ścisłego powiązania ustaleń dokumentu z efektami partycypacji społecznej, rozpoczęto wnikliwą analizę wniosków o ujęcie projektów w MPR oraz cykl dyskusji społecznych na poszczególnych obszarach przeznaczonych do rewitalizacji.

W dniu 7 marca 2006 r. Rada Miasta Poznania przyjęła jednogłośnie „Miejski Program Rewitalizacji – etap pilotażowy Śródka”. Pierwsza edycja Miejskiego Programu Rewitalizacji dla miasta Poznania obejmuje etap pilotażowy działań skoncentrowanych na obszarze Śródki (o powierzchni 26,2 ha), w kontekście możliwości wykorzystania pozostałych jeszcze środków funduszy strukturalnych w kończącym się okresie finansowania.

Wyboru tego obszaru dokonano z uwagi na analizę stanów kryzysowych dotyczących bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, przedsiębiorczości mieszkańców, degradacji infrastruktury technicznej i zanieczyszczenia środowiska oraz ze względu na położenie na obszarze Traktu Królewsko-Cesarskiego, w jego najstarszej, najcenniejszej i jednocześnie najbardziej zaniedbanej części.

Istotnym kryterium wyboru Śródki jako obszaru pilotażowego rewitalizacji był również stopień przygotowania (kompletność dokumentacji) oraz zgodność z celami i zasadami rewitalizacji (w tym możliwość uzyskania efektu synergii – zintegrowanego oddziaływania) zgłoszonych przedsięwzięć/projektów na danym obszarze.

W okresie od maja do czerwca 2006 r. w celu opracowania szczegółowego studium operacyjnego dla obszaru Śródki przeprowadzono:

- ▣ inwentaryzację urbanistyczno-architektoniczną obszaru we współpracy ze studentami Wydziału Architektury PP
- ▣ badania ankietowe, wraz z firmą Q-MR Market Research, prezentujące „Społeczny portret Śródki”. Celem badania było uzyskanie szczegółowych informacji o społeczno-ekonomicznej kondycji obszaru Śródki. Ze względu na szczegółowy charakter badania przygotowano trzy formularze ankiet: dla mieszkańców, właścicieli/zarządców domów oraz osób prowadzących działalność gospodarczą na tym terenie. Do pracy w projekcie za pośrednictwem Rady Osiedla zaangażowano młodych mieszkańców Śródki. Eksperyment odniósł sukces, gdyż lokalni ankieterzy wykazali duże zainteresowanie zadaniem, liczbę odmów udało się zminimalizować, a ich udział był jednocześnie elementem aktywizacji społeczności lokalnej.

Przyjęcie opracowania MPR etap pilotażowy Śródka, dało podstawę do ubiegania się przez Miasto Poznań – i innych beneficjentów zamierzających realizować swoje projekty na obszarze Śródki – o środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) na realizację działań zawartych w Priorytecie 3 – Rozwój Lokalny, w ramach działania 3.3. „Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne” oraz poddziałania 3.3.1. – „Rewitalizacja obszarów miejskich”, oraz środki z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach priorytetu 2.3. „Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast.”

W związku z powyższym Miasto Poznań zgłosiło do Urzędu Marszałkowskiego dwa projekty: „Budowa mostu Cybińskiego między Śródką a Ostrowem Tumskim w Poznaniu” oraz „Renowacja zabytkowego zespołu obiektów Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Nieśłyszących ul. Bydgoska 4a w Poznaniu”. Pod koniec lipca projekty zostały zatwierdzone przez Zarząd Województwa do dofinansowania.

W lipcu br. rozpoczęto intensywne prace nad kolejną edycją MPR. Została przygotowana propozycja obszarów miasta do II edycji Miejskiego Programu Rewitalizacji. Wyboru tego obszaru dokonano na bazie przeprowadzonych dotychczas konsultacji społecznych, analizę stanów kryzysowych, złożonych wniosków o włączenie projektów do MPR oraz ze względu na położenie na obszarze Traktu Królewsko-Cesarskiego.

Wybrany obszar składa się z dwóch fragmentów miasta. Pierwszy z nich: Śródka–Ostrów Tumski–Chwaliszewo jest kontynuacją etapu pilotażowego i obejmuje priorytetowe dla miasta pod względem kulturowym, turystycznym i gospodarczym. Natomiast drugi obszar zawiera połączone fragmenty dzielnic Jeżyce i Łazarz, na których występują poważne problemy społeczne i mieszkaniowe oraz znajdują się zdegradowane zasoby, jednak o dużym potencjale rozwojowym.

4. Wieloletni Program Inwestycyjny

W związku z nasilającą się konkurencją pomiędzy samorządami gminnymi o pozyskanie kapitałów zewnętrznych na inwestycje rozwojowe, szczególna uwaga władz samorządowych jest zwrócona na metody i narzędzia zarządzania wspomagające procesy inwestycyjne. Uzyskane kompetencje pozwalają

samorządom wykorzystać rozeznanie w potrzebach i warunkach lokalnych do prowadzenia aktywnej polityki ustalającej cele i zamierzenia rozwojowe samorządu miejskiego. Struktura budżetu miasta powinna odzwierciedlać treść wcześniej podjętych decyzji o charakterze strategicznym. Spełnienie tego wymogu gwarantuje konstruowanie i wykonywanie budżetu w powiązaniu z wieloletnim programowaniem inwestycyjnym. Stąd wzrost znaczenia zarządzania procesami inwestycyjnymi w mieście. Prace nad wdrożeniem Wieloletniego Programu Inwestycyjnego (WPI) w Poznaniu rozpoczęły się w 1999 r.

Wymogi proceduralne wieloletniego programowania inwestycyjnego porządkują poszczególne fazy procesu inwestycyjnego, począwszy od prac przygotowawczych obejmujących opracowanie koncepcji, studiów programowych, rozwiązywanie problemów terenowo-prawnych poprzez opracowywanie dokumentacji wykonawczej do etapu realizacji inwestycji, zakończonego uzyskaniem konkretnych efektów.

Proces wieloletniego programowania inwestycyjnego, poprzez opracowane i zastosowane rozwiązania metodyczne, pozwala na optymalizację zakresu rzeczowych potrzeb inwestycyjnych wobec możliwości finansowych miasta. Opracowanie Wieloletniego Programu Inwestycyjnego wymaga przeprowadzenia starannej analizy sprawności funkcjonowania budżetu gminy – ze szczególnym uwzględnieniem źródeł finansowania inwestycji miejskich (komunalnych) oraz spłat zobowiązań z tego tytułu w perspektywie wieloletniej. Służy temu przewidywanie zasobów wolnych środków na zadania inwestycyjne w perspektywie kilku lat, wynikające z Wieloletniego Planu Finansowego.

Jednym z istotniejszych założeń WPI jest zasada zintegrowania z Programem Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania oraz Planem Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005–2010.

Procedura opracowywania Wieloletniego Programu Inwestycyjnego stwarza mieszkańcom Poznania możliwości wnioskowania zadań inwestycyjnych poprzez samorządy pomocnicze, a także bezpośrednio przez Biuro Rady Miasta oraz wydziały merytoryczne Urzędu Miasta. Zadania WPI są hierarchizowane w 11 dziedzinach programowania. WPI jest aktualizowany raz w roku. Zatwierdzony Wieloletni Program Inwestycyjny, stanowiący politykę inwestycyjną władz miasta, jest dokumentem pomocnym w negocjacjach o uzyskanie środków finansowych na inwestycje z funduszy unijnych. Daje gwarancję, że pozyskane środki wydatkowane będą zgodnie z przeznaczeniem oraz w trybie określonym harmonogramem prac. WPI stanowi użyteczny instrument komunikacji władz miasta ze społeczeństwem, zarówno ze sferą gospodarczą – mówi bowiem o planach inwestycji finansowanych bądź współfinansowanych przez Miasto i to w perspektywie kilku lat, co może mieć znaczący wpływ na zamierzenia rozwojowe i kondycję firm, ale także ze społecznością lokalną, zainteresowaną jakością życia w mieście.

PRZYPISY:

¹ 7 mpzp zostało przekazanych do wojewody w celu sprawdzenia zgodności z przepisami prawa, nie zostały jeszcze opublikowane w Dzienniku Urzędowym Woj. Wielkopolskiego z uwagi na toczące się postępowania.

² Szerzej o udziale m. Poznania w sieci Eurocities – patrz rozdz. III „Współpraca międzynarodowa”.

³ Wnioski dotyczą zarówno obszarów, jak i pojedynczych obiektów.

1. Rynek usług transportowych

Poznań leży na trasie jednego z czterech przebiegających przez Polskę, należących do europejskiej sieci transportu lądowego, paneuropejskich korytarzy transportowych, przebiegającego od granicy polsko-niemieckiej w Świecku/Kunowicach do granicy polsko-białoruskiej w Terespolu, oraz na odgałęzieniu (w Grudziądzu) korytarza biegnącego od Gdańska/Gdyni do Zwardonia (granica polsko-słowacka). Zgodnie z dokonaną w latach 90. przez Unię Europejską¹ oceną potrzeb infrastrukturalnych w zakresie najważniejszych dróg, linii kolejowych, portów lotniczych, śródlądowych i morskich śródlądowych szlaków żeglugowych oraz terminali transportu kombinowanego², do 2015 r. niezbędne jest dostosowanie polskiej sieci transportowej do standardów unijnych. W zakresie sieci drogowej wymagane jest dostosowanie nawierzchni do wymogów nośności 115 kN/oś, wzmocnienie mostów, poprawa funkcjonalności dróg i bezpieczeństwa ruchu, a w zakresie infrastruktury kolejowej – osiągnięcie na wytyczonych szlakach kolejowych minimalnej szybkości 160 km/h dla ruchu pasażerskiego i 120 km/h dla ruchu towarowego przy nacisku osi 225 kN. Prace te zostały już rozpoczęte, a ich elementami są: zakończenie budowy odcinka autostrady A2 Nowy Tomyśl–Poznań–Stryków wraz z poznańską obwodnicą autostradową, modernizacja głównych linii kolejowych E20 oraz E59, kontynuowana rozbudowa portu lotniczego Poznań Ławica oraz opracowywane projekty budowy nowej obwodnicy Poznania, wzmocnienia nawierzchni na drodze Bydgoszcz–Poznań, modernizacja drogi nr 5 (na odcinku Poznań–granica województwa dolnośląskiego) oraz nr 11 (odcinek granica województwa zachodniopomorskiego–Poznań–granica województwa opolskiego). W ramach tych prac niezbędna jest także modernizacja i rozbudowa miejskiej infrastruktury drogowej.

1. Rynek usług transportowych

Na poznańskim rynku usług transportowych ponad 90% przewoźników transportu zarobkowego stanowią przedsiębiorstwa prywatne. W Poznaniu działają wszyscy znaczący przewoźnicy krajowi (zakłady regionalne grupy PKP SA, PPKS, przedstawicielstwo PPL LOT) oraz ponad 5 tys. firm prywatnych wykonujących działalność przewozową lub spedycyjną, w większości w zakresie transportu drogowego. Dla większości z nich nie stanowi ona jednak działalności podstawowej, a jedynie uzupełniającą. Szacuje się, że działalność wyłączną przewozową prowadzi około 20% przedsiębiorstw. Rynek drogowych usług transportowych jest silnie rozdrobniony i opiera się głównie na działalności

1. Rynek usług transportowych

małych firm rodzinnych, posiadających od 1 do 4 pojazdów i zatrudniających do 9 osób.

Dynamicznie rozwijają się firmy o profilu logistycznym oraz rynek spedytorów mogących realizować przewozy międzynarodowe i spełniających wysokie wymagania w zakresie ilości i jakości usług.

USŁUGI JEDNOSTEK TRANSPORTU PUBLICZNEGO W LATACH 2002–2005					
Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2002=100
Przewozy pasażerów ogółem w mln osób, z tego:	11,1	12,0	11,9	11,5	103,6
kolejowe	3,2	3,9	3,6	3,3	103,1
drogowe	7,7	7,8	7,9	7,8	101,3
lotnicze	0,2	0,3	0,4	0,4	200,0
Przewozy towarowe ogółem w mln ton, z tego:	2,9	3,4	3,3	3,6	124,1
kolejowe	1,6	1,8	1,7	1,4	87,5
drogowe	1,0	1,3	1,2	1,8	180,0
lotnicze	0,3	0,3	0,4	0,4	133,3

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

W latach 2002–2005 przewieziono 46,5 mln pasażerów oraz 13,2 mln ton ładunków. W przewozach pasażerów najwyższy udział w rynku miały przewozy drogowe (67%), natomiast w przewozach towarów nadal liderem był transport kolejowy (49%). W porównaniu z 2002 r. znacznie zwiększyła się liczba przewiezionych towarów (aż o 24,1%), także nieznacznie wzrosła liczba przewiezionych pasażerów (o 3,6%). Dynamicznie rozwijał się rynek przewozów lotniczych, szczególnie pasażerskich (dwukrotny wzrost).

1.1. Transport kolejowy

W latach 2002–2005 liniami kolejowymi przez węzeł poznański przewieziono 14 mln pasażerów oraz 6,5 mln ton towarów. Zmniejsza się rentowność pasażerskich przewozów regionalnych i aglomeracyjnych, co jest przyczyną ograniczenia ich częstotliwości oraz stopniowego zawieszania tych przewozów. Władze Samorządu województwa wdrażają od 2001 r. program wykorzystania do przewozów pasażerskich autobusów szynowych poruszających się po torach kolejowych, które będą stanowić uzupełnienie istniejących połączeń kolejowych. W latach 2002–2005 wprowadzono 7 szynobusów na trasach: Ostrów Wielkopolski – Krotoszyn – Leszno, Piła – Chojnice, Krzyż – Piła, Krotoszyn – Jarocin – Gniezno, Poznań – Gołęcz, Poznań – Wolsztyn, Leszno – Zbąszynek, Jarocin – Leszno. Natomiast władze miejskie planują wykorzystanie torów kolejowych leżących na terenie Poznania i gmin sąsiednich do przewozów pasażerów pojazdami szynowymi (projekt Tramper). Celem projektu jest ułatwienie dojazdów z podpoznańskich gmin do centrum Poznania przy wykorzystaniu kolejowych i tramwajowych dróg szynowych. Projekt winien być realizowany wspólnie z gminami położonymi w pobliżu Poznania.

Z powodu trudnej sytuacji finansowej PKP realizowano jedynie inwestycje modernizacyjne linii kolejowych przebiegających wzdłuż międzynarodowych korytarzy transportowych leżących w sieci TINA, i wynikające z podpisanych przez Polskę międzynarodowych umów o głównych międzynarodowych liniach kolejowych oraz o ważnych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego i obiektach towarzyszących, a także zadania niezbędne dla podniesienia sprawności najważniejszych szlaków kolejowych i poprawy bezpieczeństwa ruchu kolejowego. W latach 2002–2005 w poznańskim okręgu realizowano modernizację linii kolejowej E-59 Poznań–Szczecin. Prowadzono także remonty infrastruktury kolejowej, w tym sieci trakcyjnej oraz wiaduktów kolejowych na terenie miasta. W 2006 r. rozpoczęto modernizację Poznańskiego Węzła Kolejowego. Projekt otrzymał wsparcie z funduszy unijnych.

1.2. Transport drogowy

W latach 2002–2005 poznańscy przewoźnicy drogowi przewieźli 31,2 mln pasażerów oraz 5,3 mln ton towarów. Udział w rynku przewozów pasażerskich wynosi 30%, a drogowych 40%. Liczba drogowych przewozów pasażerskich utrzymuje się na w miarę stałym poziomie (wzrost o 1,3%), natomiast aż o 80% wzrosła liczba drogowych przewozów towarów. Ten segment usług został w największym stopniu urynkwiony i jest bardzo silnie powiązany z tempem wzrostu gospodarczego.

Do największych poznańskich przewoźników drogowych należą: Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej, spółka Megatrans PKS S.A. oraz Krajowa Spółdzielnia Komunikacyjna. PKS zmonopolizowało przewozy pasażerskie, szczególnie na krótkich trasach. Przewoźnicy prywatni zdominowali natomiast rynek pasażerskich przewozów międzynarodowych.

Specyficznym, typowo lokalnym rynkiem usług transportu drogowego są usługi taksówkowe, zarówno osobowe, jak i bagażowe. W Poznaniu świadczą je jedynie osoby prowadzące indywidualną działalność gospodarczą lub firmy prywatne, działające najczęściej w formie spółek. Na rynku utrzymuje się dominacja firm Radio-Taxi, których usługi, ze względu na cenę i jakość, są preferowane przez klientów. W 2005 r. w Poznaniu świadczyło usługi przewozowe 2666 taksówek osobowych i 13 bagażowych. W latach 2002–2005 ubyto w mieście 709 taksówek osobowych oraz 413 bagażowych.

STAN TAKSÓWEK W POZNANIU W LATACH 2002–2005					
Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2002=100
Taksówki osobowe	3 375	3 256	2 466	2 666	79,0
Taksówki bagażowe	426	324	13	13	3,1

Źródło: Wydział Działalności Gospodarczej, obliczenia własne

1.3. Transport lotniczy

W latach 2002–2005 na poznańskim rynku usług transportu lotniczego wzrosły zarówno przewozy pasażerów, jak i ładunków. Ponadto zakończono inwestycje polepszające stan infrastruktury portu lotniczego³.

Na koniec grudnia 2005 r. Poznań posiadał 72 połączenia międzynarodowe tygodniowo (w 2004 r. – 52) do 7 miast europejskich: Kopenhagi, Frankfurtu,

Monachium, Kolonii/Bonn, Dortmundu, Zurychu i Londynu obsługiwane przez 5 linii lotniczych: Polskie Linie Lotnicze „LOT”, Dauair, Skandynawskie Linie Lotnicze „SAS”, European Air Express, Lufthansa oraz dwie tanie linie WizzAir i Ryanair. Ponadto Poznań posiada dwa stałe połączenia czarterowe oraz jedno stałe połączenie prywatne⁴. Z krajowych połączeń Poznań utrzymywał tylko linię lotniczą z Warszawą. Tygodniowo wykonywano 31 połączeń, obsługiwanych przez krajowego przewoźnika PLL LOT. Najwięcej pasażerów wybierało połączenie z Warszawą oraz z Frankfurtem n/Menem.

Poznańskie lotnisko przyjęło w latach 2002–2005 w przylotach i odlotach blisko 1,3 mln. pasażerów. Ruch lotniczy wyniósł 59,2 tys. samolotów, w tym 26,3 tys. przylotów i odlotów samolotów General Aviation oraz ponad 2,8 tys. samolotów w ruchu czarterowym.

ZMIANY POŁĄCZEŃ LOTNICZYCH NA LOTNISKU ŁAWICA (GRUDZIEŃ)		
Rok	Loty krajowe	Loty międzynarodowe
2002	Warszawa, Zielona Góra	Kopenhaga, Düsseldorf, Frankfurt, Wiedeń
2003	Warszawa, Zielona Góra	Kopenhaga, Frankfurt, Wiedeń, Monachium, Londyn, Kolonia
2004	Warszawa	Kopenhaga, Frankfurt, Wiedeń, Monachium, Kolonia/Bonn
2005	Warszawa	Kopenhaga, Frankfurt, Monachium, Kolonia/Bonn, Dortmund, Zurych, Londyn

Źródło: Port Lotniczy Poznań–Ławica

Kontynuowano modernizację drugiego poznańskiego lotniska – wojskowego w Krzesinach, realizowaną w ramach programu inwestycyjnego NATO w dziedzinie bezpieczeństwa (NSIP). Większość nakładów jest finansowana ze środków NATO (udział budżetu Państwa wynosi 20% kosztów). Zakończono prace przygotowujące lotnisko do obsługi wszystkich samolotów użytkowanych przez jednostki NATO, w tym wielozadaniowych⁵.

1.4. Autostrada A2

W latach 2002–2006 wybudowano 253,7 km autostrady A2⁶. W ramach jej oddano do użytku:

- ▣ obwodnicę Poznania o długości 13,3 km, stanowiącą odcinek autostrady A2 (od węzła Komorniki do węzła Krzesiny)⁷
- ▣ fragment autostrady A2 na odcinku węzeł Krzesiny – Września⁸ o długości 37,0 km
- ▣ fragment autostrady A2 na odcinku węzeł Komorniki – Nowy Tomyśl o długości 50,4 km.

W 2006 r. otwarto kolejny fragment autostrady A2 z Konina do Strykowa. Autostrada A2 to obecnie 253,7 km odcinek drogi z Nowego Tomyśla przez Poznań, Konin do Strykowa. A2 jest autostradą płatną, z wyjątkiem obwodnicy Poznania oraz nowego fragmentu Konin – Stryków. Trwają przygotowania do realizacji kolejnych fragmentów autostrady, która docelowo połączy Świecko na granicy niemieckiej z Terespołem na granicy białoruskiej.

2. Komunikacja miejska

Usługi przewozowe pasażerów w komunikacji miejskiej Poznania świadczy Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., w której całość udziałów posiada Miasto Poznań. Spółka świadczy te usługi na podstawie umowy zawartej z Miastem Poznań. Wielkość należności za wykonane usługi przewozowe jest uzależniona od jakości i efektywności świadczonych usług, czego miernikiem są trzy wskaźniki: punktualność⁹, stan czystości taboru i przystanków. Komunikację miejską zapewnia 90¹⁰ dziennych i nocnych linii tramwajowych oraz autobusowych o długości 946 km. W latach 2002–2005 przybyły 2 linie autobusowe dzienne (nr 99 i nr 98), 3 nocne (nr nr 244, 247, 249). Jedna linia tramwajowa nocna (nr 80) została wydłużona do Centrum Auchan przy ul. Głogowskiej. Ponadto MPK uruchomił 4 linie podmiejskie: nr 101 (Dębiec – Ludwikowo), nr 107 (Dworzec Starołęka – Borowiec), nr 111 (Dworzec Śródka – Przebędowo) i nr 188 (os. Jana III Sobieskiego – Przebędowo). Zmianie uległa także część tras i częstotliwość kursowania¹¹, głównie linii autobusowych, zarówno na wniosek zainteresowanych mieszkańców, jak i w celu poprawy warunków i jakości dojazdów.

KOMUNIKACJA MIEJSKA W LATACH 2002–2005						
Wyszczególnienie	Jedn. miary	2002	2003	2004	2005	2002 =100
Liczba przewiezionych pasażerów ogółem	mln osób	225,8	197,4	204,8	224,5	99,4
Tramwajami		123,2	107,9	111,6	122,4	99,4
Autobusami		102,6	89,7	93,1	102,1	99,5
Długość linii	km					
Tramwajowych		201	201	201	215	107,0
Autobusowych		640	655	735	731	114,2
Stan taboru	szt.	615	617	616	619	100,7
Tramwaje		317	320	321	327	103,2
Autobusy		298	297	295	292	98,0
Miejsca w wozach ogółem (stan na 31.12.)	tys.	82245	83370	83247	83932	102,1
Tramwaje		47123	47633	48205	49597	105,3
Autobusy		35122	35737	35042	34335	97,8
Współczynnik gotowości technicznej ogółem	%	85,6	88,7	86,4	87,2	101,9
Tramwaje		80,0	82,0	78,8	79,3	99,1
Autobusy		91,6	95,9	94,7	95,7	104,5
Współczynnik wykorzystania taboru ogółem	%	77,9	80,1	78,8	77,5	99,5
Tramwaje		76,3	77,5	75,5	72,6	95,2
Autobusy		79,7	82,8	82,3	82,8	103,9
Współczynnik punktualności ogółem	%	83,7	86,8	86,7	86,3	103,1
Tramwaje		82,5	88,6	88,4	89,0	107,9
Autobusy		84,6	85,4	85,2	83,6	98,8

Źródło: MPK Sp. z o.o.

Z usług komunikacji miejskiej skorzystało 952,5 mln pasażerów, a ich liczba od 2003 r. systematycznie rośnie. Większość pasażerów korzysta z komunikacji tramwajowej (54,5%). Na koniec 2005 r. pasażerów obsługiwało 619 pojazdów, z tego 327 tramwajów i 292 autobusy. W latach 2002–2005 zakupiono 16 nowych i 46 używanych pociągów tramwajowych oraz 26 nowych i 9 używanych autobusów. Tramwaje używane pochodziły z Niemiec, a ich zakup był podyktowany względami finansowymi. Średni wiek techniczny taboru tramwajowego wynosił 27 lat, pomimo zakupu w latach 2003–2004 nowoczesnych 14 niskopodłogowych tramwajów typu Combino. Stosunkowo dobrym stanem technicznym charakteryzuje się tabor autobusowy; średni wiek tego taboru wynosi 10 lat. Poza zakupami realizowano modernizację i remonty generalne taboru. Z powodu złego stanu technicznego i wyeksploatowania skasowano 45 tramwajów oraz 48 autobusów.

W latach 2002–2005 wyremontowano ok. 16 km toru pojedynczego oraz 13,7 km sieci trakcyjnej i kablowej.

W latach 2002–2005 utrzymano system biletów „jednorazowych”, biletów „okresowych” (komkarta) i „czasowych” oraz wprowadzoną w 1999 r. w komunikacji autobusowej możliwość zakupu biletów na określoną liczbę przystanków (do 10 przystanków i powyżej). W 2005 r. cena biletów na odległość do 10 przystanków wynosiła 1,90 zł, natomiast powyżej 10 przystanków 3,20 zł (wzrost o 30% w porównaniu z 2002 r.). Cena biletów jednorazowych była zmieniana corocznie. Znacznie rzadziej zmieniano natomiast ceny biletów okresowych. Od 2004 r. podstawowymi biletami okresowymi są e-bilety (Komkarty)¹². Na koniec 2005 r. w Poznaniu działały 34 punkty sprzedaży, w których zamontowano 46 terminali do ładowania biletów okresowych Komkart.

W 2002 r. wprowadzono zmiany w systemie kontroli biletów za przejazd. Zrezygnowano z usług firmy Konsol i powierzono tę działalność spółce MPK, która powołała własne służby kontrolne.

CENY JEDNORAZOWYCH BILETÓW NORMALNYCH W LATACH 2002-2005					
Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2002 =100
	w zł				
Bilet 10-minutowy	1,00	1,10	1,20	1,30	130,0
Bilet 30-minutowy	2,00	2,20	2,40	2,60	130,0
Bilet 60-minutowy	3,00	3,30	3,60	3,90	130,0
Bilet 90-minutowy	4,00	4,40	4,80	5,20	130,0

Źródło: MPK sp. z o.o.

W latach 2002–2005 realizowano szereg zadań inwestycyjno-remontowych, które służyły podniesieniu poziomu funkcjonowania usług komunikacji miejskiej. Oddano do użytku nowoczesną myjnię tramwajową w zajezdni przy ul. Głogowskiej, zmodernizowano tabor, sieć trakcyjną i tory tramwajowe (Rondo Starołęka, Rondo Śródko, pętla Miłostowo, Most Dworcowy, ul. Św. Marcin, ul. Serbska, ul. Towarowa, ul. Grunwaldzka, ul. Głogowska, trasa PST). Wprowadzono system zapowiedzi fonicznej przystanków we wszystkich autobusach, co znacznie ułatwiło podróż osób niepełnosprawnych-niedowidzących.

Nakłady na zadania inwestycyjno-remontowe wyniosły ogółem 216,3 mln zł. W 2005 r. Miasto Poznań pozyskało środki unijne w kwocie 34,9 mln zł na budowę: trasy tramwajowej od ul. Jana Pawła II do ul. Podgórnej¹³ (27,7 mln zł) oraz zintegrowanego dworca autobusowego na os. Jana III Sobieskiego (7,2 mln zł). Rozpoczęto także realizację dofinansowanego ze środków unijnych projektu instalacji elektronicznych tablic informacyjnych w 7 węzłach przesiadkowych o znaczeniu aglomeracyjnym¹⁴.

3. Motoryzacja

W latach 2002–2005 liczba zarejestrowanych w Poznaniu pojazdów samochodowych wzrosła w 2005 r. do 299,1 tys., tj. o 5,3% w stosunku do 2002 r., w tym udział samochodów osobowych wynosi 71,2%. Nastąpił przyrost samochodów ciężarowych o 12,6%. Ponadto w 2005 r. na terenie miasta zarejestrowanych było 2.207 motorowerów. Wskaźnik motoryzacji wyniósł na koniec 2005 r. 373 samochody osobowe na 1000 mieszkańców, co plasuje Poznań na 2. pozycji w Polsce, za Warszawą.

STAN POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI W LATACH 2002–2005					
Wyszczególnienie	2002	2003	2004*	2005	2002=100
Pojazdy samochodowe ogółem w tys. szt.	284,0	289,7	276,1	299,1	105,3
Samochody osobowe w tys. szt.	210,7	210,7	199,3	212,9	101,0
Samochody osobowe na 1000 mieszkańców	369	367	348	373	101,1
Samochody ciężarowe w tys. szt.	59,5	64,8	63,8	67,0	112,6
Motocykle w tys. szt.	7,5	7,7	6,6	7,0	93,3

* spadek liczby pojazdów w każdej kategorii w 2004 r. spowodowany był nowym systemem rejestracji pojazdów
Źródło: Wydział Komunikacji

4. Drogownictwo

4.1. Drogi

W 2005 r. długość dróg w Poznaniu wynosiła ogółem 1.119 km¹⁵, w tym ulic o nawierzchni twardej 855 km. Ponadto w gestii ZDM znajdują się 334 obiekty mostowe¹⁶. Pozostałe obiekty znajdują się w gestii Polskich Kolei Państwowych i Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego.

W 2005 r. Zarząd Dróg Miejskich zarządzał m.in. 242 skrzyżowaniami z sygnalizacją świetlną, 28 tys. znaków drogowych, 450 tablicami drogowskazowymi, 42,2 tys. punktów świetlnych, 1875 miejscami parkingowymi strzeżonymi, 6,9 tys. miejsc postojowych w SPP.

W Poznaniu działa komputerowy system wspomaganie zarządzania siecią ulic. Jego celem jest ciągła kontrola utrzymania stanu technicznego podstawowego układu infrastruktury drogowej w celu niedopuszczenia do jego dekapitalizacji. Umożliwia on także optymalizację układu ulicznego dla potrzeb komunikacji publicznej, w tym m.in. planowanie i wyznaczanie tras komunikacji miejskiej w sposób umożliwiający efektywne i sprawne przenoszenie ruchu,

odciążając odcinki remontowane lub zagrożone zniszczeniem. Częścią systemu jest komputerowa baza ewidencji dróg¹⁷ i obiektów inżynierskich oraz przebiegu wszystkich linii autobusowych i lokalizacji przystanków, naniesiona na mapy geodezyjne miasta.

Poznań posiada także Centrum Sterowania Ruchem Ulicznym, które na bieżąco monitoruje i steruje cyklami sygnalizacji świetlnej na najważniejszych skrzyżowaniach¹⁸. W 2002 r., na kieleckich VIII Międzynarodowych Targach Budownictwa Drogowego Autostrada-Polska, Miasto Poznań otrzymało nagrodę „Polskie drogi XXI” za wdrożenie tych dwóch systemów.

W latach 2002–2005 w ramach utrzymania infrastruktury drogowej wykonywano frezowanie ulic, placów oraz drobne prace o charakterze doraźnym, zapobiegające przedwczesnemu niszczeniu dróg i zwiększające bezpieczeństwo ruchu, a także bieżące prace remontowe obiektów mostowych. Z zakresu inżynierii ruchu realizowano naprawy bieżące urządzeń bezpieczeństwa ruchu, celem poprawy zabezpieczenia przed wtargnięciem pieszych na ulicę i poprawy płynności ruchu pojazdów.

W celu podniesienia funkcjonalności układu drogowego, szczególnie przy wzrastającym natężeniu ruchu samochodowego, realizowano zadania związane z budową i modernizacją dróg, obiektów inżynierskich oraz sygnalizacji świetlnych. W latach 2002–2005 oddano do użytku ul. Nowe Zawady, nowy most św. Rocha i wiadukt im. Narutowicza, oraz zmodernizowano most Królowej Jadwigi. W ramach modernizacji głównych ulic pobudowano infrastrukturę drogową w rejonie Marcelina, zrewitalizowano ul. Półwiejską, zmodernizowano odcinki ulic: Głogowska, Księcia Mieszka I, Majakowskiego i Główną. Zmodernizowano 75 ulic lokalnych i peryferyjnych, uruchomiono nową sygnalizację świetlną na 22 skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych. W 2005 r. rozpoczęto przebudowę ul. Polskiej na odcinku od ul. Dąbrowskiego do ul. Bukowskiej oraz realizację projektu przebudowy obiektów inżynierskich w ciągu dróg krajowych nr 5 i 11¹⁹, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Kolejnym projektem współfinansowanym ze środków UE była budowa zintegrowanego systemu sterowania ruchem na ul. Grunwaldzkiej. W 2006 r. ze środków unijnych rozpoczęto także przebudowę ul. Głogowskiej²⁰.

W ramach Systemu Informacji Miejskiej oznakowano miejsca i obiekty zabytkowe oraz ustawiono znaki kierujące osoby piesze i kierowców do obiektów użyteczności publicznej, najważniejszych obiektów zabytkowych i miejsc pamięci narodowej oraz punktów usług ogólnodostępnych (np. Taxi, WC). Kontynuowano program likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

W latach 2002–2005 powstało w Poznaniu 15,2 km ścieżek rowerowych na ul.: Serbska, Witosa, Niestachowska, Zamenhofska, Jana Pawła II, Piłsudskiego, Żegrze i Chartowo. Ponadto przystosowano do ruchu rowerów skrzyżowania: Szelągowska–Garbary–Armii Poznań oraz Szelągowska–Słowiańska–Wilczak. Na koniec 2005 r. długość ścieżek rowerowych na terenie miasta wynosiła 57,3 km.

4.2. Oświetlenie ulic

W latach 2002–2005 na oświetlenie ulic poniesiono nakłady w wysokości 71 mln zł. W tym okresie kontynuowano akcję wymiany opraw oświetleniowych na energooszczędne. Na koniec 2005 r. w ciągach ulicznych miasta

zainstalowanych było 42.220 punktów świetlnych, tj. o 626 więcej w porównaniu z 2002 r.

OŚWIETLENIE ULIC W LATACH 2002–2005					
Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2002=100
Liczba punktów świetlnych					
<i>ogółem</i>	41.594	41.965	42.180	42.220	101,5
<i>na 1 km dróg</i>	37,3	37,5	37,6	37,7	101,1
Zużycie energii elektrycznej na oświetlenie dróg w MWh	34.163	29.829	29.440	32.616	95,5

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

4.3. Parkowanie

Istotnym problemem wobec wzrastającego zatłoczenia ulic jest niewystarczająca liczba miejsc parkingowych, szczególnie w Śródmieściu i w rejonie MTP. W celu poprawy sytuacji w centrum miasta, powstał wielopoziomowy parking podziemny pod placem Wolności na 544 pojazdów. Parking wybudowany został w systemie BOT (buduj, eksploatuj, przekaz). Po 39-letnim okresie zarządzania obiektem parking przejdzie na własność Miasta.

Usprawnieniu parkowania pojazdów samochodowych służy działająca w centrum miasta Strefa Płatnego Parkowania (SPP). W 2004 r. do strefy włączono odcinki ulic, na których pobierano opłaty sezonowe, oraz rozszerzono ją o ulice: Zieloną, część Strzeleckiej i Szymańskiego i Wysoką. Obecnie obszar ten obejmuje teren ograniczony: korytem rzeki Warty, ulicami: Królowej Jadwigi, Towarowa i torami kolejowymi od Mostu Dworcowego do mostu kolejowego na Warcie oraz 13 odcinków ulic w centrum miasta²¹, na którym znajduje się około 7 tys. miejsc postojowych, w tym 145 miejsc dla inwalidów. Strefa jest podzielona na 3 podstrefy: A, B, C o zróżnicowanych opłatach za postój samochodu. Wypełnienie strefy wynosi: w podstrefie A – około 93%, w podstrefie B – około 74%, w podstrefie C – około 47%. Opłaty za postój są uiszczane w 259 parkomatach. W latach 2002–2005 r. wpływy za parkowanie wyniosły ok. 58 mln zł.

Od dnia 5 stycznia 2004 r. zaczęły obowiązywać zmiany w funkcjonowaniu i zasadach płatnego parkowania na terenie miasta Poznania, wprowadzone uchwałą Rady Miasta Poznania²² Nr 269 na mocy znowelizowanej ustawy o drogach publicznych. Zmiany spowodowały m.in. rozszerzenie obszaru strefy o dotychczasowe ulice i odcinki ulic z sezonowymi płatnymi miejscami postojowymi (m.in. ulice wokół MTP) oraz zmianę opłat za parkowanie (we wszystkich podstrefach SPP opłaty uległy zmniejszeniu).

Na obrzeżach SPP funkcjonuje 9 parkingów buforowych, o łącznej liczbie 1.143 miejsc postojowych. Wyznaczone są również stanowiska postojowe zastrzeżone (komercyjne), tzw. „koperty”, w wydzielonych strefach na obszarze całego miasta.

PRZYPISY:

¹ W czerwcu 2002 r. zamknięte zostały negocjacje z Unią Europejską dotyczące polityki transportowej. Uzyskano okresy przejściowe w transporcie kolejowym (do końca 2006 r.) i w kwestii dostępności polskiej sieci drogowej dla najcięższych pojazdów (do końca 2010 r.). Obowiązujące nowe przepisy prawne (ustawy o ruchu kolejowym, drogowym, autostradach płatnych) oraz znajdujące się w trakcie legislacji prawo lotnicze odpowiadają standardom unijnym.

² Transport Infrastructure Needs Assessment (TINA) – sieć ta obejmuje całość Transeuropejskich Korytarzy Transportowych, przyjętych w ramach Konferencji na Krecie (1994) i w Helsinkach (1997), oraz niektóre inne, podstawowe połączenia krajowe.

³ Rozbudowano płytę postoju samolotów o powierzchni 12,1 tys. m² oraz zmodernizowano drogę startową (w tym wykonano remont generalny drogi o długości 1,8 km i wydłużono ją o 300 m), wykonano zmianę organizacji i aranżacji wnętrza w strefie przejścia granicznego oraz zmianę układu funkcjonalnego pomieszczeń służb i agencji lotniskowych: Biuro Odpraw Załóg, LMGW–Meteo, pokój dla pilotów, Biuro Agenta Holdingowego oraz pokój Dyżurnych Portu. W południowo-wschodniej części lotniska urządzono tymczasowe lądowisko dla śmigłowców, realizowano budowę nowej drogi kołowania, modernizację terminala General Aviation, modernizację i rozbudowę ogrodzenia lotniskowego, zakupiono system 3-stopniowej kontroli bagażu VIVID oraz taśmociągów.

⁴ Koncernu Volkswagen.

⁵ Według planów na lotnisku w Krzesinach będą stacjonować dwie eskadry wyposażone w najnowsze samoloty.

⁶ Wartość inwestycji wyniosła 5,1 mld zł i została sfinansowana ze środków inwestora Autostrady Wielkopolskiej SA i Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, funduszu Phare, ISPA/Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

⁷ Zakres rzeczowy obejmował, poza częścią drogową, budowę 22 obiektów mostowych (w tym 17 na terenie miasta) znajdujących się w ciągu lub nad autostradą.

⁸ Który łączy się następnie ze zmodernizowanym odcinkiem Września – Konin.

⁹ Systematycznie zwiększały się wskaźniki punktualności (w latach 2002–2005 punktualność wynosiła od 83,7% do 86,3%).

¹⁰ We wrześniu 2006 r. wprowadzono zmiany w siatce połączeń. M.in. uruchomiono 3 nowe linie autobusowe: pośpieszną L (Dworzec Główny–Port Lotniczy Poznań–Ławica), nr 47 (ul. Boranta–Chwaliszewo) i nr 49 (Górczyn–os. Dębina).

¹¹ M.in. wydłużano trasy oraz zwiększano pojemność taboru linii obsługujących osiedla peryferyjne, a także rejon, w których pobudowano nowe, duże obiekty handlowo-usługowe i kompleksy edukacyjne.

¹² Komkarty zostały wprowadzone w Poznaniu w 2003 r.

¹³ Wykonano I etap trasy na odcinku do mostu św. Rocha.

¹⁴ Projekt obejmuje: 3 dworce autobusowe (Rataje, Śródka i Górczyn), pętlę autobusową Starołęka, 2 pętle tramwajowe (Starołęka i Sobieskiego) oraz węzeł przesiadkowy Ogrody.

¹⁵ Długość dróg łącznie drogami wewnętrznymi oraz bez kategorii i nazwy.

¹⁶ 20 mostów na drogach, 68 wiaduktów i estakad nad drogami, 14 kładek dla pieszych, 35 tuneli przejść podziemnych oraz 197 przepustów.

¹⁷ W ramach systemu opracowano metodę oceny stanu jezdni ulic, która zawiera elementy systemu oceny stanu nawierzchni.

¹⁸ System współpracuje z nowoczesnymi sygnalizacjami z akomodacją cykliczną, połączonymi w systemy sterowania liniowego i obszarowego. Centrum Sterowania Ruchem Ulicznym jest sukcesywnie rozbudowywane.

¹⁹ Zakończono przebudowę mostu Przemysła I. Rozpoczęto także prace przygotowawcze do realizacji przebudowy pozostałych obiektów (wiadukt Górczyński, wiadukt Franowo, wiadukt Dolna Wilda).

²⁰ Realizowany jest odcinek od autostrady A2 do strumienia Junikowskiego, kolejny od wiaduktu Górczyńskiego do ul. Rawickiej jest przygotowywany.

²¹ Oraz ulice objęte płatnym parkowaniem, z znajdujące się poza granicami strefy (np. ulice wokół MTP, w rejonie Rynku Jeżyckiego).

²² Uchwała nr XXXIV/269/IV/2003 z dnia 2 grudnia 2003 r.